

ఋషిపీఠం

భారతీయ మానస పత్రిక

జనవరి 2000

రూ.10/-

"ఉభయభారతి" ధారావాహిక నవల ప్రారంభం

[illegible] సమస్యలకు సమాధానాలు

సంస్కృత విద్యా బోధన

"సర్వే భద్రాణి పశ్యంతు"

పాఠక మహాశయులకు సంక్రాంతి శుభాకాంక్షలు

-ఋషిపీఠం

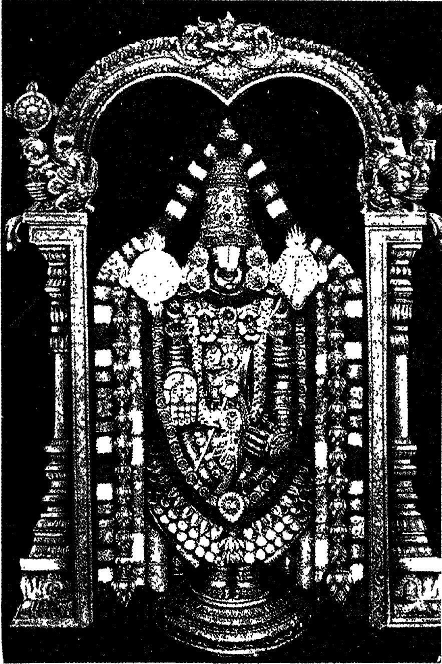
నమస్సు

ఊర్ధ్వౌ హస్తౌ యదీయౌ సురరిపుదళనే బిభ్రతౌ శంఖచక్రే

సేవ్యావంఘ్రీ స్వకీయావభిదధదధరో దక్షిణో యస్య పాణిః।

తావన్మాత్రం భవాబ్ధిం గమయతి భజతామూరుగో వామపాణిః

శ్రీవత్సాంకశ్చ లక్ష్మీర్యదురసి లసతస్తం భజే వేంకటేశమ్ ।

వేంకటేశ్వరస్వామి నాల్గుచేతులవాడు.

పై రెండు చేతులలో రాక్షస సంహారకమైన శంఖచక్రాలు ధరించి ఉన్నాడు.

క్రింది కుడిచేతితో తన రెండు పాదాలవైపు చూపి, ఎడమచేతిని కటిపైనుంచి నిలుచున్నాడు. దీనిభావం – తన పాదాలను ఆశ్రయించిన వారికి, భవసాగరం మొలబంటి లోతేనని సూచించడం.

వక్షఃస్థలంపై శ్రీవత్సలాంఛనాన్నీ, లక్ష్మినీ ధరించి ఉన్నాడు.

అటువంటి దివ్యమంగళరూపుడైన శ్రీ వేంకటేశ్వరుని ఆశ్రయిస్తున్నాను.

ఋషిపీఠం

జనవరి 2000

ఋషిపీఠం

భారతీయ మాసపత్రిక

జనవరి 2000

సంపుటి 1 సంచిక 6

సంపాదకుడు :
సామవేదం షణ్ముఖశర్మ

ప్రచురణకర్త
ఉపద్రష్ట శివప్రసాద్

ధారావాహికలు :

బోధన :

శీర్షికలు

ప్రత్యేక రచనలు :

చిరునామా : 'పార్క్‌వ్యూ', నెం.6, 4వ ఫ్లోర్, 85, జి.యన్.చెట్టి రోడ్, టి.నగర్, చెన్నై-600 017. ఫోన్ : 8281159

వెయ్యేళ్ల వెలుగు

అందరం అనుసరిస్తున్న ఒక కేలండర్ ప్రకారం - ఒక సహస్రాబ్దినుండి మరో సహస్రాబ్దిలోకి అడుగుపెట్టాం. ఒక శతాబ్ది ముగింపుని చూడడమే ఒక చక్కని అనుభూతి అయితే, ఒక సహస్రాబ్ది పూర్తినీ, మరో సహస్రాబ్ది ప్రారంభాన్నీ సాక్షిగా తిలకించడం మరో గొప్ప అనుభూతిగా భావించవచ్చు.

ఈ సందర్భంలో - ఈ వెయ్యేళ్ళ చరిత్ర నంతా సింహావలోకనం చేసుకోవడం, మానవాళికి స్ఫూర్తినిచ్చిన మహనీయుల్ని స్మరించుకోవడం జరుగుతోంది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా వివిధ రంగాల ప్రముఖుల పేర్లు చెప్పుకుంటూపోతే - ఎన్నో ఉద్గ్రంథాలే తయారౌతాయి. వారందరికీ నమోవాకాలు.

అయితే - భారతీయతకు సంబంధించి - ఈ సంస్కృతిని స్ఫూర్తిమంతం చేసిన మహానుభావుల గురించి ఎక్కువగా చెప్పుకొనక, విదేశీయుల ఘనతనే ప్రస్తుతిస్తున్న పరదేశదాస్య భావం ఇప్పటికీ మనలో పోలేదు. అంటే వారిని గురించి చెప్పుకోకూడదనేటంత సంకుచిత ధోరణితో అంటున్న మాటలు కావివి. మన వారిని కాదనేటంత కృతఘ్నత కూడదనే ఘోష మాత్రమే ఇది. మాధ్యమ (మీడియా) రంగమంతా 'మిలీనియం ఘనులు'గా విదేశీ మేధావుల్ని ఎత్తి కీర్తిస్తుంటే... 'అయ్యో! మనవాళ్లు!!' అనిపిస్తుంది.

ముఖ్యంగా - మన తెలుగువారికి ఈ మలుపు గణనీయమైనది. సాహిత్యపరంగా.... నన్నయగారితో ఒక ప్రస్ఫుటమైన ఆకృతి ధరించిన తెలుగుభారతి కూడా సుమారు వెయ్యేళ్లు పూర్తి చేసుకుంది. ''విశ్వశ్రేయః కావ్యమ్'' అని తొలిగా ప్రవచించిన ఋషికల్పుడైన నన్నయ గారి పంథాలో, నిన్న మొన్నటివరకూ తెలుగు సాహిత్యం ఆర్షమార్గంలోనే సాగింది. నన్నయ గారి తర్వాత, తిక్కన, ఎఱ్ఱన, శ్రీనాథ, కృష్ణదేవరాయ, పెద్దన, సోమన, రామకృష్ణ కవి... ఇలా పుంభారతీ మూర్తులు ఎందరో ఈ సహస్రాబ్ది సారస్వతాన్ని స్వర్ణమయం చేశారు. మరోవైపు అన్నమయ్య, క్షేత్రయ్య, రామదాసు, త్యాగయ్య వంటి వాగ్గేయకారులు దివ్య మూర్తులై సంగీత సాహితీ సుక్షేత్రాలు పండించారు.

భారతదేశం మొత్తంమీద ఈ సహస్రాబ్ది ఇంచుమించు పూర్తిగా పరదేశాల పరిపాలనలో ఎన్నో ఆటుపోట్లకు గురయ్యింది. ఈ సనాతన సంస్కృతికి ఎన్నో విధ్వంసాలు, విద్రోహాలు ఎదురయ్యాయి. పాశవిక పైశాచిక పరాయి దాడులలో ఎంత నష్టపోయామో లెక్కలు వేస్తే గుండె చెరువౌతుంది. అయినా.. మరో వైపు చెక్కుచెదరని సంప్రదాయధార అవిచ్ఛిన్నంగా ప్రవహిస్తూండడం చూస్తూంటే, ఋషిసంకల్పానికి తిరుగులేదనే సత్యాన్ని అంగీకరించాల్సిందే.

భారతీయతపట్ల అవగాహనలేని విదేశీయుల్ని సైతం అబ్బురపరచి, ఈ మహోన్నత సంస్కృతి గురించి దశదిశలా చాటిన రామకృష్ణ పరమహంస, స్వామి వివేకానంద, పరమ హంస యోగానంద, స్వామీరామతీర్థ, రమణమహర్షి-వంటి మహాత్ములు ఎందరో!

దేశాన్ని భౌగోళికంగానే కాక, తనదైన సంస్కృతిని, విజ్ఞానాన్ని గౌరవించడం, పరిరక్షించడం అచ్చమైన దేశభక్తి. ఆ దేశభక్తితో దీపించి, ఈ మాతృ సంస్కృతిని కాపాడేందుకు పోరాడిన ఛత్రపతిశివాజీ, శ్రీకృష్ణదేవరాయలు, అల్లూరిసీతారామరాజు వంటి మహాయోధులూ ఈ సహస్రాబ్దిలో భారతీయతకు రక్షా కవచాలయ్యారు.

ఈ సహస్రాబ్ది మొత్తంమీద చూస్తే... గడచిన ఇరవయ్యవ శతాబ్ది చాలా కీలకమైనది. సుమారు సగభాగం విదేశీయుల పాలనలోనే గడచి, ఆ తరువాత వారి మార్గాన్ని వీడని పరిపాలనా విధానాలే అమలవుతూ సాగింది.

అది అటుంచి, 20వ శతాబ్ది ఆరంభానికి - పాశ్చాత్య భోగలాలసపట్ల, భౌతిక వాదంపట్ల భారతీయ మధ్యతరగతి కుటుంబాలు సైతం ఆకర్షితులై, 'సంప్రదాయం' అన్న ప్రతి

అంశాన్ని తృణీకరించడమే సంప్రదాయంగా ప్రవర్తించడం ప్రారంభించారు. ఈ ధోరణి ముదిరి సంస్కృతిలో కూడా చొచ్చుకొచ్చింది. కళలన్నీ భౌతిక వాదంవైపు మళ్లాయి. ఆధ్యాత్మిక దృక్పథాన్ని 'మతదృష్టి'గా భావించి, భౌతిక నాస్తిక ధోరణులు కవిత్వాదుల్లోనూ ప్రవేశించాయి.

ఈ గాలి తెలుగువారికీ బలంగానే సోకింది. 'అభ్యుదయం' అనే ముద్రవేసుకొని 'అనార్ష భావప్రాబల్యం' రాజ్యమేలసాగింది. ఇటువంటి కాలంలోనూ ఆర్షభావనా ధార సన్నగిల్లలేదు. మరింత విజృంభించింది. మన తెలుగు నేలపై ఈ శతాబ్ది మొత్తంమీద మన ఆర్ష సంస్కృతికి పెద్ద దిక్కుగా నిలిచిన మహాత్ముల్లో మొదటివారు. కవిసమ్రాట్ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ, సువిస్తారమైన సారస్వత్వాన్ని సృష్టించ డమేకాక, వ్రాసిన ప్రత్యక్షరమూ, ఋషి సంస్కృతి విజ యాన్ని ప్రతిష్ఠించడమే పరమ లక్ష్యంగా సాగింది.

ఒకవైపు ''శ్రీమద్రామాయణ కల్ప వృక్షం'' వంటి మహాకావ్య రచన, మరోవైపు ''వేయిపడగలు'' వంటి మహోత్కృష్టవల, భారతదేశపు అసలు చరిత్ర స్వరూపాన్ని ఆవిష్కరించిన 'పురాణ వైరగ్రంథమాల'(12 నవలలు) అనేక నాటకాలు, పద్య కావ్యాలు, గేయ కావ్యాలు, నవలలు... ఇలా విస్తృత సాహితీ సామ్రాజ్యాన్ని ఏర్పరచి... సంప్రదాయ సాహిత్యానికి సాకారంగా, అపూర్వమేధాశక్తితో భాసించిన ఆ ఋషికల్పుని గురించి - శృంగేరీ జగద్గురు పీఠాధిపతులు చెప్పిన మాటలు...

''మన దేశంలోని జగద్గురు పీఠాలన్నీ కలిసి వైదిక సంస్కృతికి ఎంత సేవచేశాయో, అంతకు మిక్కిలిగా విశ్వనాథవారు ఒక్కరూ తన సాహిత్యంతో అంత సేవ చేశారు'' అని.

'వైదికసిద్ధాంత నిబద్ధత'లో 'భగవద్భక్తి' ప్రధాన భూమికగా తాపస జీవితాన్ని సాగిస్తూ, వేదవిరుద్ధ భావుకుల ఎదురుదాడికి నిశ్చలంగా నిలచిన ఆ మేరునగధీరునితోపాటు- ఆర్ష సంస్కృతిని దీపింపజేయడానికి పాటుపడ్డ మహాత్ములు శ్రీజటావల్లభుల పురుషోత్తం, వేద, మంత్ర, తంత్ర, కావ్యసంప్రదాయాలను ప్రచురంచేసిన 'కావ్యకంఠ' శ్రీవాసిష్ఠ గణపతిముని...

ఆంధ్ర, సంస్కృత వాఙ్మయాన్ని తెలుగువారికి అందించిన త్యాగధనులు శ్రీవావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రులు...

సశాస్త్రీయంగా భారతదేశచరిత్రను తెలియజేసిన 'భారతచరిత్ర భాస్కర' శ్రీకోట వెంకటాచలం...

ఆంధ్రుల చరిత్రను అద్భుత కావ్యంగా మలచిన శ్రీ మధునాపంతుల సత్యనారాయణ శాస్త్రి...

అవధాన విద్యకు ఆయువిచ్చిన తిరుపతి వేంకటకవులు, మహాసాహితీ మూర్తులు పుట్టపర్తి నారాయణాచార్య, రాళ్లపల్లి అనంత కృష్ణశర్మ, వేటూరిప్రభాకరశాస్త్రి, ఎక్కిరాల కృష్ణమాచార్య, అడివిబాపిరాజు, సంగీత మూర్తులు ద్వారం వెంకటస్వామి నాయుడు, ఈమని శంకరశాస్త్రి, ఆదిభట్ల నారాయణ దాసు, చిత్రకారులు వడ్డాది పాపయ్య.. వీరంతా భారతీయ మార్గంలో సనాతనమైన సంపదని పరిపోషించిన మన తెలుగువారు.

తెలుగు భాషపై మక్కువతో సి.పి. బ్రౌన్, ఈ భాషను అధ్యయనం చేసి, తెలుగు - ఆంగ్ల నిఘంటువు నిర్మించి, ఎన్నో ప్రాచీనాంధ్ర గ్రంథాలను పండిత పరిష్కృతం చేసి ఆంధ్ర సంస్కృతిని ఉజ్జీవింపజేశారు.

గత శతాబ్ది నుండి నూతన శతాబ్దిలో ప్రవేశించిన మన సమకాలీనులు-

వేదార్థనిధి శ్రీరేమెళ్ళసూర్యప్రకాశశాస్త్రి, మహావాగ్గేయ కారులు, సంగీతమూర్తి డా॥ మంగళంపల్లి బాలమురళీకృష్ణగారు,

సాహితీరంగంలో శ్రీమల్లంపల్లి శరభయ్య గారు, చిత్ర కళారంగంలో శ్రీబాపు గారు, శిల్ప కళారంగంలో శ్రీ గణపతి స్థపతిగారు. ఇలా ఎందరో మహానుభావులు!

మన సంప్రదాయ సంస్కృతి దీప్తిని తమ తమ కళలలో ప్రతిష్ఠించిన తెలుగు వారిని మాత్రమే ఇక్కడ పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ మహా యజ్ఞంలో ఇంకా ఎందరెందరున్నారో... వారందరికీ మనసా శిరసా వచసా నమామి.

ప్రపంచం నలుమూలలనుండి వచ్చిన అన్ని గొప్ప ఆవిష్కరణలకూ ఆహ్వానం పలుకుతూ, సార్వజనీనమైన మనదైన 'భారతీయత'ను విస్మరించకుండా- విశ్వానికి మన తపః ఫలాలను ప్రసరింపజేసి- భారతదేశ సనాతన దీప్తిని వ్యాపింపజేసే శ్రద్ధాసక్తులను, శక్తులనూ అనుగ్రహించవలసిందిగా కాల పురుషుని ప్రార్థిద్దాం.

శుభాకాంక్షలతో...

సామవేదం షణ్ముఖ శర్మ

అత్రి మహర్షి

అత్రి - అనసూయ : ఈ దివ్యదంపతుల పేర్లు మన సంస్కృతిలో అత్యంత ప్రాధాన్యం సంతరించుకున్నాయి.

స్త్రీపురుష ధర్మానికి ఈ ఉభయులు ఆదర్శస్థానంలో ప్రతిష్ఠితులు.

వైదిక సాహిత్యంలో 'అత్రి' మహర్షి ప్రస్తావన ప్రముఖంగా కనిపిస్తుంది. వివిధ పురాణాల్లో అత్రి జన్మ వృత్తాంతాదులు వివరంగా లభిస్తున్నాయి.

సృష్ట్యాదిలో బ్రహ్మదేవుని మానస పుత్రులుగా ఆవిర్భవించిన మహర్షులలో 'అత్రి' ఒకరు. బ్రహ్మదేవుని కంటినుండి ఈ మహర్షి ఆవిర్భవించాడు. ''అక్షిణోఽత్రిః'' - అని 'శ్రీమద్భాగవతం'.

సప్తర్షులలో ఒకనిగా ప్రత్యేక స్థానాన్ని పొందిన అత్రిమహర్షి, ప్రజాపతులలో ఒకనిగా కూడా ప్రఖ్యాతి వహించాడు.

పదిమండలాలుగా విభక్తమైన ఋగ్వేదంలో, అయిదవ మండలానికి ద్రష్ట 'అత్రి మహర్షి'. కాబట్టి ఈ మండలాన్ని 'ఆత్రేయ మండలం' అంటారు. (ఆత్రేయ= అత్రి సంబంధమైన). ఈ మండలంలో 87 సూక్తాలున్నాయి. అగ్ని, ఇంద్ర, మరుతౌ, విశ్వదేవ, సవితా - దేవతలకు సంబంధించిన మహనీయ స్తుతులు ఈ సూక్తాలలో చోటు చేసుకున్నాయి.

'అత్రి' మహర్షిగా ఎంత ప్రసిద్ధుడో ఆయన సతీమణి 'అనసూయ' పతివ్రతా శిరోమణిగా అంత ప్రసిద్ధురాలు. కర్దమ ప్రజాపతి, దేవహూతిల కుమార్తె అయిన 'అనసూయ' మహిమాన్విత అయిన 'దివ్య తేజస్విని'గా ఖ్యాతి వహించింది. జ్ఞానం, తపస్సు, సదాచారం, భక్తి, మంత్రశక్తులు

మూర్తీభవించిన వ్యక్తిత్వం 'అత్రి' మహర్షుల వారిది. పవిత్రధర్మం, శీలం, తపశ్శక్తి మూర్తీభవించిన దేవి 'అనసూయ'.

శ్రీమహావిష్ణువు రామావతార సమయంలో వనవాస సందర్భాన స్వయంగా సీతా సమేతుడై అత్రిమహర్షి ఆశ్రమానికి విచ్చేశాడు. ఆ సమయంలో అనసూయ సీతాదేవిని ప్రత్యేక ఆదరణతో స్వాగతించి ఆశీర్వదించింది.

త్రిమూర్తులను శిశువుల్ని చేసి, ఇనుప గుగ్గిళ్ళని వండివడ్డించి దేవతల్నిసైతం శాసించే శక్తిగలది అనసూయమ్మ.

'అసూయ' అంటే 'ఇతరుల్లో దోషాల్ని మాత్రమే దర్శించేగుణం'. అంతేకాక ఇతరుల్లో గుణాలని కూడా దోషాలుగా వ్యాఖ్యానించుకొనే గుణం. ఈ దుర్గుణాలులేని వ్యక్తిత్వమే 'అనసూయ'.

అలాగే అత్రి అంటే (అ+త్రి) 'త్రి'గుణాలకు (సత్త్వరజస్తమో గుణాలకు) అతీతమైన - అని అర్థం.

ఈ విధమైన రెండు దివ్యవ్యక్తిత్వాలు దంపతులుగా ధార్మికజీవనాన్ని సాగించాయి. దాంపత్యధర్మానికి ఆదర్శమై నిలిచాయి. చిత్రకూట తపోవనంలో నివసిస్తున్న సమయంలో అనసూయ తపోబలం చేత భాగీరథీగంగ ఒక ధారగా అక్కడ ప్రవహించింది. పాపుల పాపాలను కడగడంతో ఆ పాపభారాన్ని భరించలేని గంగ, అనసూయ కరస్పర్శ చేత భారంతొలగి పవిత్రురాలయిందని పురాణగాథ.

''తీర్థీ కుర్వంతి తీర్థాని'' - అని మహాత్ముల గురించి చెప్తారు. పుణ్యాత్ములు, ఉత్తమ వ్యక్తిత్వం గలవారు సేవించడం చేత తీర్థాలు సంతోషిస్తాయి. తీర్థాలను తీర్థాలుగా సార్థకం చేసేది దివ్య జీవనం గల మహాత్ములే.

సృష్ట్యారంభంలో బ్రహ్మదేవుని ఆజ్ఞచేత తపోదీక్ష బూనిన అత్రి, అనసూయలకు త్రిమూర్తులూ ప్రసన్నులై తామే కుమారులుగా జన్మిస్తామని వరమిచ్చారు.

ఆ వర ప్రకారం - విష్ణు అంశతో 'దత్తాత్రేయుడు', బ్రహ్మాంశతో 'చంద్రుడు', శంకరాంశతో మహాముని 'దుర్వాసుడు' అత్రి అనసూయల కుమారులుగా జన్మించారు.

సోమోఽభూత్ బ్రహ్మణోంశేన, దత్తో విష్ణోస్తు యోగవిత్, దుర్వాసాః శంకరస్యాంశో..:

(శ్రీమద్భాగవతం)

వేదంలో అత్రి సంబంధవృత్తాంతాలు కొన్ని చెప్పబడ్డాయి. అత్రిమహర్షికి దేవవైద్యులైన అశ్వనీకుమారుల కృప లభించింది. ఒకసారి అత్రిమహర్షి తపస్సమాధిలో ఉండగా దైత్యులు ఆయనను 'శతద్వార' అనే యంత్రంలో పడవేసి అగ్నిజ్వాలలు రగుల్కొల్పి వెళ్లారు. ఆ సమయంలో 'అత్రి'ని అశ్వనీకుమారులు రక్షించారు. అంతేకాక, అత్రి చేసిన దీర్ఘ తపస్సుకి సంతోషించి ఆయనకు నిత్య యౌవనాన్ని వరంగా ప్రసాదించారు.

అత్రి ఇతరకుమారులలో వసూయు, సప్తవధ్రి - అనే పేర్లుగల పుత్రులు కొన్ని మంత్రాలకు ద్రష్టలుగానున్నట్లు 'ఋగ్వేదం' వల్ల తెలుస్తుంది. అత్రిగోత్రజులైన 'ఆత్రేయగణం' ఋగ్వేదంలోని అనేక మంత్రాలకు ద్రష్టలు.

ఋగ్వేదంలోని అయిదవమండలం - 'ఆత్రేయమండలం'లోని 'కల్యాణసూక్తం' (స్వస్తిసూక్తం, మంగళసూక్తం, శ్రేయఃసూక్తం) అన్ని కార్యాలను శుభమయం చేసి అభ్యుదయాన్నీ, భగవత్కృపనీ ప్రాపింపజేసే శక్తిని కలిగివుంది.

'సవితా'దేవతకు సంబంధించిన ప్రార్థనలలో,

విశ్వాని దేవ సవితర్దురితాని పరా సువ,
యద్ భద్రం తత్ర ఆ సువ..

(ఋగ్వేదం)

"ఓ సవితాదేవతా! మా దుఃఖాలను, శోక - కష్టాలను దూరంచేసి, ఏది హితమైనదో, కల్యాణకరమైనదో దానిని అనుగ్రహించు" - అని దీని భావం.

జగత్కల్యాణమే పరమలక్ష్యంగా త్యాగ, తపోధర్మమయమైన దివ్య జీవితాన్ని సాగించిన అత్రిమహర్షి - శ్రుతి ధర్మాలను ఉపదేశ పద్ధతిలో బోధించే స్మృతులను (ధర్మశాస్త్రాలను) కూడా రచించాడు. 'అత్రిస్మృతి' (ఆత్రేయ ధర్మశాస్త్రం)లో అఘమర్షణ మంత్రాలు, సూర్యోపస్థానం, పావమానీ ఋక్కులు, శతరుద్రీయం, గోసూక్తం, అశ్వసూక్తం, ఇంద్రసూక్తం - వంటి వైదిక మంత్రాల ప్రశస్తి, విశేషం వివరించబడ్డాయి.

వైదిక కర్మల వైభవం కూడా విశిష్టంగా విశదీకరించిన ఈ ధర్మశాస్త్రగ్రంథం భగవద్భక్తిలోని ఔన్నత్యాన్ని, విశేషాన్ని తేటపరచింది.

వేదమంత్ర ద్రష్టగా, ప్రజాపతిగా, తపోమూర్తిగా, ధర్మశాస్త్రకర్తగా అత్రి మహర్షి స్థానం ప్రత్యేకం. ✷

అర్థవంతమైనది
మన కాలమానం

పోలిశెట్టి బ్రదర్స్

''హ్యాపీ న్యూయర్'' అనే మాట వినగానే నేడు చాలా మందికి మనసులో మెదిలేది ''జనవరి 1వ తేదీ''. సంవత్సరారంభం అనగానే ఎందరికో ఆ తేదీయే గుర్తుకొస్తుంది. అయితే శాస్త్రీయమైన సంవత్సరారంభం ''ఉగాది''. ఈ విషయాన్ని నేడు ఎంతమంది గుర్తిస్తున్నారు? ఉగాదికి 'సంవత్సరాది' అనే పేరయితే ఉంది గానీ, 'హేపీ న్యూ ఇయర్' అనగానే ఉగాది మాత్రం గుర్తుకురాదు మనకు, కేవలం వేపపువ్వు పచ్చడి తినే పండుగగానే నేడు మన 'ఉగాది' భావించబడుతోంది. ఖగోళశాస్త్ర రీత్యా ఏ ప్రత్యేకతా లేని జనవరి 1వ తేదీని 'సంవత్సర ఆరంభంగా' భావించడం, యథార్థ సంవత్సరాది అయిన 'ఉగాది' ప్రాశస్త్యాన్ని మరచిపోతూండడం నిజంగా ం.

ఆంగ్ల సంవత్సరాన్ని విడిచిపెట్టి, ప్రపంచ రీతికి ఎదురీదమని మేము చెప్పబోవడం లేదు. ఖగోళశాస్త్రపరంగా నిర్ణయించబడిన యథార్థ సంవత్సరారంభాన్ని గుర్తించమని మాత్రమే కోరుతున్నాం. గ్రుడ్డిగా అనుసరించబడుతున్న ఆంగ్ల సంవత్సరాది పేరిట నేడు పెచ్చు పెరుగుతున్న విదేశీ అనుకరణలకూ, ఆకతాయితనాలకూ ఇకనైనా స్వస్తిపలికితే మంచిదని హితవు చెప్తున్నాం. జనవరి ఫస్ట్ నాటి ''విష్ యూ హేపీ న్యూ ఇయర్'' అలవాటు ముదిరిపోయి ఒక అంటువ్యాధిగా ఎదిగిపోతూ, పాశ్చాత్య విష సంస్కృతిని మనలో నింపుతోంది. తద్వారా పెరుగుతున్న అజ్ఞానంతో విజ్ఞాన భరితమైన స్వసంస్కృతిని దూరంచేసుకుంటున్నాం. ఈ విషయంపై మాకు కలిగిన ఆవేదనే, ఈ రచనకు ఆలంబన!

ఏ కాలంలోనైనా, ప్రపంచంలోని ఏ ప్రాంతానికైనా కాలమానానికి ''ఖగోళమే'' ఆధారం. ఇది ఎవరూ కాదనలేని సత్యం. కాలమానంలోని అంశాలన్నింటినీ పూర్తిగా ఖగోళ శాస్త్ర రీత్యా ఏర్పాటు చేసుకున్న ఏకైక జాతి ''హిందూజాతి''. కాలమాన అంశాలైన రోజు, వారం, పక్షం కార్తె, మాసం, ఋతువు, ఆయనం, సంవత్సరం, పుష్కరం, శకం, యుగం, కల్పకం మొదలైన అన్నింటినీ హిందువులు 'ఖగోళ శాస్త్ర ఆధారంగానే ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఇతరితర దేశాలవారు తమకు తెలిసిన చోట, తమకు నచ్చిన చోట మాత్రమే కాలమానానికి ఖగోళాధారాన్ని తీసుకున్నారు. కొన్నింటికి ఏ ఆధారాలూ లేని స్వంత విధానాల్ని అనుసరించారు. ఖగోళశాస్త్ర బద్ధమైన కాలమానాల్ని పురాణకాలం నుండీ కలిగివున్న ఘనత హిందువులది! ఈ విషయం నేడెంత మందికి తెలుసు?' 'తిని, త్రాగి పడుకుంటే - మనిషికీ, గొడ్డుకీ, తేడా ఏముందన్నాడు' ఓ రచయిత. ''మా తాతలు నేతులు త్రాగారు - వారి మూతుల వాసన గురించి చెప్పుకుంటున్నాం'' అన్నట్లు కాకుండా, ఆ నేతుల్ని మనమూ కాస్త రుచి చూద్దాం రండి. మన జాతికున్న కాలమాన పరిజ్ఞానాన్ని అవగాహన చేసుకుందాం పదండి.

''యథార్థ సంవత్సరారంభం ఏది? శాస్త్రీయంగా నూతన సంవత్సర శుభాకాంక్షలు చెప్పుకోవలసింది ఎప్పుడు? విజ్ఞులు అనుసరించిన, అనుసరించవలసిన కాలమానం ఏది? ప్రస్తుతం అనుసరిస్తున్న కాలమాన లోపాలేవి?...'' ఇటువంటి విజ్ఞాన విషయాలెన్నో ఖగోళశాస్త్ర ఆధారాలతో తెలుసుకుందాం.

విదేశీ సంస్కృతిపై మోజు

సరైన అవగాహన అనేది లేకుండా పాశ్చాత్య పోకడలపై మోజు పెంచుకుంటున్నాం మనం. అన్నింటా మంచిగా పేరొందిన మన సంస్కృతికి మెల్లమెల్లగా దూరమౌతున్నాం. మేధావులమంటూ బోరచాచుకుని తిరిగే ఆర్భాటరాయుళ్ళందరూ ముందుగా ఈ విషయాన్ని గ్రహించాలి.

మన భారతీయ సంస్కృతి నుండి మనమే మన పిల్లల్ని దూరం చేస్తున్నాం... చిరుప్రాయం నుండి కూడా!! సుమారు 30 సంవత్సరాల క్రితం వరకూ మన పిల్లలు ''శుక్లాంబరధరం'', ''శాంతాకారం భుజగశయనం'' వంటి భక్తి శ్లోకాలు, మరెన్నో నీతి పద్యాలూ, విరివిగా తమ తల్లిదండ్రులవద్ద నేర్చుకుని, గడగడా అప్పగించేవారు. ఆ శ్లోకాలు వగైరాలు నేటి తల్లిదండ్రులకే రావు. ఇక పిల్లలకేం చెప్తారు? ఆధ్యాత్మిక, నీతి పద్యాల్ని 'అనాగరికంగానూ, ఓల్డ్ ఫ్యాషన్‌గానూ' భావిస్తున్నారు నేటి పెద్దలు. నేటి బిడ్డడికి 3వ సంవత్సరం రాగానే, విధిగా కాన్వెంట్ ప్రవేశం జరిగిపోతోంది. కాన్వెంట్‌లో వాడు నేర్చిన ''ట్వింకిల్ ట్వింకిల్ లిటిల్‌స్టార్,'' ''డింగ్ డాంగ్ బెల్'', ''బాబా బాబా బ్లాక్‌షీప్'' మొదలైన పద్యాలను వింటూ తల్లిదండ్రులు పరవశించిపోతున్నారు.

'ఆ ఇంగ్లీషు పద్యాలలో ఒక నీతిగానీ, పనికొచ్చే ఒక చక్కని అర్థంగానీ ఉందా' అని ఆలోచించే వారే లేరు. అలనాటి వేమన, సుమతీ, భాస్కర, దాశరథీ శతకాలు నేర్పే నీతి, ఆధ్యాత్మికత ఈనాటి ఇంగ్లీష్ కాన్వెంట్స్‌లో ఎలా దొరుకుతాయి? అందువల్లనే ఈనాటి విద్యార్థులు, విదేశీ వ్యామోహాల పట్ల ఆకర్షితులౌతున్నారు తప్ప, స్వదేశీ సంస్కృతిని గురించి ఆలోచించే స్థితిలో లేరు.

నేటి మన తల్లులు తమ పిల్లలచే 'అమ్మా!'' అని ఆప్యాయంగా పిలిపించుకునే భాగ్యాన్ని కోల్పోతున్నారు. 'అమ్మ' అనే కమ్మనైన పిలుపుకు బదులుగా - ఈజిప్ట్‌వారి పిరమిడ్లనూ, శవాలనూ గుర్తుకుతెచ్చే ''మమ్మీ'' అనే పిలుపునే నేడెంతో మంది తల్లులు కోరుకుంటున్నారు. (ప్రాచీన ఈజిప్టు పిరమిడ్లలో జాగ్రత్తచేసి ఉంచే శవాలను 'మమ్మీ' లని అంటారు) ఈ తరం భారతీయు లకు... ముఖ్యంగా యువతరానికి పాశ్చాత్య సంగీతం, డాన్స్‌లే తప్ప-మన సాంప్రదాయ సంగీత నృత్యాలు నచ్చవు. మన భారతీయ పద్ధతిలో ''నమస్కారం, నమస్తే రాంరాం'' చెప్పే అలవాటు మనలో తగ్గిపోతోంది. వీటికి బదులుగా ''హలో... హాయ్... టాటా... ఛీరియో... బాయ్... బాయ్... వావ్...!'' అంటూ ఏవో చిత్రవిచిత్ర పదాలు వాడు తున్నారు. 'నమస్కారం' అంటూ వందనం ఆచరించడంలో ఉన్న సభ్యత, విధేయత 'హలో..హాయ్...!' అనే ఆధునిక పదాల్లో ఉంటాయా?

ఇక ఈనాటి కట్టు, బొట్టు, జుత్తు సంగతి మనందరికీ తెలిసిందే! ఈ విషయాల్లో మన యువతులు మరీ దారుణంగా స్వసంస్కృతికి విముఖత చూపించడం మన దుర్భాగ్యం. మరి ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో స్త్రీలపై గౌరవభావం పెరగాలంటే ఎలా సాధ్యం? వినయపూర్వక వేషధారణ, ప్రవర్తన గల స్త్రీలను గౌరవించకుండా ఉండగలమా?

నేటి మన తల్లులు తమ పిల్లలచే ''అమ్మా!'' అని ఆప్యాయంగా పిలిపించుకునే భాగ్యాన్ని కోల్పోతున్నారు. 'అమ్మ' అనే కమ్మనైన పిలుపుకు బదులుగా - ఈజిప్ట్‌వారి పిరమిడ్లనూ, శవాలనూ గుర్తుకుతెచ్చే ''మమ్మీ'' అనే పిలుపునే నేడెంతో మంది తల్లులు కోరుకుంటున్నారు.

వేషభాషలు, ప్రవర్తన, ఆహారవిహారాలూ అన్నింటిలోనూ విదేశీ అనుకరణనే ఇష్టపడుతున్నారు మనవాళ్ళు. ప్రాచీన హైందవ సంస్కృతీ సాంప్రదాయాలకు విదేశాల్లో ఒక ప్రత్యేక గౌరవం ఉందనేమాట మనవాళ్ళు మరచిపోతున్నారు. పండుగలను అనుసరించే పద్ధతులలో కూడా విదేశీ అలవాట్లకు బానిసలౌతున్నారు. మన పండుగల నిర్వహణా విధానాల్లో ఉన్న విజ్ఞానాంశాల్ని గ్రహించలేక మూర్ఖపు ధోరణులకు, నాస్తిక ధోరణులకు, అసభ్య నడవడికలకూ బలి అవుతున్నారు. తస్మాత్ జాగ్రత్త!!

ఆంగ్ల సంవత్సరాది X ఉగాది

జనవరి 1 వ తేదీని 'ఆంగ్ల సంవత్సరాది' అనీ, ఉగాదిని 'తెలుగు సంవత్సరాది' అనీ మనం వ్యవహరిస్తుంటాం.

సంవత్సర ఆరంభాన్ని నిర్ణయించడానికి విదేశీయులు ఎన్నెన్నో పాట్లు పడినట్లుగా చరిత్ర చెప్తోంది. అయితే హిందువులు మాత్రం కాలమాన విషయంలో (శకాల విషయంలో గానీ, సంవత్సర ఆరంభ నిర్ణయంలో గానీ... లేదా మరోటి గానీ) ఎలాంటి ఒడిదుడుకుల్నీ ఎదుర్కోలేదు. పురాణకాలంనుండీ ఖగోళ శాస్త్ర పరంగా అన్నీ సక్రమంగానే లెక్కించు కుంటూ వచ్చారు.

''ఖగోళశాస్త్రం'' అంటే ఏమిటి?

సూక్ష్మంగా చెప్పాలంటే- విశ్వం (Universe) లోని నక్షత్రాలు, గ్రహాలు, ఉపగ్రహాలు, తోకచుక్కలు, గ్రహశకలాలు మొదలయినవాటి స్థితిగతుల్ని వివరించే శాస్త్రమే ''ఖగోళశాస్త్రం''. శాస్త్రాలన్నింటిలో ప్రముఖమైన శాస్త్రంగా దీన్ని చెప్పుకోవచ్చు. అయితే ఖగోళశాస్త్ర పరిజ్ఞానం గలవారు మాత్రం బహు అరుదు. మన పాఠ్యాంశాల్లో ఈ శాస్త్ర విజ్ఞానం అంతగా లేకపోవడమే దీనికి కారణం. కాలమాన విజ్ఞానాన్ని తెలుసుకోవాలంటే ఖగోళశాస్త్ర పరిజ్ఞానం అత్యంత అవసరం. (ప్రాచీన హిందువులు ఖగోళశాస్త్రంలో ఆరితేరిన పండితులు)

ఖగోళం : భూమి వాతావరణానికి అవతల వ్యాపించియున్న అనంత విశ్వాన్ని 'అంతరిక్షం' అంటారు. గ్రహతారకాదులతో కూడిఉన్న ఆ అంతరిక్ష పరిధినే ''ఖగోళం'' అని వ్యవహరిస్తాం.

కాలమానానికి ఆధారం ''ఖగోళం''

భూమి ఒక ఆత్మ ప్రదక్షిణం చేస్తే '1 రోజు' అనీ, చంద్రుడు ఒక భూప్రదక్షిణం చేస్తే '1నెల' అనీ, భూమి ఒకసూర్య ప్రదక్షిణం చేస్తే '1సంవత్సరం' అనీ.....ఇలా కాలమానాన్ని ఖగోళ ఆధారంగానే లెక్కించు కుంటున్నాం మనం. 'సంవత్సర ఆరంభం' అనేది ఖగోళ విషయ ఆధారంగానే ఉండి తీరాలని ఇందుమూలంగా తెలుస్తోంది.

ఖగోళ శాస్త్రపరంగా మన 'ఉగాది'ని 'సంవత్సరారంభం'గా నిర్ణయించారు మన పూర్వీకులు. ఏ ఖగోళ ఆధారమూ లేకుండా జనవరి 1 వ తేదీని 'సంవత్సరారంభం' గా నిర్ణయించుకున్నారు పాశ్చాత్యులు.

'సంవత్సర ఆరంభానికి ఆధారం ఏది'

''సంవత్సరం'' అనేది కాలమానంలో ఒక అంశం. నక్షత్రాల, గ్రహాల ఉనికీ – చలనాలను బట్టి ఖగోళ శాస్త్రపరంగా కాలమానం

ఖచ్చితంగా ఒక ఖగోళ ప్రత్యేకత అంటూ ఉండితీరాలి.

ఖగోళ ప్రాముఖ్యత లేని ''జనవరి ఫస్ట్''

ఏ ఖగోళ ప్రత్యేకతా, ఆధారమూ లేకుండా ఎవరికో తోచిన ఓ అనామక తేదీని (జనవరి 1వ తేదీని) ''సంవత్సరారంభంగా'' అంగీకరించి అనుసరించడం సరికాదు. యదార్థ సంవత్సరారంభం అయిన ఉగాదిని మరచి, పాశ్చాత్య పోకడల వెర్రివ్యామోహంలో పడి జనవరి ఫస్ట్‌కు దాసోహమంటున్నాం. డిసెంబరు 31వ తేదీ అర్థరాత్రి సమయంలో పిచ్చెక్కినట్టు గంతులు వేస్తూ, మత్తు పానీయాలు సేవిస్తూ, గడియారం 12 గంటలు కొట్టగానే, మూర్ఛ వచ్చినట్లు ఆవేశంగా ఊగిపోతోంది నేటి యువతరం. అంతగా వెర్రెక్కిపోవడానికి ఏం జరిగింది ఆ సమయంలో! ఏమీ లేదు, అంతా భ్రమ!! కాలగమనంలో సంవత్సరం మార్పుకు 'నాందిగా' ఖగోళపరంగా ఏ మార్పూ అప్పుడు జరగదు. మరి ఆ వెర్రి కేరింతలు ఎందుకో మరి! జనవరి ఫస్ట్ పేరిట వెర్రిమొర్రి చిన్నెలు పెచ్చుపెరిగి పోతున్నాయి. మనదైన యథార్థ విజ్ఞానాన్ని మనం మననం చేసుకోవలసిన తరుణం ఆసన్నమయింది. పాశ్చాత్య సంస్కృతి వల్ల మనకు కలుగుతున్న వెర్రిని అదుపులో ఉంచుకుని, యథార్థ స్థితిగతుల్ని ఆకళింపుచేసుకోవలసిన సమయం వచ్చింది. కేవలం వేపపువ్వు పచ్చడి తినే పండుగలా మిగిలిపోతున్న ఉగాదిని గురించి అనేక వివరాలు నేటి తరం తెలుసుకోవాలి. మన సంస్కృతికి వెర్రితలలు వేయిస్తున్న పాశ్చాత్య దుష్టసంస్కృతిని ఓ కంట కనిపెట్టడం అత్యంత అవసరం.

నలుగురితో పాటూ నారాయణా

''ప్రపంచమంతటా జనవరి ఫస్ట్ 'సంవత్సరాదిగా' ఆచరించబడుతోంది కదా! ఒక్కరమూ ఉగాదిని 'సంవత్సరాదిగా' పట్టుకుని వ్రేలాడ్డం బావుంటుందా?'' అని కొందరికి సందేహం రావచ్చు. వారి సందేహం యథార్థమే! ''ఊరందరిదీ ఒక దారి అయితే, ఉలిపి కట్టెది మరో దారి'' అన్నట్లుగా ఉండడం మంచిదికాదు, నిజమే! 'నలుగురితో పాటూ నారాయణా....' అన్నట్లుగా ప్రపంచాన హెచ్చుమంది అనుసరిస్తున్న కాలమానం ప్రకారం 'జనవరి టు డిసెంబరు' క్యాలెండరును

సంవత్సర ఆరంభాన్ని నిర్ణయించడానికి విదేశీయులు ఎన్నెన్నో పాట్లు పడినట్లుగా చరిత్ర చెప్తోంది. అయితే హిందువులు మాత్రం కాల మాన విషయంలో ఎలాంటి ఒడిదుడుకుల్నీ ఎదుర్కోలేదు. పురాణకాలం నుండీ ఖగోళ శాస్త్ర పరంగా అన్నీ సక్రమంగానే లెక్కించుకుంటూ వచ్చారు.

మనమూ అనుసరిద్దాం. ప్రస్తుత ప్రపంచరీతికి ఎదురీదమని మేము చెప్పడం లేదు. నలుగురితో పాటూ జనవరి ఫస్ట్‌తో మొదలెట్టి సంవత్సరాన్ని లెక్కించుకుంటే, మనకు పోయిందేమీ లేదు. అయితే జనవరి ఫస్ట్ అనేది, యథార్థ కాలమాన సంవత్సరానికి మొదటిరోజు కాదనే విషయాన్ని మాత్రం మనం గుర్తుంచుకోవాలి. కాలమానంలో యథార్థ సంవత్సర ఆరంభం 'ఉగాది'' అని తెలుసుకోగలగాలి.

మన ప్రాచీన విజ్ఞత

అనంతమైన కాలచక్ర గమనాన్ని లెక్కించుకోవడానికి 'కాలమానాన్ని' ఏర్పరచుకున్నారు మానవులు. విశ్వసృష్టిని అత్యంతంగా కాలమానాన్ని ఏర్పరచింది మన ప్రాచీన భారతీయులే! భూమిపై అతి ప్రాచీన నాగరికత వైదిక జాతిదే!

మన పురాణాల్లో మేరు పర్వతం గా వ్యవహరించబడే నేటి ఉత్తర ధ్రువప్రాంతం ప్రాచీన హిందువుల మొట్టమొదటి నివాసం. (మన వేదాల రచన ఆకాలంలోనే ప్రారంభమయింది) క్రమంగా ఉత్తర ధ్రువప్రాంతం 'మంచుభూమిగా' మారుతూ నివాసయోగ్యం కాకపోవడంతో, మన ప్రాచీన భారతీయులు అక్కడనుండి మధ్య ఆసియా ద్వారా క్రిందకు దిగివచ్చి సింధునది వద్ద భరతఖండంలో స్థిరపడ్డారు.

అనంతర కాలంలో భూమిపై అక్కడక్కడా కొన్ని (విదేశీ) జాతులు పుట్టుకొచ్చాయి. వాళ్ళంతా అనాగరికులుగా తిరిగే కాలంలో, మన వేదమతస్థులు అత్యున్నత నాగరిక జీవనాన్ని కలిగి ఉండేవారు. వేల వేల సంవత్సరాల తర్వాత మెల్లగా విదేశీజాతులు నాగరికత అలవరచుకోసాగాయి. ప్రాచీన హిందువులనుండి అనేక విజ్ఞాన విషయాల్ని వారు నేర్చుకోసాగారు. అయితే వారి బుద్ధి మాత్రం సరియైనదికాదు. సుభిక్షంగా ఉన్న భరత ఖండంపై వారి వక్రదృష్టిపడింది. ఫలితంగా భరత ఖండం విదేశీయుల దండయాత్రలకూ, దోపిడీలకూ, దౌర్జన్యాలకూ, చివరకు ఆక్రమణలకూ గురిఅయింది. తత్కారణంగా ''మన హిందూ జాతి పూర్వచరిత్ర'' మెల్ల మెల్లగా కాలగర్భంలోకి వెళ్ళిపోయింది. విదేశీయుల దౌర్జన్య పరిపాలనల్లో హిందువులు తమ ప్రాభవాన్ని కోల్పోయి, తమ సంస్కృతిని మరచిపోతూ జీవచ్ఛవాల్లా తయారయ్యారు. ఇదీ నేటి మన జాతి పరిస్థితి! మన హిందూజాతి ప్రాచీన ఔన్నత్యాన్ని ఒప్పుకోలేని పాశ్చాత్యులు - హిందూజాతి

నాగరికత కంటె ఈజిప్ట్, గ్రీకు, చైనా మొదలగు వారి నాగరికతలు ప్రాచీనమైన వని నిర్ధారణ చేస్తూ 'తప్పుడు చరిత్రల్ని' వ్రాసి పెట్టారు. వారు వ్రాసిన కల్లబొల్లి చరిత్రల్ని యదార్థాలుగా నమ్మి తలకెక్కించుకుని, పాశ్చాత్య సంస్కృతీ ప్రభావంలో గమ్యంలేని దిశగా కొట్టుకు పోతున్నాం మనం. ఈ పరిస్థితి గురించి ఆలోచించేందుకు తీరిక లేదు మనకు. అదీ ప్రస్తుత దుస్థితి!!

నేటి ప్రపంచ విజ్ఞానానికి యథార్థ పునాది మన హైందవ విజ్ఞానమే! మన హైందవ విజ్ఞాన ప్రాచీనతను కనుగొనడం ఎవరి తరమూ కావడంలేదు. మన హిందూ ప్రాచీన విజ్ఞాన గ్రంథాలు ''వేదాలు''. అయితే వేదకాల నిర్ణయాన్ని ఎవరూ ఖచ్చితంగా చేయలేక పోయారు. అంతటి పురాతన గ్రంథాలవి! భూగోళంపై మొట్టమొదటి విజ్ఞా గ్రంథం, 'ఋగ్వేదం' అని ప్రముఖ జర్మన్ పండితుడు మాక్స్ ముల్లర్ కూడా ప్రశంసించడం మనం గుర్తుకు తెచ్చుకోవచ్చు. ఇదీకాక... మరో విషయం! గంగానది పుట్టుకను వివరిస్తున్నాయి మన పురాణాలు. అంటే గంగానది కంటే ముందే మన విజ్ఞానం పుట్టిందన్న మాట. గంగానదీ జన్మకాలాన్ని ఏ చరిత్రకారులూ నిర్ణయించలేకపోతున్నారు. అంతకంటే ప్రాచీనత కల్గిన 'సింధునది' పుట్టుక ఇక ఎవరకీ అందదు. (సింధునది పేరుమీదనే మన ప్రాచీనులకు 'సింధువులు' అని పేరొచ్చింది. 'సింధువులు' అనే పేరే కాలక్రమేణా 'హిందువులు'గా మారడం మనకు తెలుసు కదా') దీన్ని బట్టి మన సంస్కృతీ ప్రాచీనత ఎటువంటిదో ఆలోచించండి. ఏ దేశ చరిత్రకారులైనా సరే - విదేశీయుల ప్రాచీనతల్ని మాత్రమే నిర్ణయించగలిగారు. హిందువుల ప్రాచీనతను నిర్ణయించలేకపోతున్నారు. ప్రపంచ జాతులన్నింటిలో అగ్రగణ్య సంస్కృతీ శోభలో వెల్లివిరిసిన ప్రాచీన జాతి 'మన హిందూ జాతి'.

మనం ఇప్పుడు చదువుకుంటున్న తప్పుడు చరిత్ర ప్రకారం ఈజిప్ట్, గ్రీకు, చైనా మొదలగు దేశాలవారు అతి ప్రాచీనులుగా లెక్క. అతి ప్రాచీనులుగా చెప్పబడే అనేక దేశాల వారు పోటాపోటీలుగా ప్రాచీనకాలపు మన భరత ఖండాన్ని దర్శించుకుని, మన సంస్కృతీ జీవన విధానాల్ని ఎంతగానో కీర్తించారు. (పూర్వ కాలాన మన భరతఖండానికొచ్చిన విదేశీ రాయబారుల, యాత్రికుల వ్రాతలే ఇందుకు సాక్ష్యాలు.)

మన పూర్వీకుల వద్ద మన కళలనూ, విజ్ఞానాన్నీ నేర్చుకుని వెళ్ళేవారు విదేశీయులు. (ఎందరో విదేశీ విద్యార్థులు మన తక్షశిల, నలందా, కాశీ విశ్వవిద్యాలయాల్లో ఉన్నత విద్యాభ్యాసం చేసేవారు ఆనాడు) గ్రీకులు మన కళలను తమ కళలతో కలబోసుకున్నారు. హిందువులనుండే తమకు గణిత, ఖగోళ శాస్త్రవిషయాలు లభించాయని అరబ్బులు తమ గ్రంథాల్లో చాటుకున్నారు. విజ్ఞానార్జన కోసం ఇలా విదేశీయులు మన భరత భూమికి తరచుగా వచ్చేవారు. చివరకు ఇజ్రేల్ దేశ జెరూసలెం వాసి అయిన ఏసుక్రీస్తు కూడా మన భరతఖండాన్ని పర్యటించి ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానాన్ని పొందడం జరిగిందని ఇటీవలి చారిత్రక పరిశోధనలు నిరూపిస్తున్నాయి. (గురుతుల్యులూ, ప్రముఖ చారిత్రకపరిశోధకులూ అయిన డాక్టర్ వేదవ్యాస్ **I.A.S.**, గారి ''ఇండియాలో జీసస్'' అనే గ్రంథం ద్వారా మనం యేసుక్రీస్తు జీవితానికి సంబంధించిన ఎన్నో చారిత్రక యథార్థాల్ని తెలుసుకోవచ్చు. యేసుక్రీస్తు జీవితంపై, బైబిల్‌పై ఎన్నో విస్తృత పరిశోధనల్ని సాగించిన విదేశీ చరిత్రకారుల, పరిశోధకుల పరిశీలనా ఫలితాల్ని ఆ గ్రంథంలో చూడవచ్చు. ఆ గ్రంథం ఆధారంగా కొన్ని విషయాల్ని ఈ వ్యాసంలో ప్రస్తావించడం జరిగింది.)

క్రీస్తు శకం గురించి ఒక అవగాహన

ప్రస్తుత ప్రపంచమంతా ''క్రీస్తు పూర్వం, క్రీస్తు శకం'' అంటూ కాలమానాన్ని లెక్కించడం చూసి, మనలో చాలామంది అనేక అపోహలకు లోనౌతున్నారు. మన హిందువుల చరిత్ర అంతటి ప్రాచీనమైనదైతే, క్రీస్తుశకాన్ని ఉపయోగిస్తూ కాలాన్ని లెక్కించడం ఎందుకొచ్చిందని అనేకమందికి సందేహం. ప్రపంచమంతా క్రీస్తుశకం వాడడంలో ప్రముఖమైన విశేషమేదో ఉండి ఉంటుందనుకుని, ఆ విదేశీ శకాన్ని ఎంతో గొప్పగా భావిస్తుంటారు చాలామంది. అయితే ఇందులో దాగివున్న యధార్థాలెన్నో వారికి తెలియవు. క్రీస్తుశకం అనేది ఎందుకొచ్చిందో, ఎలా వచ్చిందో తెలియని వాళ్ళు అసంఖ్యాకంగా ఉన్నారు. అందుచేత 'క్రీస్తుశకం' వెనుక దాగి ఉన్న యథార్థాన్ని తెలుసుకుందాం రండి.

చరిత్రలో ఎప్పుడు ఏ సంఘటన జరిగిందో ఖచ్చితంగా తెలుసుకోవడానికి, సంవత్సరాలను వరుసగా లెక్కించుకుంటూ రావడం అవసరమయింది. అయితే ఈ లెక్కకు ఎక్కడ నుండి మొదలని చెప్పగలం? పురాణ పురుషుల కాలం నుండో, మహాప్రతిభావంతులైన చక్రవర్తుల కాలం నుండో, ఏ ప్రవక్త కాలం నుండో, ఏదైనా గొప్ప సంఘటన జరిగిన నాటి నుండో - సంవత్సరాలను లెక్క పెట్టడం చరిత్రలో ఒక రివాజు. అదే 'శకం' లెక్కింపు!

ఒక్కొక్క జాతి ఒక్కొక్క కాలంలో తమ 'శకాలను' ప్రారంభించుకుంది. మన హిందూ జాతికి అతి పురాతన కాలంనుండీ అనేక శకాలున్నాయి. (కలిశకం, విక్రమశకం, శాలివాహన శకం మొదలైనవి.) ప్రస్తుతం మనకు కలిశకం లెక్క ఆచరణలో ఉంది.

క్రీస్తుశకాన్ని మనం ఎందుకు వాడుతున్నాం మరి?

ఆంగ్లేయుల పరిపాలనా కాలంలో అలవాటుచేయబడిన క్రీస్తుశకం కాలమానాన్ని ప్రపంచరీతి కోసం నేటికీ మనం అనుసరిస్తున్నాం.

ఏ జాతికి ఆ జాతి విడివిడిగా బ్రతుకుతున్నప్పుడు ఎవరి శకాన్ని వారు నిక్షేపంగా వాడుకోవచ్చు. పరజాతుల సంపర్కం మొదలై, ఒకరి చరిత్రను మరొకరు అర్థం చేసుకోవలసి వచ్చినప్పుడు మాత్రం 'ఏదో ఒక ఉమ్మడి శకాన్ని' అందరూ కలసి ఆచరించవలసి వస్తుంది. ప్రపంచాన క్రైస్తవాన్ని ఆదరించే దేశాల ప్రాబల్యంవల్ల ఏసుక్రీస్తు శకాన్ని ('క్రీ.శ'ను) ఉమ్మడి శకంగా తీసుకోవలసి వచ్చింది. అంతేగానీ మిగిలిన శకాల కంటే క్రీస్తుశకానికి ఏదో ప్రత్యేకత ఉందని మాత్రం అనుకోకండి.

క్రీస్తుశకం గురించి మరింత వివరంగా....

క్రీస్తుశకం అనే కాలమానం ప్రపంచ వ్యాప్తం కాకముందు వివిధ దేశాల్లో అనేక రకాల కాలమానాలు, శకాలు వాడబడేవి. (కాలమానం కోసం శకాలను వాడిన ప్రథములు హిందువులే నని మరువకండి. శకం అనే లెక్కను మననుండి నేర్చుకున్న విదేశీయులు, 'క్రీస్తు శకం' అనే అసంబద్ధ శకాన్ని సృష్టించుకుని – తిరిగి దాన్ని మనకే అంటగట్టారు.)

వివిధ దేశాల ప్రజలు వివిధ కాలమానాలతో జీవనాలు సాగించేవారు. ఎవరి లెక్కలు వారికుండేవి. తమకు తెలియని విషయాల్ని, మరో జాతి నుండి నేర్చుకునేవారు. అయితే కాలం గడిచేకొలదీ – ప్రపంచమంతా ఒకే కాలమాన పద్ధతిని అనుసరిస్తే బావుంటుందనే భావన మొదలయింది. 'అయితే ఎవరి కాలమానాన్ని ప్రపంచ కాలమానంగా' తీసుకోవాలనే సమస్య వచ్చింది. – ఈ సమస్య ఉత్పన్నమైన కాలాన ప్రపంచంలో అనేక ప్రాంతాలు బ్రిటీష్‌వారి ఆక్రమణలకు లోనై వున్నాయి. ('రవి అస్తమించని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యం' అనే వారందుకే!) బ్రిటిష్‌వారు తాము స్వీకరించిన 'క్రీస్తుశకం' అనే కాలమానాన్ని బలాతిశయంతో ప్రముఖంగా ముందుకు తీసుకొచ్చారు. తమ ఆధీనంలోని దేశాలన్నింటిలో దాన్ని అమలుపరచడం మొదలెట్టారు. ఆ విధంగా ప్రపంచాన హెచ్చు ప్రదేశాల్లో క్రీస్తు శకం వాడకం మొదలయింది. ఆ తర్వాత కాలంలో మిగతావారు కూడా తమ సౌలభ్యం కోసం క్రీస్తుశక కాలమానాన్ని తప్పనిసరిగా తీసుకున్నారు. (ప్రపంచ వ్యాప్తంగా సౌలభ్యం కోసం శకాన్ని వాడుతున్నా కూడా, నేటికీ అనేక దేశాల వారు వారివారి స్వంత శకాలనూ, కాలమానాలనూ, పండుగలనూ వేర్వేరుగా అనుసరిస్తూనే ఉన్నారు) కాలక్రమేణా ఈ విధంగా క్రీస్తు శకం అనేది వాడుక కాలమానంగా ప్రపంచాన స్థిరపడింది. అయితే ఇందులో మరో చిత్రం ఒకటుంది. ఏసుక్రీస్తు ఎప్పుడు పుట్టాడనే విషయాన్ని చరిత్రకారులెవరూ కూడా ఒక నిర్ధారణగా ఇప్పటికీ చెప్పలేకపోతున్నారట. క్రీస్తు జీవితానికి సంబంధించి ఏ చారిత్రక ఆధారమూ కన్పించడంలేదని విదేశీ చరిత్రకారులు అంటున్నారు. (ప్రముఖ విదేశీ గ్రంథకర్త హెచ్.జి.వెల్స్ (H.G.Wells) తన ''ప్రపంచ చరిత్ర'' గ్రంథంలో ఇటువంటి అభిప్రాయాన్నే వెలిబుచ్చడాన్ని ఇందుకో ఉదాహరణగా చెప్పుకోవచ్చు.)

...ని ప్రారంభించింది ఎవరు?

క్రీస్తుశకం ఆరంభం కావడం ఒక విచిత్ర పరిస్థితి ద్వారా జరిగింది. క్రీస్తు పుట్టుక నుండి క్రీస్తుశకం మొదలయిందని అనేకమంది భావిస్తారు. అది పొరబాటు, యేసుక్రీస్తు జీవించాడని చెప్పబడుతున్న కాలానికి కొన్ని శతాబ్దాల తర్వాత క్రీ.శ. 532వ సంవత్సరంలో ''డయోనీషియస్ ఎక్సీగస్'' అనే రోమన్ సన్యాసి, క్రీస్తు పేరుతో ఒక శకాన్ని ప్రారంభించాలంటూ ప్రచారాన్ని మొదలెట్టాడట. క్రీస్తు పుట్టిన సంవత్సరం క్రీ.శ 1 అని అతను ప్రతిపాదించాడు. అయితే చాలా కాలం వరకూ ఈ క్రీస్తుశకం అనే అంశాన్ని ఎవరూ అంగీకరించలేదు. క్రీ.శ.816లో చల్సా బిషప్‌ల మహాసభ క్రీస్తు శకాన్ని వాడకంలోకి తీసుకురావాలంటూ పిలుపునిచ్చింది. అయినా చాలా సంవత్సరాలు ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. క్రీ.శ.879లో జర్మనీ చక్రవర్తి 2వ ఛార్లెస్ మొట్టమొదటగా క్రీస్తు శకాన్ని అమలులో పెట్టాడట. అనంతర కాలంలో ఇతర చోట్ల మెల్ల మెల్లగా క్రీస్తుశకం వాడకం మొదలయింది. అదీ క్రీస్తుశకం చరిత్ర! అంటే క్రీస్తు జీవితానంతరం సుమారు 800 సంవత్సరాల తర్వాత, క్రీస్తుశకం అమలులోనికి వచ్చిందన్న మాట. అయితే క్రీస్తు పుట్టింది క్రీ.శ 1లో కాదనీ, క్రీస్తుపూర్వం 4వ సంవత్సరం అయిఉండవచ్చుననీ 'సర్ జాన్ కెప్లర్' అనే సుప్రసిద్ధ చరిత్రకారుడు తేల్చాడట. అయినా క్రీస్తుశకం లెక్కను మాత్రం ఎవరూ మార్చలేదు. అలాగే వదిలేశారు. అదే అలా కొనసాగుతోంది.

చరిత్ర నిర్ధారణ చేసిన ఒక మహానుభావుని పుట్టుకతో 'శకాన్ని' లెక్కించడం ఒక ఆనవాయితీ! ఇప్పటికీ చరిత్ర నిర్ధారణ చేయలేక పోతున్న క్రీస్తు కాలాన్ని ప్రమాణంగా చేసుకుని కాలమానాన్ని (శకాన్ని) లెక్కించడం ఆశ్చర్యకరం. ఒక ఆధారమంటూ లేకుండా కొనసాగుతున్న ఆచారం ''క్రీస్తుశకం వాడకం''.

''పదుగురాడు మాట పాడియై ధర జెల్లు!'' అన్నారు అందుకేనేమో!!

ఇజ్రేల్ నందలి జెరూసలెంలో క్రీస్తుపూర్వం ''ఎస్సీనులు'' అనబడే సాధువుల జాతిలో ఈశా (యేసు) అనే ఆయన ఉండేవాడట. ఆయన జీవితాన్నే కొన్ని వందల సంవత్సరాల తర్వాత, ఈనాడు చెప్పబడుతున్న ఏసుక్రీస్తు జీవితంగా మలచడం జరిగి ఉంటుందని ''ఇండియాలో జీసస్'' గ్రంథం ద్వారా మనకు అర్థం కాగలదు.

'ఈశా' అని పిలువబడే ఈ జెరూసలెం వాసి తన 13వ యేట కొందరు వర్తకులతో

కలిసి బయలు దేరి శిల్కు మార్గం గుండా మధ్య ఆసియాకు, అక్కడ నుండి కైబరు కనుమలు దాటి హిమాలయాల మీదుగా భారతదేశానికి చేరుకున్నాడట. కాశ్మీర్ - లడక్‌ల మధ్య 'లామాసరీ' బౌద్ధాశ్రమంలో యోగసాధనలూ, జపతపాలూ చేశాడట. ఆయన బుద్ధ భగవానుని అహింసా సూత్రాలతో బాగా ఆకర్షించబడ్డాడట. ఆ తర్వాత పంజాబ్‌లో జైనుల్ని కూడా కలిశాడట. అనంతరం పూరీలోని వేద పండితుల్ని కలుసుకుని, భారతదేశంలోని ధర్మ నిరతికి అబ్బురపడ్డాడట. హిందూ యోగుల వద్ద వేదాలలోని రహస్య యోగ సిద్ధులూ, ధ్యానం, వైద్య విధానాలూ నేర్చుకున్నాడట. ఆ తర్వాత కాశీ, గయ, సారనాథ్, ద్వారక మొదలగు తీర్థాలు అనేకం దర్శించుకుని భూటాన్ చేరుకున్నాడట.

అక్కడ 'హిమ్మిస్' బౌద్ధారామంలో జ్ఞాన మార్గం గురించి అధ్యయనం చేసి, తన 30వ యేట తిరిగి జెరూసలెంకు వెళ్ళిపోయా డట. అక్కడ ఎస్సీను సాధువులు కొంతమంది ఆయనకు శిష్యులయ్యారట. తన యోగశక్తితో, వైద్య విధానాలతో ప్రముఖంగా పేరు తెచ్చుకుంటున్న 'ఈశా' అంటే, అక్కడి మతాధికారు లకు అసూయ బయలుదేరింది. రాజకీయ ఉద్యమం ఏదో నడిపిస్తున్నాడనే నెపంపై ఈశాకు శిలువ శిక్ష వేయించారు. ఈశాను శిలువ వేశారు. (అయితే శిలువపై ఆయన మరణించలేదనే విషయం, పాశ్చాత్యుల పరిశోధనల వల్ల తేలిందట) కొనప్రాణంతో ఉన్న ఈశాను ఆయన శిష్యులంతా శిలువపై నుండి దింపి, రక్షించుకున్నారట. ఆవిధంగా ఈశా అక్కడ నుండి తప్పించుకుని జెరూసలెం నుండి పర్షియా మీదుగా ఆఫ్ఘనిస్తాన్ చేరి, మళ్ళీ భారతదేశానికే చేరుకున్నాడట. హిందూ యోగుల మూలికావైద్యాలతో మళ్ళీ పూర్తి ఆరోగ్యవంతుడై భారతదేశ సందర్శన గావించి, చివరగా కాశ్మీర్‌లో ఆశ్రమజీవితాన్ని గడిపి, తన 89వ యేట మరణించడం జరిగిందట. కాశ్మీర్‌లో ఇప్పటికీ ప్రత్యక్షంగా ఈశా (ఏసు) సమాధి ఉంది. క్లుప్తంగా ఇదీ ఈశా (ఏసు) చరిత్ర! ఈయన తన జీవితంలో ఏ మతాన్నీ స్థాపించలేదట! ఈ ఈశా (ఏసు) చరిత్ర అంతా హిమాలయాల్లోని 'హిమ్మిస్ మొనాస్టరీ' అనే బౌద్ధారామంలో తాళపత్ర గ్రంథాల రూపంలో నేటికీ లభిస్తోందట. ప్రముఖ చారిత్రక పరిశోధకుడూ, రష్యన్ రాయబారి అయిన "అలెగ్జాండర్ నోటొవిచ్" అనే ఆయన స్వయంగా ఆ తాళపత్ర గ్రంథాలను పరిశోధించి ఈ వివరాలన్నింటినీ ప్రపంచానికి మొట్టమొదట సారిగా అందించాడు. ఈ చరిత్ర అంతటిపై అమెరికాలోని ఒక ప్రముఖ T.V. సంస్థ వారు వీడియోక్యాసెట్స్ కూడా రూపొందించారట.

మరో ప్రముఖ విషయాన్ని కూడా మనం ఇక్కడ తెలుసుకోవాలి. తన 13వ సంవత్సరం నుండి 30వ సంవత్సరం వరకూ ఏసుక్రీస్తు ఎక్కడున్నదీ, ఏంచేసినదీ బైబిలు కూడా చెప్పడం లేదు. ఆ కాలాన్ని "Missing years of Christ" (జాడతెలియకుండా పోయిన ఏసుక్రీస్తు జీవిత భాగం) అని విదేశీయులు వ్యవహరిస్తుంటారు. చరిత్ర పరిశోధకులకూ, బైబిలు పరిశీలకులకూ కూడా ఈ 'మిస్సింగ్ ఇయర్స్' ఒక సమస్యగా తయారయింది చాలాకాలం. దానిపై అనేక పరిశోధనలు జరిగి ఎన్నో గ్రంథాలు ప్రచురితమయ్యాయి. ఆ గ్రంథాల్లో పరిశోధకులంతా "ఏసుక్రీస్తు భారతదేశ పర్యటన"నే నిరూపించారు.

క్రీస్తుశకం ప్రారంభం కావడానికి మూల కారకుడైన 'డయొనీషియస్ ఎక్సీగస్' చేసిన మరో విచిత్రాన్ని ఈ సందర్భంలో తెలుసుకుందాం. డిసెంబర్ 25వ తేదీని క్రీస్తు జన్మదినంగా భావిస్తుంటారు కదా! దాని వెనుక ఒక గాథ ఉందట. క్రీస్తు గత చరిత్రపై అద్భుతమైన పరిశోధన చేసిన "విల్‌డ్యూరాంట్" అనే అమెరికన్ చరిత్రకారుడు క్రిస్‌మస్ పండుగ వెనుక దాగిఉన్న ఆ గాథను బయటపెట్టాడు. (క్రీస్తు పుట్టిన సంవత్సరాన్ని నిర్ధారణ చేయలేకపోతున్నారు చరిత్రకారులు. ఆయన పుట్టిన నెల, తేదీలను నిర్ణయించగల అవకాశాలు కూడా చరిత్రలో ఎక్కడా కన్పించడంలేదు.) క్రీ.శ 5వ శతాబ్దిలో 'డయొనీషియస్ ఎక్సీగస్' ఒక ప్లాను వేశాడట. ఆ కాలాన రోమ్ నగరంలో ప్రతియేటా డిసెంబరు 25వ తేదీన "శాటర్నేలియా" అనే పండుగ వేలాది మందితో తిరునాళ్ళవలె జరుపుకోబడేది. తన క్రైస్తవ మత ప్రచారానికి అనుకూలంగా ఉంటుందని భావించిన ఎక్సీగస్, అదే రోజును క్రీస్తు జన్మదినంగా ప్రచారం చేసేవాడట. కాలక్రమేణా ఆ ప్రచారం ముదిరి, క్రీ.శ. 1020 నాటికి డిసెంబర్ 25వ తేదీ క్రీస్తు జన్మదినం 'క్రిస్‌మస్'గా ప్రపంచాన అనేకచోట్ల స్థిరపడిందట! "విల్ డ్యూరాంట్" ఈ విషయాన్నంతా పరిశోధించి, ప్రపంచానికి అందించాడు.

"ఎన్నో పరిశోధనల ద్వారా పై విషయాలన్నింటినీ నిరూపించినవారు విదేశీ క్రైస్తవులేనని మనం మరచిపోకూడదు."

"అలెగ్జాండర్ నోటొవిచ్, లూయీస్ జకోలియట్, మేడమ్ బ్లావట్స్కీ, హెచ్.జి. వెల్స్, హోల్గర్ కెర్‌స్టన్, మేడమ్ బార్బరా, ఎర్నెస్ట్ రేనాన్, విల్ డ్యూరాంట్, ప్రొఫెసర్ ట్రిలింగ్, ఆర్థర్ బి.మోస్, బ్రూస్, బీచర్ మొదలయిన విదేశీ చారిత్రిక పరిశోధకులూ, బైబిలు పరిశోధకులూ, ఎంతోమంది పై విషయాల్ని నిరూపిస్తూ ఎన్నెన్నో గ్రంథాల్ని వ్రాసి ప్రపంచానికి అందించారు.

(తరువాయి వచ్చే సంచికలో)

వాగ్గేయ వైభవం

కల్లూరి వీరభద్రశాస్త్రి

(త్యాగరాజ ఆరాధన సందర్భంగా)

(సంగీత సాహిత్య జగత్తులో శ్రీత్యాగరాజస్వామి వారు పరిపూర్ణ సరస్వతీ అవతారం. వాగ్గేయకారునిగా ఆయన ప్రశస్తి లోకవిదితం. రామార్పణంగా సంగీత సార స్వతాలలో నాదోపాసనచేసిన ఆ మహాయోగి, రామకథను ప్రస్తావిస్తూ రచించిన కీర్తనల్లో ఇది ఒకటి-)

చారుకేశి - దేశాది

ఆడమోడి గలదే రామయ్య మాట ॥ఆ॥

తోడునీడ నీవే యనుచు భక్తితో
గూడి పాదముల, బట్టిన మాట ॥ఆ॥

చదువులన్ని దెలిసి శంకరాంశుడై
సదయు డాశుగ సంభవుండు మ్రొక్క
కదలు తమ్ముని బల్కజేసితివి
గాకను త్యాగరాజేపాటి? మాట ॥ఆ॥

శ్రీరాముడు తనతో మాటలాడుటకు మోడి అనగా బింకమును (అంద చందములతో - అధికారసంపదలతో ఏర్పడు నొకానొక గర్వాభినయము,) చూపుచున్నాడని ఆరోపణము చేయుట ద్వారా, రామాయణమందలి ఒక అద్భుత సన్నివేశమును వర్ణించినారు.

రామాయణమందు రామలక్ష్మణులు సీతాన్వేషణము చేయుచూ, ఋష్యమూకమును ప్రవేశింతురు; సుగ్రీవుడు వాలి భయముతో, ధనుర్బాణధరులైన రామలక్ష్మణుల జూచి, వీరు వాలిపక్షీయులై నన్ను హింసించుటకు వచ్చుచున్నారని భయమంది, వారెవ్వరో విచారించి రమ్మని ఆంజనేయుని వారికడకు బంపెను.

హనుమంతుడు తన వృత్తాంతమును తొల్త విన్నవించి, వారి వివరము నడిగెను. రాముడు హనుమంతుని వాక్యపద్ధతి మాటల పొందు, మాధుర్యమును చూచి, వానితో లక్ష్మణుని మాటలాడమని ఆదేశించెను. ''లక్ష్మణా! ఈతడు వేదవినీతుడు. నవ వ్యాకరణవేత్త, ఇంత సంభాషణలో ''నకించి దపశబ్దితమ్'' ఒక అపశబ్దమేని రాలేదు - అని ఆనందాశ్చర్యములతో వారి సంభాషణమును విను కుతూహలము కలిగియుండెను.

ఈ సందర్భమున త్యాగ రాజస్వామియు రామాయణానుసరణముతో ''చదువులన్ని దెలిసి'' యనియు ''శంకరాంశుడైన ఆశుగ సంభవుడు = వాయుపుత్రుడు'' అనగా ఆంజనేయుడు విశాంశయగుటయేగాక, ''కిమేషభగవాన్ నందీభవేత్సాక్షాదిహాగతః'' యనియు రావణుడు తొలుత ఆంజనేయుని చూచినపుడు కైలాసమందు తన పూర్వస్మృతిచే ''ఈతడు నందీశ్వరుడా! ఏమి?'' యనివాడు. కావున శంకరాంశుడనుట ఎంతో అర్థవంతము.

ఇంతఉపకారి, అంతటి మహనీయుడు, దూతగా తనవద్దకు వచ్చినపుడు, రాముడు స్వయముగా మాట్లాడక లక్ష్మణునితో మాట్లాడించుట వలన రామా! నీకు మాటలాడ ఎంత మోడి! యని స్వారస్యముతో అధిక్షేపించి, ఇంతటి బిగువుకల నీ దృష్టిలో ''త్యాగరాజేపాటి? నన్ను లెక్కచేతువా?'' యనుట మిక్కిలి స్వారస్యము.

అయిననూ నాతోడునీడ, నా సర్వస్వము నీవేయని శరణందిన నాతో ఒక్క మాటు పలుకమని ప్రార్థించినారు.

ఇందొక సంగీత మర్యాదతో కూడిన స్వారస్యమున్నూ కలదు. ఈ కీర్తనము తోడి, శంకరాభరణ రాగముల కలయికలో నేర్ప డిన చారుకేశియందురు. తోడి ఉత్తరదేశ గాన సంప్రదాయములోనిదని, శంకరాభరణము దక్షిణదేశ సంప్రదాయమునకు చెందినదని ప్రసిద్ధికలదు.

ఉత్తరదేశ ప్రాంతీయులైన రామలక్ష్మణులకు దక్షిణదేశమందలి తత్రాపి కిష్కింధ పరిపాలకులతో అనుబంధమును కూర్చు సాహిత్య భావము కల యీ కీర్తనము రామ సుగ్రీవమైత్రి ప్రధానముగాగల ఆంజనేయుని రాయబారమును వర్ణించుటలో సంగీత సాహిత్యముల పొందిక ఆశ్చర్యము.

తోడునీడ నీవేయని రామపరముగా 'తోడు, శబ్దము' శంకరాంశయని ఆంజనేయ పరముగా శంకరశబ్దము, రాగముల ధ్వనియు కలదు.

త్యాగరాజస్వామి సాహిత్యమందు సంగీత సంప్రదాయము లెన్నో కలవు. భావుకులు వాటిని భావింతురుగాత! ✱

ఉభయభారతి

విశ్వనాథ పావనిశాస్త్రి

1

''చూశావా?''

''ఏమిటి చూశావా?''

''శాస్త్ర చర్చలో నన్నోడించడానికి శంకరుడొస్తున్నాట్ట!''

''వచ్చాక చూద్దాం లెండి.''

''అంటే రాడంటావా?''

''నేనన్నది ఆ అర్థంలో కాదు''

''మరే అర్థంలో?''

''శంకరుడింకా రాలేదుకదా! రానివాణ్ణి ఎలా చూస్తాం? అందుకే వచ్చాక చూద్దాం అన్నాను.''

''సంతోషించాంలే!''

''సంతోషించక ఏం చేస్తారట?!''

''ఓసి ఉభయభారతీ బిరుదాంకిత సరస్వతీ మహాదేవీ! నువు మీ నాన్నగారి దగ్గర తర్కం చదివిన మాట నిజమే కానీ, నువ్విప్పుడు చేస్తున్నది కుతర్కమేమో కాస్త చూసుకో!''

''ఓయి ధర్మవిద్యా చతురానన బిరుదాంకిత మండన మిశ్ర మహాశయా! ఏం చూడమంటారు? శంకరుడొస్తున్నాడనేది వార్త. వార్తని వింటారుగాని చూడరు. ఏదైనా విషయం చెప్పబోయే ముందు 'విన్నావా' అని అనాలిగాని, 'చూశావా' అని అంటారా?''

''ఇల్లా విపరీతంగా వాదిస్తే, అసలు మాట్లాడటమే అసాధ్యమౌతుంది.''

''కష్టసాధ్యమౌతుందేమో గాని, అసాధ్యం మాత్రం కాదు. ఆచి తూచి మాట్లాడటమంటే అదేమరి!''

''అబ్బా! అలాగా! అయితే-ఏదైనా విషయం చెప్పబోయే ముందు లోకంలో ఎవరైనా 'విన్నావా' అనో, 'చూశావా' అనో ప్రారంభిస్తున్నారు. అది తప్పంటావా?''

''అనను. ఏదైనా విషయం చెప్పబోయేముందు - వినే వ్యక్తిలో ఆసక్తిని పెంచడానికి-'విన్నావా' అని మొదలుపెట్టడం లోకంలో ఆచారం. కాని 'విన్నావా' అనే మాట బదులు, 'చూశావా' అనే మాట ఎలా వచ్చింది?''

''అదీ నువ్వే చెప్పు. వింటాను.'' అని నవ్వాడు మండన మిశ్రుడు.

''అయితే వినండి'' అని మండనుడి కళ్ళలోకి చూస్తూ మొదలుపెట్టింది ఉభయభారతి, ''జ్ఞానేంద్రియాలు అయిదు; చెవి, చర్మము, కన్ను, నాలుక, ముక్కు. వీటి అనుభూతులు అయిదు; శబ్దము, స్పర్శ, రూపము, రుచి, వాసన. ఈ అనుభూతుల్ని అందించేది ఇంద్రియాలే అయినా, పొందేది మనస్సు. సాధనాలైన ఇంద్రియాల కన్నా, అనుభవించే మనస్సుకే ప్రాధాన్యం యిచ్చిన యోగి వరేణ్యులు 'చూసినా', 'విన్నా' మనస్సే కాబట్టి, ఎలా అన్నా తప్పు లేదన్నారు.''

''అయితే యింకేం? తప్పు లేదుగా! నా ప్రాణం తీస్తావేం చెప్పేది వినక?'' అన్నాడు మండనుడు ఆమె కళ్లలోకి మరింత

గుచ్చిచూస్తూ.

గుచ్చే ఆ చూపుల్ని చెదరగొట్టేట్టు నవ్వుతూ, ''మహానుభావా! తమరి ప్రాణం కాపాడటానికే నా ప్రయత్నం. ధర్మాచరణమూ, కర్మాచరణమూ మాత్రమే మోక్షమార్గాలు అని నమ్మే పూర్వమీమాంసావాదులైన మీరు, ఒక ఇంద్రియం చేసే ధర్మాన్ని మరొక ఇంద్రియానికి అంటగడుతుంటే-రక్షిద్దామని చేస్తున్న ప్రయత్నం యిది!'' అని అంది ఉభయభారతి.

''చాల్లేవోయే నీ పాండిత్యం! ఇంతలో అంత కొంపేమీ మునగదుకాని.''

''ఎందుకు మునగదు? వస్తున్నవాడు శంకరుడు. వచ్చేది తమరిని ఓడించడానికి. ఇలా వాదిస్తే కొంప మునిగే తీరుతుంది.''

''నీకా భయమేమీ అక్కర్లేదు. నా అనుభవంలో సగం వయస్సు లేదు ఆ శంకరుడికి. మొదటి వాక్యంతో వాగ్బంధనం చెయ్యగలను.''

''తమరి ఆత్మవిశ్వాసమూ, శక్తీ అంతటివే గాని స్వామీ, ఆ శంకరుడు సాక్షాత్తూ శంకరుడట! ఎనిమిదేళ్లు నిండకముందే నాల్గు వేదాలూ అభ్యసించాడట! ఇప్పుడతనికి పదహారేళ్లు నిండాయో లేదో, ప్రస్థాన త్రయానికి భాష్యం వ్రాస్తున్నాడట! ప్రస్థానత్రయమంటే మాటలా? బ్రహ్మ సూత్రాలు, ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీత! పదహారేళ్లు నిండే లోపల

ఈ మూడింటినీ ఒక్కసారి చదవడం కూడా సరిగ్గా సాధ్యం కాదే! అలాంటిది భాష్యమా? వ్రాయడమా? అందుకే కుమారిలభట్టు వంటి మొండివాడుకూడా దండంపెట్టి తమదగ్గరికి పంపిస్తున్నాడు.''

''ఓసి సరస్వతీ! కుమారిల భట్టారకులు శంకరునితో వాదించలేక కాదు. గురుద్రోహ నేర భావానికి ప్రాయశ్చిత్తంగా ఆయన 'తుషాగ్ని'లో ప్రవేశించాడు. ఆ సమయంలో వచ్చిన శంకరునితో వాదించే శక్తీ, సమయమూ ఆయనకి లేవు. అందుకే ఈ శంకరుడి తిక్క కుదర్చడానికి నా దగ్గరికి పంపిస్తున్నాడు.''

''పోనీ, అలాగే అనుకోండి. కాని ఆ శంకరుని వాదనా పటిమ అపూర్వమట! అతని మేధాశక్తి అపారమట! అతని ముఖ వర్చస్సుకే ప్రతివాది సగం లొంగిపోతాడట! ఇప్పటికే అతనికి కొన్ని వందల మంది శిష్యులట-''

అలా అంటున్న ఉభయభారతిని మధ్యలోనే ఆపి, ''ఈ ట-ట-లు మన దగ్గిర పనికి రావట'' అని నవ్వించాడు మండనుడు.

''తమరి ''తాతాలు'' మా దగ్గర పనికొస్తాయి కాబోలు!'' అని కవ్వించింది ఉభయ భారతి.

''నీ దగ్గర తాతాలు, ఫో ఫోలు ఎందుకే వా సురలోక రాణీ! లే లే లు, తై తై లు చాలు'' అని ఆమెను సమీపించాడు మండనుడు.

''ఆహా! నేను సురలోక రాణినైతే తమరెవరు ఆచార్యా?'' అని ఒక అడుగు వెనక్కి వేసింది ఉభయభారతి.

''నేనా? సురేశ్వరుణ్ణి!'' అని నవ్వుతూ రెండడుగులు ముందుకి వేశాడు మండనుడు.

దానితో ఉభయభారతే ఒకడుగు ముందుకి వేసినట్టయింది.

అందిన సహధర్మచారిణిని-చంద్రమౌళీశ్వరుడెత్తిన ఓంకార నాదమల్లే-నడుం పట్టుకుని పైకెత్తాడు మండనుడు. చక్కిలిగింతలైన ఉభయభారతి కిలారుమని నవ్వుతూ, శివ జటా జూటం నుంచి దూకిన గంగల్లే మండన మిశ్రుడి పట్టు విడిపించుకుంది.

★ ★ ★

మండన మిశ్రుడు పూర్వమీమాంసలో నిధి. ఆయన భార్య ఉభయభారతి, షడ్దర్శనాలూ క్షుణ్ణంగా చదివిన పండితురాలు. మండన మిశ్రునితోపాటు అనేక పండిత సదస్సులకి అధ్యక్షురాలిగా ఆవిడ కూడా వెళ్ళిన సందర్భాలు అనేకం.

వాళ్ళు నివసిస్తున్నది నర్మదా నదీ తీరాన గల మాహిష్మతీ నగరం. భార్యాభర్త లిద్దరూ నడి వయస్సు దాటినవాళ్ళే! కాని

షడ్దర్శనములు

వైశేషికం – దీని ద్రష్ట కణాదుడు. దీనిని 'ఆరంభవాదం' అని కూడా అంటారు. పరమాణువుల కలయికతోనే సృష్టి ప్రారంభమైందనీ, అవి ఎలా కలుస్తున్నాయో పదార్థ విజ్ఞానం ద్వారా వివరిస్తూ, ''ఎందుకు కలవాలి?'' అన్న ప్రశ్నకు, అది ఈశ్వరేచ్ఛ, అని చెప్తుంది ఈ దర్శనం.

న్యాయం – దీని ద్రష్ట గౌతముడు. జన్మకి కారణం ప్రవృత్తి. పరమాణువులు కలయికే ప్రవృత్తి. ప్రవృత్తికి కారణం రాగ ద్వేషాది సంస్కారాలు. అవి మిథ్యాజ్ఞానం వలన ఏర్పడుతున్నాయి. ఆ మిథ్యాజ్ఞానాన్ని నశింపజేస్తే మోక్షానందం సిద్ధిస్తుంది, అని చెప్తుంది ఈ దర్శనం.

ఈ రెండూ కవలలు. 'వైశేషికం' పదార్థం గురించీ, 'న్యాయం' దానిలోని జ్ఞానం గురించీ చెప్తాయి.

సాంఖ్యం – దీని ద్రష్ట కపిలుడు. దీనిని 'పరిణామవాదం' అని కూడా అంటారు. సృష్టిలోని ఏ పదార్థమూ నశించదు. ప్రతి వస్తువూ మరొక వస్తువు యొక్క పరిణామ రూపమే, విత్తనం నుంచి చెట్టూ, చెట్టు తగలబడితే బూడిదా ఇలా ఒక రూపంలో కాకపోతే మరొక రూపంలో వస్తుతత్త్వం ఉంటుంది. గాని నశించదు; ఇలా నశించని ఇరవైఐదు మూలతత్త్వాలు న్నాయి. వాటిలో ప్రధానుడు పురుషుడు (ఆత్మ), అని చెప్తుంది ఈ దర్శనం.

ఈ పరిణామవాదం 'సంఖ్యకి సంబంధించినది' అనే అర్థమే కాక, 'జ్ఞానం' అనే అర్థం కూడా ఉంది.

యోగం – దీని ద్రష్ట పతంజలి. ఇంద్రియ వ్యాపారాలను విరమించి, మనస్సుని నియమించగలిగితే కలిగే అపరిమిత ఆనందమే బ్రహ్మానందం అనీ, దానిని యోగి అనుసరించవలసిన సాధనా మార్గం వివరించి, సర్వ శక్తుల్నీ పొందిన యోగి, చిత్తశుద్ధి ద్వారా సమాధి – తర్వాత జీవన్ముక్తి ఎలా పొందాలో చెప్తుంది ఈ దర్శనం.

పూర్వ మీ మాంస – దీని ద్రష్ట జైమిని. ప్రతి కర్మకీ, నిర్దిష్టమైన ఒక మహా ఫలం ఉంది, ఎవరి కర్మఫలం వారనుభవి స్తారు; ప్రయోగశాలలో ప్రయోగం సరిగా చెయ్యకపోతే, రసాయనం సిద్ధించదు,అలాగే కర్మ సరిగా నిర్వహించకపోతే, కోరిన ఫలం సరిగా సిద్ధించదు; కాబట్టి సర్వకర్మకలాపాలు, వివరంగా సదాచారంగా శ్రద్ధగా నిర్వర్తించాలి, కర్మరూపమైన ధర్మాన్ని ఆచరించడమే మోక్షప్రదం – అని నిర్దేశిస్తుంది ఈ దర్శనం.

ఉత్తర మీ మాంస – దీని ద్రష్ట బాదరాయణుడు. ఈయనే వేదవ్యాసుడు. ఫలితం కర్మలోనే ఉన్నప్పటికీ, దాన్ని అందించేవాడు ఈశ్వరుడు, జీవుడు నిమిత్త మాత్రుడు, అంటూ జీవుని అనధి కారాన్ని చెప్తుంది ఈ దర్శనం.

సంక్రమించి, యౌవనులుగానే కనిపిస్తారు. అలాగే ప్రవర్తిస్తారు కూడా!

అనేక మతాల కలగూరగంపగా ఆయోమయ స్థితిలో ఉన్న ఆనాటి భారతదేశాన్ని, ఒక త్రాటిపై నడిపించదలచుకున్న ఏ మహానుభావుడైనా, ముందుగా మండనమిశ్రుడి వంటి పండితుడి శుశ్రూష చెయ్యవలసిందే! కాని అలాకాక, మండనునితో వాదించి, అద్వైతమనే కొత్త సిద్ధాంతాన్ని ప్రవచించడానికి రావడం సాహసమే! కాని వస్తున్నాడు.

ఆ వస్తున్నవాడు పదహారేళ్ళ బాలుడు! తుషాగ్నిలో ప్రవేశించిన కుమారిలభట్టుకి, శరీరబాధకతీతంగా వైరాగ్యస్థితిలో మనస్సు నిలపడానికి వైరాగ్యబోధ చేసినవాడు! అన్నిటికన్నా ఆశ్చర్యం ఆ బాలుడు బ్రహ్మచారిగానే సన్యాసం స్వీకరించినవాడు!

బుద్ధి వికసించిన కొద్దీ మానవుణ్ణి వేధించే అనేక ప్రశ్నల్లో మొదటిదీ చివరిదీ కూడా మృత్యువే. నిజానికది ప్రశ్నకాదు. ప్రశ్నతో పనిలేని సమాధానం. కఠోపనిషత్తులో, నచికేతుడు యముణ్ణి మృత్యు రహస్యం చెప్పమని అడిగాడు. అది మాత్రం అడగవద్ద న్నాడు యముడు. ఎందుకంటే అది ఆయనకే తెలియదట. అందుకే మృత్యువు ప్రశ్నలేని సమాధానం.

సృష్టి గురించి తెలిస్తే మృత్యువు గురించి తెలిసినట్టే. సృష్టికి సంబంధించిన అనేక రహస్యాలు వేదాలలో నిక్షిప్తమై ఉన్నాయి. అవి స్పష్టం కావాలంటే వేదాంగాలు అర్థం కావాలి. వేదాలలో నిగూఢంగా చెప్పబడిన ఆత్మ తత్త్వాన్ని విపులీకరించడం కోసం కొందరు మహర్షులు కొన్ని గ్రంథాలను వ్రాశారు. వాటిని ''షడ్దర్శనములు'' అంటారు.

కాని వేదాలు చెప్పిన ఏ విషయాన్నీ నాస్తికులంగీకరించరు. వేదాల్లోంచి పుట్టిన పదార్థ విజ్ఞానమూ, ఆయుర్వేదమూ, ధనుర్వేదమూ, గాంధర్వమూ, కవిత్వమూ, ఖగోళమూ వంటి భౌతిక విషయాలు మాత్రం కాదనలేరు. అందుచేత వాటిని స్వీకరించారు. మంత్రశక్తీ, దైవధ్యానమూ, జన్మ విచారమూ జాతకమూ మొదలైన విషయాలను నిరాకరించారు. ఈ విషయంలో నాస్తికులతో ఏకీభవిస్తూ, వేదం చెప్పిన మోక్షభావాన్ని మటుకు బౌద్ధమతం స్వీకరించింది. కాని 'మోక్షం' అనే మాటని తృణీకరిస్తూ, 'నిర్వాణం' అనే పదాన్ని ఉపయోగించింది.

బౌద్ధమతం దానికొక తర్కాన్ని నిర్మించింది. కాలగమనం అనేది ఒక భ్రాంతి అనీ, ఈ మహాకాలంలో ఏ క్షణానికి ఆ క్షణం స్వతంత్రంగా పుడుతోందనీ, ఏ క్షణంలో ఏం జరుగుతుందో తెలియదు కాబట్టి పూర్వక్షణానికీ పరక్షణానికీ సంబంధం లేదనీ చెప్పి, ఒక విలక్షణమైన క్షణికవాదాన్ని ప్రచారంలోకి తెచ్చి, దాని ద్వారా పునర్జన్మలు లేవని వాదిస్తుంది. ''దేవుడూ, దేవతా శక్తులూ లేవు, నిర్వాణమనే నిశ్చలమైన మనస్స్థితి మాత్రమే ఉంది'' అని బోధిస్తుంది.

ఇలా చెప్పిన బౌద్ధమతంలో రాను రాను బుద్ధుని అనేక జన్మల గురించి చెప్పే జాతక కథలూ, ఆ బుద్ధుడినే దైవంగా ఆరాధించే మార్గాలూ బయలుదేరాయి. అనేక తాంత్రిక విద్యలు ప్రారంభమయ్యాయి. ఆ మతాన్ని ఖండించాలంటే, దానిలోని లోతుపాతులు తెలుసుకోవాలి. తెలుసుకోవాలంటే, ఆ మత గురువుల నెవరినైనా ఆశ్రయించాలి....

కలిశకం 2545వ సంవత్సరం (లేదా క్రీ.పూ. 557)లో కుమారిల భట్టు అనే ఒక మహాపండితుడు పుట్టాడు. ఈయన ఆంధ్రుడు. ఆనాటి ఆంధ్రదేశం మహానది వరకు వ్యాపించి ఉంది. ఆంధ్ర ఉత్కళదేశాల సరిహద్దులోని 'జయమంగళం' అనే గ్రామం ఈయన జన్మస్థలం. ఈయన తల్లి చంద్రగుణ, తండ్రి యజ్ఞేశ్వరుడు. వైదిక కర్మకాండలో ఈయన పాండిత్యం అమోఘం. జైన సాహిత్యంలో ప్రధానమైన 'జిన విజయం' అనే గ్రంథం, ఈయన పుట్టుపూర్వోత్తరాల గురించి ప్రస్తావించింది. ఆనాటి పశ్చిమభారత మహాపండితులలో ప్రసిద్ధుడైన మండన మిశ్రుడు ఈయన శిష్యుడే! తానెవరైనదీ చెప్పకుండా, ఒక జైన గురువు దగ్గర శిష్యుడిగా జేరిన కుమారిలభట్టు, జైన బౌద్ధ రహస్యాలన్నీ క్షుణ్ణంగా తెలుసుకున్నాడు. వాదంలో ఆ గురువుని కూడా ఓడించాడు. ఆ మతాలను ఖండించాడు. తన దేశంలో వేదమతాన్ని తిరిగి నిలబెట్టాడు.

మోసం చేసి విద్య నేర్చుకోవడం, వేదమత సూత్రాల ప్రకారం గురుద్రోహం. వేదమత రక్షణ కోసమే అలా చేయవలసి వచ్చినప్పటికీ, ఆ వేదమత సూత్రాలనే పాటించకపోతే, దానిని రక్షించి ప్రయోజనం లేదు. అందుకని ఆ ద్రోహానికి ప్రాయశ్చిత్తంగా కుమారిలభట్టు 'తుషాగ్ని'లో ప్రవేశించాడు. తుషాగ్ని అంటే-చుట్టూ ఊకమంట పేర్చుకుని అందులో నిలబడి దహనమైపోవడం. ఇది ఎవడికి వాడు విధించుకోవలసిన శిక్ష.

ఈ తీవ్ర త్యాగం ఆ ప్రాంతాల గొప్ప ప్రభావం చూపింది. జైన బౌద్ధ మతాలను తిరిగి తలెత్తకుండా చేసింది.

కుమారిలభట్టు పుట్టే నాటికి, భారతదేశాన్ని మౌర్య, శుంగ, కాణ్వ వంశాల తర్వాత ఆంధ్రశాతకర్ణులు పాలిస్తున్నారు. పులోమశాతకర్ణి దివంగతుడై, అతని కుమారుడైన మేఘశాతకర్ణి సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించిన సంవత్సరమే కుమారిలభట్టు జన్మించాడు. మేఘశాతకర్ణి కుమారుడు అరిష్టశాతకర్ణి. అరిష్టశాతకర్ణి కుమారుడే ''గాథాసప్తశతి'' రచించి చరిత్ర ప్రసిద్ధి గాంచిన హాలచక్రవర్తి. హాలుడు క్రీ.పూ. 494 నుంచి క్రీ.పూ. 489 వరకు ఐదు సంవత్సరాలు రాజ్యం చేశాడు.

హాలుడు సింహాసనాన్ని అధిష్ఠించిన సంవత్సరమే కుమారిలభట్టు తుషాగ్నిలో ప్రవేశించాడు. అప్పటికి కుమారిలభట్టుకి అర్వై మూడు సంవత్సరాలు. ఆది శంకరులకు పదిహేను సంవత్సరాలు.

కుమారిలభట్టు తుషాగ్నిలో ప్రవేశించిననాడే ఆది శంకరులు ఆయనను కలుసుకున్నారు. అద్వైతబోధ చేశారు. శరీర బాధకి అతీతంగా కుమారిలభట్టు మనస్సుని వైరాగ్య స్థితిలో నిలిపాడు. శంకరులు మాహిష్మతికి బయలుదేరారు.

2

సమరసేనుడు కోట్లకి పడగలెత్తిన పెద్ద వ్యాపారి. పది పన్నెండు ఓడలు అతనివి నిత్యం సముద్రం మీద తిరుగుతూ ఉంటాయి. ఉత్తర దక్షిణ భారతదేశాలలో అతడు ముఖ్యుడు.

ప్రయాగలో వ్యాపారపు పనులు ముగించుకుని, స్వస్థలమైన మాహిష్మతికి ప్రయాణమయ్యాడు.

ఇరువైపులా మహావృక్షాలున్న ''శిలామార్గం'' గుండా రథం దూసుకుపోతోంది.

ఆ కాలానికీ, ఆ నాటి నాగరకతకీ చెందిన సుఖాలన్నీ అనుభవిస్తున్న మహా ధనవంతుడు సమరసేనుడు. అతడు ఎప్పుడు ఎక్కడికి ప్రయాణం చెయ్యాలన్నా తన స్వంత రథాల మీదే ప్రయాణం చేస్తాడు. ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థం నడపబడే మజిలీరథాలు ఉపయోగించడు. అతనికి అనేక రథాలున్నాయి. ప్రస్తుతం అతడు ఉపయోగిస్తున్న రథం ప్రథమ శ్రేణికి చెందిన ఉత్తమ రథం. దానిపేరు ''సార్థవాహి''.

ఆ రథం పొడుగు ఎనిమిది గజాలు. వెడల్పు రెండున్నర గజాలు. ఎత్తు యిరుసు నుంచి మూడు గజాలు. నేల నుంచి అమర్చిన బలమైన ఉక్కు ధనుస్సులకు ఇనుపసలలతో బిగించబడిన మేలుజాతి రథం అది. దానికి నాలుగు జతల చక్రాలున్నాయి. నాలుగు జతల గుఱ్ఱాలు దానిని లాగుతున్నాయి.

ప్రయాణపు కుదుపులు లేకుండా రథం సాగిపోతోంది. రథం లోపలి భాగం మూడు గదులుగా విభజింపబడి ఉంది. మధ్య భాగం సమరసేనుడిది. అది అన్నిటికన్నా పెద్దది. ముందు భాగం సారథులది, వెనకభాగం సేవకులది.

ముందు భాగంలో యిద్దరు సారథులున్నారు. రథం యొక్క ముఖ్య విడిభాగాలూ, పనిముట్లూ, గుఱ్ఱాల దాణా భద్రపరచడానికి వీలుగా - అనేక అరలున్నాయి. సారథులు విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి వీలుగా - కూర్చునే ఎత్తులోనూ, తల యెత్తులోనూ రెండు ''వాలుపడక''లు కూడా ఉన్నాయి.

వెనక భాగంలో యిద్దరు సేవకులూ, ఒక గణకుడూ ఉన్నారు. అందులో ప్రయాణానికి కావలసిన దుస్తులూ, వస్తువులూ, పానీయాలూ, ఆహారమూ, ఆయుధాలూ అన్నీ ఉన్నాయి. మొత్తం అయిదుగురూ ఖడ్గవీరులే, ధనుర్ధారులే!

వారి ఆయుధాలలో ఖడ్గాలూ, ధనుర్బాణాలేకాక, విసిరితే నేలమీద పడి పేలే 'జానకి గుండ్లు', ధనుస్సులకు సంధించి విడిచే 'జానకిబాణాలు' కూడా ఉన్నాయి.

ఈ విధంగా; వేగవంతమూ, సుఖప్రదమూ, సురక్షితమూ అయిన రథంలో సమరసేనుడు ప్రయాణిస్తున్నాడు. అతని ప్రాణ మిత్రుడు లవణగుప్తుడు ప్రక్కనే ఉన్నాడు.

వారు కూర్చున్న రథం మధ్యగది యొక్క లోపలి భాగమంతా ఖరీదైన రత్నకంబళాలతో అలంకరించబడి ఉంది. ఒకవైపున యిద్దరికి సరిపోయే మెత్తని పడక ఉంది. మరోవైపున కుదిమట్టమైన రెండు మెత్తని ఆసనాలు ఉన్నాయి. వాటికెదురుగా చిన్న దంతపు వ్రాతబల్ల ఉంది. దానిమీద రకరకాల రంగుల కరక్కాయ సిరాలు, ఈక కలాలు, ఘంటాలు ఉన్నాయి. దానికెదురుగా గోడకి కూర్చిన, కొన్ని ముఖ్య గ్రంథాలతోనిండిన చిన్న అర ఉంది. కాంతి తగ్గించి పెంచడానికి వీలుగా గది నాలుగువైపులా నాలుగు రత్న దీపాలున్నాయి. సేవకులని, సారథులని పిలవటానికి వీలుగా రెండు మరగంటలున్నాయి. ఆ రెండు గదుల్లోంచి, ఈ గదిలోకి తలుపులున్నాయి. ఆ రెండు గదుల్లోని వాళ్ళు, అవసరపడి ఒకరితో ఒకరు మాట్లాడుకోవాలంటే, రథానికి రెండు పక్కలా బయటవైపున యినపకమ్మీల సన్నని దారి ఉంది.

జానకి బాణం

మందుగుండుని పేల్చడానికి వాడే వత్తిని తెలుగువాళ్ళు ''జానకితాడు'' అని పిలుస్తారు. దాని నుంచి ''జానకిబాణం'', ''జానకి గుండు'' అనే మాటలు సాధింపబడ్డాయి.

తొలుతగా ''మందుగుండు'' ఉపయోగించింది, చైనీయులు కావచ్చు అని సాధారణంగా చెప్తున్నప్పటికీ – మొట్టమొదటగా దానిని ఉపయోగించింది భారతీయులా, చైనీయులా అన్న అంశం, చారిత్రకంగా నేటికీ సందిగ్ధమైన విషయమే!

భారతీయ చరిత్ర ప్రకారం, యుద్ధంలో రసానిక విద్యని ఉపయోగించిన మొదటివాళ్ళు సత్యభామా కృష్ణులు (దాదాపు B.C. 3150) సత్యభామ తండ్రి సత్రాజిత్తు. ఆయన మణి మంత్ర ఔషధ విద్యలో నిష్ణాతుడు. తక్కువ రకపు లోహాలను బంగారంగా మార్చే ''శ్యమంతక మణి''ని సాధించాడు. అది సౌరశక్తితో పని చేస్తుంది. దాని సాయంతో రోజుకి ఎనిమిది బారువుల బంగారం తయారు చేయవచ్చు. తను గ్రహించిన ఆ రసాయనిక విద్యా (Alchemy)ని, గారాల కూతురైన సత్యభామకి నేర్పాడు. అస్త్రబలానికి లొంగని నరకాసురుణ్ణి, రోదసీ యుద్ధ శిఖామణు లైన సత్యభామా కృష్ణులు, రసాయునాయుధాలతో, సంహరించారు. కనుకనే ఆ రోజు గుర్తుగా, ప్రతి ఏడూ ''దీపావళి'' జరుపుకుంటూ, భారతీయులు ''బాణసంచా'' పేల్చడం ప్రారంభించారు. తర్వాత ఆ విద్య అనేక దేశాలకు ప్రాకింది. ఆత్మబలం, ఉపాసనాబలం లేని జాతులు, ఆ విద్యని పూర్తిగా యుద్ధాల కోసమే వాడడం మొదలు పెట్టాయి.

ప్రయాణం ఎక్కడా ఆగటానికి వీల్లేదు. బాగా చీకటి పడే లోపల మాహిష్మతి చేరాలి.

రథం వేగంగా పోతోంది. లోపల సమరసేనుడూ, లవణగుప్తుడూ మాట్లాడుకుంటున్నారు. లవణగుప్తుడు పాళీ భాషలో గొప్పకవి. సమరసేనుడు లవణగుప్తుడి అభిమాని. ఇద్దరూ పరమ నాస్తికులు. ఏ పనిమీదైనా సమరసేనుడు దూరం వెళ్ళవలసివస్తే ప్రక్కన లవణగుప్తుడు ఉండవలసిందే.

అది సూర్యాస్తమయ సమయం. నర్మదానది ఒడ్డున కొండలలో ఉన్న ఎత్తైన శిలామార్గం మీద రథం పశ్చిమంగా దూసుకు వెళుతోంది. నర్మద పడమరికి పరుగెత్తే నదీ సుందరి. అది గ్రీష్మ ఋతువు నర్మద నిండుగా ప్రవహించడం లేదు. ఇసుక పొరల మధ్యలో అక్కడక్కడ సన్నని ప్రవాహంగా ఉంది. దూరదేశంలో ఉన్న భర్తని తలుచుకుంటూ విరహంతో చిక్కి సగమైనట్టుంది. చిక్కిన ఆ చక్కనమ్మని చేజిక్కించుకోవాలని తీవ్రమైన కోరికతో క్రిందికి దిగుతున్నాడు సూర్యుడు. అతని కోరికని తెలుసుకున్న నర్మద, అన్నగారి రక్షణలోకి వెళుతున్నట్టుగా చటుక్కున ఒక చిన్న కొండవైపు మలుపు తిరిగింది. నిస్సహాయుడైన సూర్యుడు, ముఖం ఎఱ్ఱజేసుకుని, తన ప్రియురాలైన అడవినే కౌగిలించుకుని దిగంతాలకు సాగిపోయాడు...

పరుగెడుతున్న రథంలోంచి - సూర్యాస్తమయం, నది నడక, కొండమలుపు, అడివి-అన్నీ కలిసిన ఆ ప్రకృతి దృశ్యం ఆ విధంగా కనిపించింది భావకవి అయిన లవణుడికి. ఆ భావాన్ని వెంటనే సుందరమైన ఒక పద్యంగా చెప్పాడు.

పరవశించిన సమరసేనుడు రథం ఆపమన్నాడు. రథం ఆగింది. రథం దిగి, ఆకాశపటం మీద ప్రకృతి గీసిన చిత్రవర్ణ దృశ్యాన్ని చూసి మరింత పరవశించిపోయాడు.

అంతలో అతని చెవులకి సుపరిచితమైన ఒక గంభీరకంఠస్వరం దూరం నుంచి వినబడింది. తల తిప్పి చూసిన సమరుడికి-

పునరపి జననం, పునరపి మరణం
పునరపి జననీ జఠరే శయనం
యిహ సంసారే బహు దుస్తారే
కృపయా పారే పాహి మురారీ-
భజగోవిందం భజగోవిందం
గోవిందం భజ మూఢమతే॥

అని పాడుకుంటూ, ఒడ్డు దిగి నదివైపు నడుస్తున్న ఒక సన్యాసి కనిపించాడు. ఆ సన్యాసి చేతిలో ఒక మట్టి పాత్రా, దాని నిండా పువ్వులూ బిల్వదళాలూ ఉన్నాయి. ఆ సన్యాసిని చూసి ఆశ్చర్యపోయిన సమరసేనుడు అప్రయత్నంగా,

''దుర్జయా'' అని కేకవేశాడు.

సశేషం

రంగవల్లి

గుమ్మంముందు కళాపీఠం

శ్రీమతి పరిమళా శ్రీధర్

చాలా అద్భుతాలు మనకు నిత్య పరిచయాలై, అలవాటుగా మారడం వల్ల వాటి అద్భుతత్వాన్ని మనం అనుభవించలేకపోతున్నామేమో అనిపిస్తుంది.

జీవనవిధానంలో ప్రత్యంశాన్నీ కళామయంగా, సౌందర్యానందాల సంగమంగా మలచుకొనే ఒక చక్కని సంస్కృతి, మన ఆచార వ్యవహారాల రూపంలో సాక్షాత్కరిస్తోంది.

ఎటు పోతున్నామో, ఏమి పోగు చేసుకుంటున్నామో గమనించని ఈ పరుగులో... ఎన్నెన్ని కోల్పోతున్నాం!

* * *

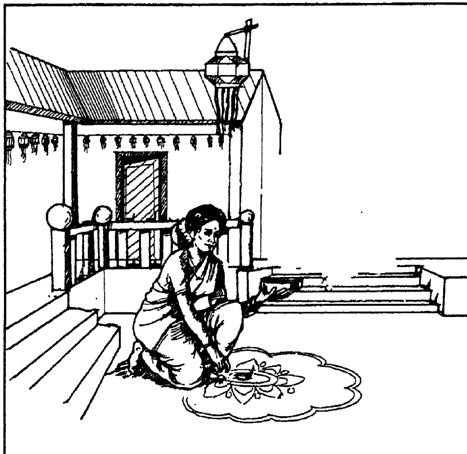
కేవలం కొన్ని చుక్కల్ని గీసుకొని... ఎన్ని రకాలముగ్గులు! ఎంత గొప్ప కళ! సౌందర్యం, శుభ్రత, పవిత్రత... ఇవే ఐశ్వర్యాల తల్లికి నిలయాలని దర్శించి, వాటిని కాపాడుకునేలా మన ఆచారాలు నిర్మించారు. వాటి వెనక శాస్త్ర చర్చలు, సహేతుక సమర్థనలు గురించి పక్కన పెడదాం.

ఆ మంచి పద్ధతుల్లో ఉన్న అనుభూతి ఎంత తీయనిది! దానిని ఆస్వాదించే గుణం కోల్పోతే మిగిలేది ఏముంది?

ఒక పేడముద్దలో బంతి పువ్వుని పెట్టి, పసుపు కుంకుమలతో అలంకరించడంలో, ఆవు పేడకున్న ఆరోగ్య విలువలు వంటి భౌతిక కారణాలు, దాని ఫలితంగా సూక్ష్మ – దైవిక ప్రపంచాల ప్రభావాలు – వంటి శాస్త్ర చర్చలు ముఖ్యమైనవే అయినా – ఒక పేడ ముద్దని కూడా అందంగా మలచి ఆరాధించే సౌందర్య దృష్టిని అభినందించడం ఇంకా ముఖ్యం.

* * *

తెల్లవారితే ధనుర్మాసం ప్రారంభం అవుతుంది. ముగ్గుపిండి, ముగ్గుల పుస్తకాలు అంతా సిద్ధం చేసి పెట్టుకొన్నాను. ''అంతా నీ చాదస్తం కాని, ఈ కంప్యూటర్ యుగంలో కూడా ఇంకా ఈ ముగ్గులేమిటి? కాలం మారింది. కాలంతో పాటు మనమూ మారాలి''. శుభమా అంటూ ముగ్గులు పెడదామంటే ఇదీ శ్రీవారి విమర్శ.

కాలం మారింది. మారుతోంది. ఏ నోట విన్నా ఇదేమాట. నిజంగా కాలం మారుతోందో లేదోగాని, మానవ జీవనసరళిలో చాలా మార్పులొచ్చాయి. ఏటా వచ్చే సంక్రాంతి పండగ ఎప్పటిలా వచ్చేస్తోంది. కాని పండుగ జరుపుకొనే తీరులో ఎన్నో మార్పులు. పరుగెడుతున్న కాలచక్రం ఓ ఇరవై సంవత్సరాలు వెనక్కి మళ్ళితే ఎంత బాగుండునో.

ఆరోజుల్లో ధనుర్మాసం వచ్చిందంటే చాలు. ప్రతిఇంటా ముగ్గులముచ్చటే. ముగ్గుపిండి, రంగులు, ముగ్గుల పుస్తకాలు అంటూ అన్ని సిద్ధంచేసి పెట్టుకొనేవాళ్ళం. ఆనెలరోజులు వేసిన ముగ్గు వేయరాదనే పట్టుదలతో వాళ్ళని, వీళ్ళని అడిగి క్రొత్తక్రొత్త ముగ్గులు సేకరించేవాళ్ళం.

తెల్లవారు ఝామున నాలుగింటికి అమ్మ నిద్రలేపేది. తలుపులు తెరిస్తేచాలు నరాలు జివ్వుమనిపించే చలి. కసువులు చిమ్మి, పేడ నీళ్ళతో కళ్ళాపి చల్లి, ముగ్గు పెట్టేందుకు ముంగిలి సిద్ధంచేస్తాం. ఎంతపెద్ద ముగ్గు పెడితే అంతగొప్ప. ఆరోజుల్లో రత్నకంబళి, పద్మాలు, కాకరకాయ, శివునిమూడుకళ్ళు, స్వస్తికఇలా అందరికి తెలిసిన ముగ్గులు ఎన్నో ఉండేవి. అవిగాక క్రొత్తక్రొత్త ముగ్గులు వేయడానికి ప్రయత్నించే వాళ్ళం.

నేను, నాచెల్లి చుక్కలు పెట్టి ముగ్గు పెడుతూఉంటే ఇంకోచెల్లి వేస్తున్న ముగ్గు తాలూకు ప్రతిని చూపిస్తూ ఓపిగ్గా నిలబడి ఉండేది. ఒక్కొక్కసారి ఎక్కడ తప్పు చేశామో తెలియక తికమక పడుతూ ఉంటే ఎదురింటి పారిజాతం అక్కయ్య వచ్చి సరిదిద్దేది. అదంతా తలచుకొంటే ఎంత గమ్మత్తుగా అనిపిస్తుందో.

ఆవీధి దీపాల వెలుగులో, అందరు ఆడవాళ్ళు తమతమ ఇళ్ళముందు ముగ్గులు వేస్తుంటే ఆవీధికే జీవం వచ్చిందా అన్నట్లు కళకళలాడుతూ ఎంత ముచ్చటగా ఉండేదో.

ముగ్గుపెట్టిముగించి, ఆవుపేడతో చేసిన గొబ్బిళ్ళు పెట్టేవాళ్ళం. పచ్చగా కళ్ళాపి చల్లిన నేలపైన తెల్లటి అందమైన ముగ్గు, ఆ ముగ్గు

మధ్యలో ఆవుపేడతో చేసిన గొబ్బిళ్ళు, గొబ్బెమ్మల గుమ్మడిపూలు, బంతిపూలు ప్రత్యేకమైన ఆకర్షణతో ఆ ముగ్గు అందాన్ని ద్విగుణీకృతం చేస్తున్నట్లుండేది.

ఒక్కసారి ఆ ముగ్గుని తనివి తీరా చూసుకొని మురిసిపోయేవాళ్ళం. ఇంటిల్లిపాది ఆ ముగ్గుని చూచి ఆనందించే వాళ్ళే. నాపిల్లలు కాలేజీ చదువులు చదువుతూ ఎంతబాగా ముగ్గులేస్తున్నారో అంటూ అమ్మ పొంగిపోయేది.

ఇంతకష్టపడివేసిన ముగ్గును ఎవరూ తొక్కకుండా మా ఇద్దరు తమ్ముళ్ళు వీధి ముందు అరుగుమీద కూర్చుని కాపలా కాసేవాళ్ళు. వాళ్ళని మీరి ఎవరైనా తొక్కితే పోట్లాడే వాళ్ళం కూడా. అదంతా ఓ మరపురాని మధురానుభూతి.

ఆ రోజుల్లో ఆడపిల్లలంతా చేరి గొబ్బిళ్ల చుట్టూ తిరుగుతూ చేతులు తట్టుతూ పాడే గొబ్బిపాటలు ఇంకా నాకు గుర్తే.

'సుబ్బి గొబ్బెమ్మ శుభముల నియ్యవే' అన్నపాట, 'గొబ్బియ్యల్లో చందామామ చందామామ-ఓచందామామ' అన్నపాట,

''దుక్కులు దుక్కులు దున్నారంట !
ఏమి దుక్కులు దున్నారంట?
రాజావారి తోటలోన
జామి దుక్కులు దున్నారంట
అక్కల్లార! చెల్లెళ్ళార!
చంద్రగిరి భామల్లార!
గొబ్బియల్లో..... గొబ్బియల్లో...''

ఇలా ఎన్నోపాటలు. కన్నెపిల్లలందరూ చక్కగా అలంకరించుకొని గొబ్బిళ్లచుట్టూ తిరుగుతూ, చక్కని ప్రాసతో సాగే గొబ్బిపాటలని అందరు కలిసి, చేతులు తడుతూ పాడుతూ ఉంటే లయబద్ధంగా చేతులచప్పుడు, చేతి గాజుల గలగలలు, ఘల్లు ఘల్లుమనే కాలి గజ్జెల ధ్వని ప్రక్కవాద్యాలుగా గొబ్బి పాటలు శ్రవణానందకరంగాను, గోపికలు నృత్యం చేస్తున్నారా అన్నట్లు నయనానందకరంగాను ఉండేవి. అలా నృత్యం చేస్తున్నప్పుడు పొడవైన కుచ్చులజడ కూడా ముందుకి వెనక్కి వస్తు పోతూ ఆ పాట ఆ నృత్యం వర్ణించనలవికాదు.

ఆరోజులు మళ్ళీరావు. తీపిజ్ఞాపకాలతో తెల్లవారు ఝామున నిద్రలేచాను. తలుపులు తెరుస్తూ ఉంటే మావారు నాకు తోడుగా వచ్చారు. వీధి చివర్లో ఓ రెండిళ్ళముందు ముగ్గులు పెడుతూ ఉన్నారు. వీధంతా నిర్మానుష్యంగా ఉంది. ఏదొంగవాడో వచ్చి మెళ్ళో గొలుసుకాస్తాలాగేస్తే? అందుకే మావారి కాపలా. కాపలాతో పాటు సణుగుడుకూడా. అష్టకష్టాలు పడి సంపాదించిన పేదని శాస్త్రానికన్నట్లుగా కొద్దిగా తీసి, నీళ్ళల్లో కలిపి, కళ్ళాపి చల్లాను. రోజులింతగా మారిపోయాయని బాధపడుతూ ఒక్కర్తినే 26 చుక్కల ముగ్గుపెట్టి ముగించాను.

చదువు ఎంత ముఖ్యమో మన జాతి గొప్పతనాన్ని చాటే మన సంప్రదాయాలు అంతే ముఖ్యం. ఈ నిజాన్ని యువత కైనా తప్పక గుర్తించాలి.

వీధిలో వచ్చీపోయే వాహనాలు ఆ ముగ్గుని తొక్కకుండా వెళ్ళాలని విశ్వప్రయత్నం చేసి వెళుతున్నాయి. ఎదురింటి పక్కింటి వాళ్ళు దగ్గరగావచ్చి ఆముగ్గుని చూచి చాలా బాగుందని మెచ్చుకొంటున్నారు. ముగ్గులేసేవాళ్ల సంఖ్య తగ్గినా, ఈ కళని చూచి ఆనందించే వాళ్ళు, అభినందించేవాళ్ళు ఇంకా ఉన్నారు. ఇప్పట్లో ఈ కళ అంతరించిపోదు అనుకుంటూ లోపలికి వెళ్ళబోయాను.

'ఆంటీ' అన్న పిలుపు వినిపించి వెనక్కి తిరిగాను. ప్రక్కనే ఉన్న అపార్టుమెంటులోని ఓ పదిమంది ఆడపిల్లలు నిలబడి ఉన్నారు. ఎంత బాగా ముగ్గుపెట్టారు? చాలా బావుంది అంటూ చుక్కలెంచుకొంటూ, మాకు ముగ్గులు పెట్టాలని ఉంది కాని, సమయం లేదు. దానికి తోడు అపార్టుమెంట్లలో చోటు కూడా లేదాయె అని నిట్టూర్చారు.

అమ్మాయిలు! అబద్ధం చెప్పకండి. స్నేహితులతో వృధాకాలక్షేపాలు, టి.వి. చూడ్డం ఈ నెలరోజులు కాస్త తగ్గిస్తే సమయం దొరకదూ? ముగ్గుపెట్టడానికి స్థలం లేదంటారు. అపార్టుమెంటులోని ఆడపిల్లలంతా కలిసి కట్టుగా ముందున్న స్థలంలో ముగ్గులు పెట్టొచ్చుగా! మనసుంటే మార్గం.

ముగ్గులు స్త్రీజాతి మెత్తం గర్వించ దగ్గ గొప్ప కళ. ముగ్గులు చిత్రలేఖనంలో ఓ భాగంగా గుర్తించవచ్చు. చిత్రకళకి ప్రధానమైనవి బిందువులు, రేఖలు. ముగ్గులకి మూలం చుక్కలు. చుక్కలతో పెట్టేముగ్గు ఒక సంప్రదాయమైతే, రేఖలతో పెట్టేముగ్గు ఇంకొక సంప్రదాయం. ఈ రెండిటిని సమైక్యం చేసి ముగ్గులు పెట్టడమనేది మన సంప్రదాయం.

నిత్యం ముంగిట ముగ్గులు పెట్టడం మన భారతీయ సంప్రదాయమైనా, ధనుర్మాసం నెల రోజులు కళాత్మకంగా ముంగిట ముగ్గులు తీర్చి, సంక్రాంతి పండుగను నెలరోజులు ముగ్గుల పండుగగా జరుపుకొంటున్నామంటే ఈ కళకి ఎంతటి ప్రాముఖ్యాన్నిచ్చారో గుర్తిస్తే ముగ్గుల గొప్పతనం తెలుస్తుందని గట్టిగా చెప్పాలనిపించింది. కాని మంచిని బోధిస్తూ సలహాలిస్తే ఈ కాలపు పిల్లలకి నచ్చదన్న విషయం గుర్తొచ్చింది.

చదువు ఎంత ముఖ్యమో మన జాతి గొప్పతనాన్ని చాటే మన సంప్రదాయాలు అంతే. ముఖ్యం. ఈ నిజాన్ని యువత ఎప్పటికైనా తప్పక గుర్తిస్తారనే ఆశ నాలో ఉంది. ✸

ఋషిపీఠం

స్వప్న విద్యలు

డాక్టర్ ప్రసాదరాయ కులపతి

మనుష్యులకు అవస్థలు మూడు. జాగ్రత్, స్వప్న, సుషుప్తులు. జాగ్రదవస్థ నించి సుషుప్తి అంటే నిద్రలోకి వెళ్ళే ప్రతి వ్యక్తీ స్వప్నమనే భూమిక దాటక తప్పదు.

కొందరు మాకెప్పుడూ కలలు రావంటుంటారు. అది అసంభవం. మన ఊరుకు, గమ్యస్థానానికి మధ్య ఉండే ఊరు లాంటిది స్వప్న దశ, ఆకాశంలో ఎగిరి వెళ్ళినా మధ్యలో ఉండే ఊరు దాటక తప్పదు. లేకుంటే అక్కడ ఎక్కువ సేపు ఆగకుండా వెళ్లవచ్చు. ఎక్స్‌ప్రెస్ రైలులో వెళ్ళేవాడు చిన్న స్టేషనులో ఆగనట్లు ఒక్కోసారి పడుకొన్న వెంటనే గాఢనిద్రలోకి వెళ్ళవచ్చు. ఇది ఈనాడు సర్వశాస్త్రవేత్తలూ అంగీకరించిన అంశం. అసలు కలలు రావనేవాళ్లు వాటిని మరచిపోయే లక్షణం కలవారని భావించవచ్చు.

ఈ కలలు చాలా రకాలు. మనిషి మనసులోని ఆలోచనలే కొన్నిసార్లు కలలో రూపం ధరించవచ్చు. శాస్త్రజ్ఞులు వాటిని అనేక రీతులుగా వివరించారు. ఫ్రాయిడ్‌మొదలైన శాస్త్రజ్ఞులు సెక్స్‌పరమైన వివరణలెన్నో ఇచ్చారు. నేను వాటి జోలికి పోను, కలలకు దేవతలకూ ఉండే సంబంధాన్ని మాత్రం విశదీకరించటానికి ప్రయత్నిస్తాను.

గాథల్లో 'కలలు'

సామాన్యంగా కలలు కల్లలే, కానీ యాదృచ్ఛికంగా ఎప్పుడన్నా కల నిజం కావటం కద్దు. జూలియస్ సీజరు హత్య చేయబడే ముందురోజు రాత్రి అతని భార్యకు ప్రమాద సూచకమైన కల వచ్చింది. సీజర్ దాన్ని లెక్క చేయలేదనేది వేరే విషయం. ఇలా అక్కడక్కడ ప్రాచీనగాథల్లో సత్యమైన కలలు చదువుతాము

రామాయణంలో త్రిజట స్వప్న వృత్తాంతము ప్రసిద్ధమైనది. రావణుడు నాశనమవుతున్నట్లు, సీతారాములు విజయ శ్రీనందుకొని శుభములు పొందుతున్నట్లు, ఆమెకు కల వచ్చింది. అట్లానే ఉషానిరుద్ధుల స్వప్న ప్రణయదృశ్యం ప్రబంధా లలో బాగా వర్ణించబడింది. కలలో కనిపించిన రాజకుమారికల్ల కోసం వీరులు సాహస యాత్రలు చేయటం జానపదగాథల్లో తరచూ కనిపిస్తూ వుంటుంది.

ఆచార్యశంకరులు ఒక చోట ''దేవతాత్మకాః స్వప్నాః కేచిత్ సత్యార్థ గంధినోపవంతీతిమన్యంతే'' అన్నారు. దేవతాత్మకములైన కలలు నిజం కావటమనేది వున్నదని చిరకాలముగా వస్తున్న నమ్మకం. తంత్రశాస్త్రములలో మాత్రం ఈ స్వప్నాలకు ఎనలేని ప్రాముఖ్యం వున్నది.

దేవతలు – స్వప్నాలు

మంత్రసాధన చేయదలచుకొన్న ఏ వ్యక్తియైనా ఆ మంత్రం తనకు సిద్ధిస్తుందో లేదో స్వప్న పరీక్ష ద్వారా తెలుసుకోవాలని మేరుతంత్రం ఆదేశిస్తున్నది. అప్పుడే దాన్ని పురశ్చరణ చేయటంమొదలుపెట్టాలి. అశుభసూచన వస్తే ఈ మంత్రం పడదులే అని విడిచిపెట్టాలి. విడిచిపెట్టటం అది ఒక తంతు.

దాని సంగతి అటుంచి ఈ స్వప్న పరీక్ష చెయ్యటం ఎలా అంటే శివవిష్ణ్వాదిదేవతలకు సంబంధించిన స్వప్న మంత్రాలున్నవి. వాటిని ముందు జపించాలి.

శివ భక్తులు –

వామాయవిశ్వరూపాయ స్వప్నాధిపతయేనమః॥
స్వప్నే కథయ మే నిత్యం సర్వకార్య మశేషతః
క్రియాసిద్ధిం విధాస్యామి త్వత్ప్రసాదాన్మహేశ్వర॥

అని స్తోత్రంచేసీ, విష్ణుభక్తులైతే,

శ్లో॥ నమస్సకల లోకాయ విష్ణవే ప్రభవిష్ణవే
విశ్వేశవిశ్వరూపాయ స్వప్నాధిపతయేనమః
స్వప్న మానయ.....

ఇత్యాది స్తోత్రంచేసి ఉపవసించి రాత్రి పూట భూశయనం చేయాలి. తెల్లవారుజామున వచ్చిన కలను పరీక్షించుకోవాలి. స్వప్నాధి దేవత కలలో కనిపించి ఏమి చెపితే దాన్ని అనుసరించాలి. ఏమీ చెప్పదనుకోండి. వచ్చిన కలను పరిశీలించుకోవాలి. సిద్ధుడు, గురువు, దేవత, గంగానది, సూర్యుడు, శివలింగము, రథము, దీపము, ప్రాసాదము, కమలము, వృషభము, ఏనుగు, సముద్రము, పండ్లచెట్టు, సింహాసనము, విమానము, చంద్రుడు, రత్నాభరణములు, పూర్ణ కుంభము మొదలైనవి శుభ దృశ్యాలు.

తెల్లనిపూలు, తెల్లని గుడ్డలు ధరించిన సౌందర్యవతి కౌగిలించుకొన్నట్లు కల రావటం చాలా శుభ లక్షణం. రక్త, అరుణ, నీల, పీత వర్ణాలంకార స్త్రీలు దగ్గరికి వస్తే చాలా ప్రమాదం. నూనె పూసుకున్నట్లు, జుట్టు విర బోసుకొన్నట్లు కలవస్తే అశుభం.

అంధుడు, కుబ్జుడు, బధిరుడు, మలినాంబరుడు, దుర్వచనుడూ కనిపిస్తే దోషం. అశోకము, కరవీరము, పలాశము కనిపించటం మంచిది కాదు. గాడిదనుగాని, దున్నపోతును గాని, ఒంటెనుగాని ఎక్కినట్లు, దక్షిణాభిముఖుడై పోతున్నట్లు కలవస్తే మూడునెలల్లో ఆయువు తీరినట్లు లెక్క. వికృతాకారులైన నల్లని సాయుధులు బాధిస్తున్నట్లు, రాళ్ళతో కొడుతున్నట్లు కలగంటే వాడు మృత్యువశుడని అర్థం.

ఇటువంటివన్నీ గమనించి తనకు శుభ సూచకమైన మంత్రాన్ని స్వీకరించాలి సాధకుడు. జపదీక్షా సమయంలో అప్పుడప్పుడు దేవతాదర్శనం కావటం జరుగుతూ వుంటుంది. ఒక ప్రధాన విషయం గమనించవలసింది ఏమిటంటే కలలు లక్షరకాలు రావచ్చు. వాటికి ఫలితమేమీ లేకపోవచ్చు. కాని దేవతలు వాళ్ళ అనుగ్రహం లేక మానవుని కలలోకి ఊరకవచ్చి కనిపించటం వుండదు. కలలో ఏదైనా దేవత కనిపిస్తే దానికేదో ఒక విశిష్టమైన అర్థం వుండి తీరుతుంది.

మంత్రోపాసకులు ధ్యానములో దేవతలను నిలుపుకొని, దివ్యదృష్టిని అభివృద్ధి పరచుకొని త్రికాల విషయాలు తెలుసుకునే దశ రావటానికి ఎంతో తపస్సు చేయాలి. అంతకంటే సులభంగా స్వప్న విద్యలవల్ల భూత భవిష్యద్వర్తమానాది విశేషాలు తెలుసుకో వచ్చు. తంత్ర గ్రంధాలలో వాటిని గూర్చి ఎంతో గొప్పగా చెప్పబడింది.

స్వప్నేశ్వరి

'మంత్ర మహోదధి' లో 'స్వప్నేశ్వరి' అనే ఒక దేవత గూర్చి ప్రస్తావించబడింది. ఉపమన్యుడు దానిని దర్శించిన ఋషి, ఆ మంత్రం లక్షసార్లు జపంచేసి బిల్వపత్రాలతో హోమందశాంశం చేయాలి. ఆ తర్వాత ఏ విషయాన్ని గురించైనా తెలుసుకోవాలను కొన్నప్పుడు రాత్రివేళ పదివేలు జపంచేసి ఉపవాస నియమంతో భూశయనం చేస్తే వరాభయ పద్మయుగ హస్త, సితాంబర, శరచ్చంద్ర సమాన కాంతిగల స్వప్నేశ్వరి దర్శనమిచ్చి భక్తుని సందేహాన్ని తీరుస్తుంది.

యోగినీ తంత్రంలో 'స్వప్నావతి' వంటి విద్యలు, యక్షిణీతంత్రంలో 'స్వప్నచండి' వంటివి చెప్పబడినవి. మంత్ర మహార్ణవంలో ఒక విచిత్రమైన విద్య వుంది. కాళి అధిదేవతగా గల మంత్రమది. ఆ స్వప్న దేవత మామూలుగా శుభాశుభములు చెప్పటంతో ఊరుకోదు. ఏ మనిషికైనా సరే కలలో ఏ రూపంతో కనిపించమంటే ఆ రూపంతో కనిపించి, ఏమి చెప్పిరమ్మంటే అది చెప్పి వస్తుంది. అది ఒక విచిత్ర ప్రయోగవిద్య అన్న మాట.

ఉదాహరణకు ఒక అధికారో, ధనవంతుడో వున్నాడనుకోండి. వాని వల్ల ఒక పని కావాలి. ఈ మంత్రవిద్యా సాధకుడు అతడి మీద ఈ స్వప్న ప్రయోగం చేస్తాడు. అది వెళ్ళి ఆ వ్యక్తి కలలో వాడి ఇష్టదేవతలాగా కనిపించి ఫలాని వ్యక్తికి ఫలానా పని చెయ్యి అని ఆదేశిస్తుంది. వాడు తన ఇష్టదేవత చెప్పింది కాబోలనుకొని చేస్తాడు.

సుప్రసిద్ధమైన స్వప్న విద్యలలో వారాహి చాలా ప్రాముఖ్యమైనది. ఇది ప్రధానంగా వశీకరణ దేవత.

''ఉచ్యతే స్వప్న వారాహీ జనతా వశకారిణీ'' అని మంత్రరత్నాకరం ఆ విద్యను గొప్ప వశ్యతంత్రంగా అభివర్ణిస్తుంది. కృష్ణపక్షపు అష్టమినాడు గాని, చతుర్దశినాడుగాని చతుష్పదమునుండి, నది రెండు ఒడ్డుల నుండి, కుమ్మరి ఆవమునుండి మట్టి తెచ్చి వుమ్మెత్త రసంతో కలిపి బొమ్మ చెయ్యాలి.

ఎవరిమీద ప్రయోగం చెయ్యాలో వాడి పేరుతో ఆ బొమ్మకు ప్రాణప్రతిష్ట చెయ్యాలి. చనిపోయిన తర్వాత శవంమీద కప్పిన గుడ్డ ముక్కను సంపాదించి దానిమీద శవాన్ని కాల్చిన బొగ్గుతో స్వప్న వారాహీ ప్రయోగ మంత్రాన్ని వేసి దేవతా ప్రాణ ప్రతిష్ఠ చేయాలి. ఆ పుత్తళి అంటే బొమ్మ హృదయమందు ఈ యంత్రాన్ని వుంచి రాత్రి వేళ ఒంటరిగా జపం చేయాలి. అప్పుడు రాజైనా, వాడి తాతైనా వశంకాక తప్పదని ప్రాజ్ఞుల వచనం. భవిష్యత్తు తెలుసు కోవాలనుకొన్నప్పుడు మంత్రజపం చేసి ఒంటరిగా, ఇతరులు లేనిచోట శయనిస్తే స్వప్న వారాహి వచ్చి సత్యం చెపుతుంది.

ఇటువంటివి ప్రత్యేకంగా స్వప్నదేవతలు, వాటి విశేషాలు. సామాన్యంగా సాధకులు తాము ఉపాసించే దేవతలనే కొన్ని అక్షరాలను మంత్రంలో కలుపుకోవటం ద్వారా, కొన్ని ప్రత్యేక వస్తువులతో హోమం చేయటం ద్వారా కలలో కనిపించి శుభాశుభములను చెప్పేలా చేసుకోవచ్చు. ✸

పాఠకులకు మనవి

ఋషిపీఠం భారతీయ మానస పత్రికకు అనూహ్యంగా లభిస్తున్న పాఠకాదరణ మమ్మల్ని పరవశుల్ని చేస్తోంది. కొత్త సంచికలు చూసిన కొత్త పాఠకులు తొలి సంచికనుండి కావాలని ఉత్తరాల ద్వారా, ఫోన్లద్వారా అధిక సంఖ్యలో కోరుతున్నారు. కలకాలం భద్రపరచుకోవలసిన పత్రిక ఇది. అని ప్రశంసిస్తున్నారు. వారందరి కోరికపై కొంత శ్రమించి పాత సంచికలు అందజేసే ఏర్పాట్లు చేసాము.

జూలై '99 (ప్రారంభ సంచిక) నుండి ఏఏ సంచికలు కావాలో వాటి మూల్యం పోస్టు ద్వారా ఈ క్రింది చిరునామాకు పంపి పొందవచ్చును.

-సంపాదకుడు

ఋషిపీఠం
భారతీయ మానస పత్రిక
'పార్క్‌వ్యూ', నెం. 6, 4వ ఫ్లోర్.
85, జి.యన్.చెట్టి రోడ్.
టి.నగర్, చెన్నై - 600 017.

భారతదేశ చరిత్ర–IV

యు.ఎస్.ఎన్. మూర్తి

ఇదివరకు చెప్పుకున్నట్లు హస్తతో దక్షిణాయ నారంభం ఆర్ద్ర ద్వితీయ పాదంలో వసంత సంపాతం జరిగినప్పుడే సంభవం. ఖగోళ శాస్త్ర జ్ఞానం ఉన్నవారందరికీ ఈ విషయం తెలిసినా దీని గురించి కొంత వివరంగా చెప్పుకోవడం అవసరం.

ప్రస్తుతం వసంత సంపాతం సూర్యుడి మేషరాశి ప్రవేశంతో జరుగుతోంది. దక్షిణాయనం సూర్యుడి కర్కాటక రాశి ప్రవేశంతోను, ఉత్తరాయణం సూర్యుడి మకరరాశి ప్రవేశం తోను ఆరంభమౌతున్నాయి. కర్కాటకరాశి పునర్వసు నాల్గవపాదంతోను, మేషరాశి అశ్వనితోను మొదలౌ తాయి. అంటే పునర్వసు నాల్గవ పాదంలో దక్షిణాయ నారంభం అశ్వనీ నక్షత్రప్రథమ పాదంలో వసంత సంపాతం జరిగి నప్పుడే సంభవం. దక్షిణాయనానికి, వసంత సంపాతానికి మధ్య మూడురాశుల, లేదా 90 డిగ్రీల వ్యత్యాసం ఉంటుంది.

హస్తానక్షత్రం కన్యారాశి పదవ డిగ్రీమీద ఆరంభమౌతుంది. కాబట్టి దీనికి సరిగ్గా 90 డిగ్రీల వెనుక వసంత సంపాతం జరగాలి. అంటే మిధునరాశి పదవడిగ్రీమీద జరగాలి. మిధునం పదవ డిగ్రీ ఆరుద్ర రెండవపాదంతో ఆరంభమౌతుంది. అందుచేతనే హస్తతో దక్షిణాయనారంభం ఆర్ద్రద్వితీయ పాదంలో వసంత సంపాతం జరిగినప్పుడే సంభవమని చెప్పడం జరిగింది. పాండవుల కాలంలో సరిగ్గా ఇదే జరిగింది. దీనివల్ల ఒకే విషయం రెండు విధాలుగా స్పష్టమౌతోంది. ఆర్ద్రద్వితీయ పాదంలో వసంత సంపాతం జరిగినకాలం లేదా హస్తలో దక్షిణాయనారంభం జరిగిన కాలం పాండవులది. వసంత సంపాతాన్నే 'విషు' అనీ,

ఈ తేదీ ఆధారంగా పురాణప్రవచిత రాజవంశావళుల కాలం కూడా సరియైనదేనని వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. వీటిగురించిన ఆధునిక చరిత్రకారుల వాదనలు అసంబద్ధాలు.

సౌరసంవత్సరాది అనీ అంటాం. పాండవుల కాలనిర్ణయం చెయ్యడానికి 'దక్షిణాయనా రంభం' ఒక్కటే చాలు. కానీ ఆ కాలంలో 'విషు' ఆరుద్ర రెండవపాదంలో సంభవించేదని నిరూపించడానికి కొంత వివరంగా చెప్పుకో వలసివచ్చింది.

విషువత్తు సంభవించే స్థానాన్ని 'విషువ ద్బిందువు', 'మేషాది' (First Point of Aries) అని అంటారు. ఇది స్థిరంగా ఉండదు. ప్రతి సంవత్సరం కొంచెం కొంచెంగా వెనక్కు జరుగుతూ సుమారు 72 సంవత్సరాలకు ఒక డిగ్రీ వెనక్కువెళ్తుంది. అలా వెనక్కు జరుగుతూ ఒకపూర్తి వృత్తం పూర్తి చేయడానికి, అంటే ఆరంభమైన స్థానానికి తిరిగి చేరు కోవడానికి 26000 సంవత్సరాలు పడుతుంది. ప్రాచీన హిందూ శాస్త్రాలు దీన్ని 27000 సంవత్సరాలుగా చెప్పాయి. ఈ తేడాకు కారణం ఇక్కడ అప్రస్తుతం. విషువద్బిందువు ఇలా వెనక్కు జరుగుతూ ఉండడం వలననే పాండవుల కాలంలో ఆరుద్ర రెండవ పాదంలోనూ, నేడు అశ్వని ప్రథమ పాదంలోనూ 'విషువత్తు' జరుగుతోంది.

అశ్వని నుండి ఆర్ద్ర రెండవపాదం వరకు 51/4 నక్షత్రాలున్నాయి. (అశ్వని, భరణి, కృత్తిక, రోహిణి, మృగశిర, ఆర్ద్ర మొదటి పాదం). ఒక్కొక్కనక్షత్రానికి 131/3 డిగ్రీల చొప్పున 51/4 నక్షత్రాలకు 70 డిగ్రీలు వస్తాయి. అంటే పాండవుల కాలంనుండి ఈనాటి వరకు విషువద్బిందువు 70 డిగ్రీలు వెనుకకు జరిగిందన్న మాట. ఒక్కొక్క డిగ్రీకి 72 సంవత్సరాలవంతున 70 డిగ్రీలకు 70x 72 = 5040 సంవత్సరాలు గతించాయని అర్థం. కాబట్టి కుత్సుడు ''అమీయే పంచోక్షణో..'' మంత్రం చెప్పినకాలం ఇప్పటికి 5040 సంవత్సరాల వెనుక అన్నమాట. ఈ కాలం నుండి క్రీస్తుశకంలో గడిచిన 1999 సంవత్సరాలను తీసివేస్తే 5040–1999=3041 వస్తుంది అంటే క్రీ.పూ. 3041 అని అర్థం.

ఇక్కడ ఒక ముఖ్యవిషయాన్ని అవలోకించాలి. రాత్రింబవళ్లు సమానంగా ఉండే కాలాన్ని 'విషువత్తు' అంటాం. మార్చి 21, సెప్టెంబరు 23 తేదీలలో ఇలా జరుగుతోంది.

మార్చి 21న ''వసంత విషువత్తు'' (VERNAL EQUINOX) లేదా మహావిషువత్తు అనీ, సెప్టెంబరు 23న శరద్విషువత్తు (AUTOMNAL EQUINOX) అని అంటారు. మార్చి 21న సూర్యుడు ఉత్తరభాద్రా నక్షత్రంలో ఉంటాడు. అంటే 'వసంత సంపాతం' ఉత్తరాభాద్రలో సంభవిస్తోంది. కానీ మనం వసంత సంపాతం అశ్వనిలో జరుగుతున్నట్లుగా తీసుకుని లెక్కవేశాం. మరి ఇది తప్పు కాదా అనే సందేహంరావచ్చు. ఈ సందేహనివృత్తికి సౌర మానానికి సంబంధించిన కొన్ని విషయాల్ని పరిశీలించాలి.

భూమి సూర్యుణ్ణి ఒకసారి చుట్టి రావడానికి ఒక సంవత్సరం పడుతుంది. దీన్ని సౌర సంవత్సరం అంటారు. ఈ సౌర సంవత్సరం రెండురకాలు. ఒకటి సాయనవర్షం (TROPICAL YEAR), రెండవది నిరాయణ వర్షం (SIDERIAL YEAR).

మార్చి 21, సెప్టెంబరు 23 తేదీల్లో 'విషు వత్తు' సంభవిస్తుందని ఇంతకు ముందు చెప్పు కున్నాం. ఆ రోజుల్లో సూర్యుడు సరిగ్గా భూమధ్య రేఖకు ఎదురుగా ఉంటాడు. భూమి తన అక్షంమీద 23 1/2 డిగ్రీలువంగి చరించడం వలన ఇలాజరుగుతుంది. విషువత్తు ఏర్పడే ఈ రెండు స్థానాల్ని 'విషు వద్బిందువులు' (EQUINOCTICAL POINTS) అంటారు. వసంత విషువద్బిందువును గ్రీకు అక్షరం 'గామా' తో సూచిస్తారు. దీనినే ''మేషాది బిందువు'' (FIRSTPOINT OF ARIES) అని కూడా అంటారు. సుమారు రెండువేల సంవత్సరాల క్రితం ఈగామా మేషరాశి ప్రథమ బిందువుతో (అశ్వని ఆరంభం) ఏకీభవించింది. ప్రస్తుతం ఇది వెనక్కుజరిగి ఉత్తరాభాద్రలో విషువత్తు జరుగుతున్నా 'గామా' కు మాత్రం మేషాది బిందువనే పేరు మిగిలిపోయింది.

సూర్యుడు తన గమనపథంలో 'గామా' వద్ద ఆరంభించి సంవత్సరం తరువాత తిరిగి గామాను చేరుకోవడానికి 365 రోజుల 5 గంటల 48 నిమిషాల 46 సెకనులు లేదా 365. 2422 రోజులు పడుతుంది. దీన్ని 'సాయణవర్షం' అంటారు. ఆయనం అంటే చలనం. అస్థిరమైన 'గామా' ఆధారంగా కాల నిర్ణయం చేయడం వల్ల దీనిని 'సాయణ వర్షం' అన్నారు.

గామాతో సంబంధం లేకుండా వేరొకస్థిర నక్షత్రాన్ని సూర్యుడు రెండుసార్లు వరుసగా దాటడానికి పట్టే కాలం 365 రోజుల 6 గంటల 9 నిముషాల 9.6 సెకనులు లేదా 365.2564 రోజులు. దీనిని 'నిరాయణ వర్షం' అంటారు. నిరాయనం అంటే చలనం లేనిది. చలనం లేని స్థిరనక్షత్రాన్ని ఆధారంగా కాలనిర్ణయం చెయ్యడం వల్ల దీన్ని ''నిరాయణ వర్షం'' అన్నారు.

కాలగణన సౌలభ్యం కోసం హిందువులు అనాదిగా 'నిరాయణ' విధానాన్నే ఎన్నుకున్నారు. విషు బిందువు 'గామా' మారుతూ ఉండడం చేత దానికి దగ్గరగా ఉండే ఒక స్థిర నక్షత్రాన్ని తీసుకుని ఆ స్థిరనక్షత్రం ఆధారంగా సంవత్సరారంభాన్ని సూచించారు. అస్థిర నక్షత్రాన్ని ప్రథమ నక్షత్రంగా భావించారు. ఈ లెక్కలోనే పాండవుల కాలంలో ఆరుద్రను ప్రథమనక్షత్రంగా గణిస్తే ఆ తరువాతి కాలంలో దాన్ని సరిచేసి కృత్తికానక్షత్రాన్ని ప్రథమ నక్షత్రంగా గణించి 'విషు' జరుపుకున్నారు. వరాహమిహిరుడు దానిని తిరిగి సవరించి అశ్వనిని ప్రథమ నక్షత్రంగా మార్చాడు.

ఆయన కాలంలో 'గామా' కూడా అశ్వనితో ఏకీ భవించింది. ఇప్పటికీ మనం వరాహమిహిరుణ్ణే అనుసరిస్తూ సూర్యుడి అశ్వనీ నక్షత్ర ప్రవేశాన్ని 'విషు' గా, సౌర సంవత్సరారంభంగా జరుపుకొంటున్నాం. ఈ విధంగా నేడు 'సాయన' వర్షారంభం మార్చి 21న, 'నిరాయణ' వర్షారంభం ఏప్రిల్ 14న జరుతోంది.

పాండవులకాలంలో 'ఆర్ద్ర' లో వసంత సంపాతం 'నిరాయణ' విధానంలోనే గానీ 'సాయన' విధానంలో కాదని తెలుసుకోవాలి. అందుచేత పాండవులకాలనిర్ణయానికిఆరుద్ర నుండి అశ్వనికి గల భేదాన్నే తీసుకోవాలితప్ప, ఆరుద్రనుండి ఉత్తరాభాద్రకు గల భేదాన్ని తీసుకోకూడదు.

కావ్యకంఠవాసిష్ఠ గణపతిముని 'భారత చరిత్ర పరీక్ష' గ్రంథంలో సాయన, నిరాయణ భేదాన్ని విస్మరించి ఆర్ద్రనుండి అశ్వనికి గల భేదానికి అశ్వని నుండి ఉత్త రాభాద్రవరకు గతించిన సుమారు 23 ఆయనాంశలను (డిగ్రీలను) కూడా చేర్చి పాండవులకాలం క్రీ.పూ. 4761 అని నిర్ణయం చేశారు. కానీ ఇది సరికాదు.

కాబట్టి కుత్సుడి ''అమీయే పంచోక్షణో....'' మంత్రకాలం క్రీ.పూ. 3041 గా నిర్ణయించడం సబబే. కానీ భారతీయ సాంప్రదాయాను సారంగాను, పంచాంగాను సారంగాను క్రీ.పూ. 3102 లో కలియుగారంభమైంది. పాండవుల మహాప్రస్థానం క్రీ.పూ. 3077 జరిగింది. మనలెక్కకు, దీనికి కొంత భేదం కని పిస్తోంది. అందుచేత శ్లోకకాలాన్ని కొంత సరిచూడవలసి ఉంది.

1) హస్తలో దక్షిణాయనం ఆరంభమైన కాలం పాండవులది. మన లెక్కకోసం హస్తను పూర్తిగా వదలివేసి (ఆరుద్ర రెండవపాదాన్ని వదలివేసి) గణించాం. అందుచేత పాండవుల కాలం క్రీ.పూ. 3041కి ముందే కానీ తరువాతకాదని రూఢి అవుతోంది.

2) దక్షిణాయనారంభానికి హస్తలో ఎన్ని డిగ్రీలు గతించాయి లేదా 'విషు' ఆర్ద్ర రెండవ పాదంలో ఎన్ని డిగ్రీలలో జరిగిందన్న విషయాన్ని నిర్ధారించుకోవాలి. కనీసం రెండు

డిగ్రీలు గతించాయనుకుంటే 72x2=144 సంవత్సరాల కాలభేదం వస్తుంది. దీన్ని మన లెక్కకు కలుపు కుంటే 3041+ 144 = 3185 వస్తుంది.

3) ఋగ్వేద మంత్రంలోని సన్నివేశం ఎక్కడిదీ అని ఆలోచిస్తే పాండవుల అజ్ఞాతవాస కాలంలో గానీ, లక్క ఇంటిదహన కాలంలో గానీ జరిగిందనుకోవచ్చును. మహాభారత యుద్ధం క్రీ.పూ. 3139 లో జరిగిందనడం సాంప్రదాయంకనుక అంతకు 10-20 సంవత్సరాల ముందు ఋగ్వేద మంత్ర సంఘటన జరిగి ఉండవచ్చని భావించవచ్చు. అంటే క్రీ.పూ. 3159- 3149 మధ్యలో జరిగి ఉండవచ్చును. దీనిని బట్టి ఆనాటి దక్షిణాయనారంభం హస్త రెండవడిగ్రీ ద్వితీయార్థంలో జరిగిందనుకుంటే మన లెక్కకు సుమారు 105 నుండి 115 సంవత్సరాలను కలుపుకోవచ్చు. అప్పుడు క్రీ.శ. 3156-3146 మధ్య వస్తుంది. ఇది సాంప్రదాయకాలానికి దగ్గరలో ఉంది కాబట్టి దీనిని ఒప్పుకోవచ్చు. అంటే ఆనాడు దక్షిణాయనారంభం హస్త ప్రధమపాదం రెండవ డిగ్రీలో లేదా 'విషు' ఆర్ద్ర ద్వితీయ పాదం రెండవ డిగ్రీలో జరిగిందని స్థూలంగా నిర్ణయించవచ్చును.

ఈ విధంగా ఏ పద్ధతిలో శోధించినా సాంప్రదాయానుసారం చెప్పుకుంటున్న క్రీ.పూ. 3139 మహాభారత యుద్ధకాలమని చెప్పడంలో సందేహం లేదు. ఇంతకన్న తిరుగు లేని ఆధారం మరొకటి లేదు: ఉండదు. ఈ తేదీ ఆధారంగా పురాణప్రవచిత రాజవంశావళుల కాలం కూడా సరియైనదేనని వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. వీటిగురించిన ఆధునిక చరిత్రకారుల వాదనలు అసంబద్ధాలు. ఇక మహాభారత యుద్ధం తరువాత మగధను పరిపాలించిన రాజవంశాల కాలాన్ని పరిశీలిద్దాం. (-సశేషం.)

సభ

'నర్తనశాల - కూచిపూడి నాట్య విద్యాలయం' ఆధ్వర్యంలో ఇటీవల చెన్నైలోని రాణీసీతై హాలులో - "గంగావతరణం" నృత్యరూపకాన్ని 25 మంది కళాకారులు ప్రదర్శించారు. పురాణాల ఆధారంగా గంగాజననం, బ్రహ్మలోక గమనం, అక్కడినుండి విష్ణుపాదాలను చేరడం, భగీరథుని తపః ఫలితంగా, శివజటాజూటంపై నుండి ఇలకు చేరడం, సగరులను తరింపజేయడం... అనే కథని నృత్యానుగుణమైన రీతిలో సామవేదం షణ్ముఖశర్మ రచించారు.

ప్రముఖ సంగీత దర్శకులు సంగీతరావు గారు స్వరపరచారు. శ్రీమతి సత్యప్రియా రమణ అత్యద్భుతంగా, హృద్యంగా, ఔచితీమంతంగా నృత్యదర్శకత్వం వహించారు. శివ, గంగ, భగీరథ... మొదలైన పాత్ర ధారులందరూ చక్కగా అభినయించారు. కూచిపూడి విద్యను విశ్వవ్యాప్తం చేసిన వెంపటి చినసత్యం గారి శిష్యురాలైన శ్రీమతి సత్యప్రియ, ఆ సంప్రదాయ శైలిలో నృత్య కల్పన చేసి గురువారసత్వాన్ని పుణికి పుచ్చుకున్నారు. అరూప్ ఘోష్, మధురిమ - మొదలైన కళాకారులు శివ, గంగ మొదలైన పాత్రలను పోషించారు.

గానగంధర్వ డా॥ యస్.పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యం ముఖ్య అతిథిగా, ప్రముఖ పారిశ్రామికవేత్త, సాహితీ సంగీతవేత్త శ్రీ మల్లాది సచ్చిదానందమూర్తి అధ్యక్షులుగా పాల్గొన్న ఈ కార్యక్రమం.... ఆద్యంతం చక్కని ఆహార్యాలతో, అలంకరణలతో, సాంకేతికనైపుణ్యంతో ప్రేక్షకుల్ని అలరించింది. నగరంలోని ప్రముఖులతో పాటూ, అత్యధిక సంఖ్యలో తెలుగు, తమిళ ప్రజలు పాల్గొని సభను జయప్రదం చేశారు.

మన సంస్కృతాన్ని నేర్చుకుందాం

సరస్వతి! నమస్తుభ్యం
వరదే! కామరూపిణి! ।
విద్యారంభం కరిష్యామి
సిద్ధిర్భవతు మే సదా ॥

గురుర్బ్రహ్మా గురుర్విష్ణుః
గురుర్దేవో మహేశ్వరః ॥
గురుస్సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ
తస్మై శ్రీ గురవే నమః ॥

★★★

సంస్కృతాన్ని నేర్చుకోబోతున్నాం.

దానికి ప్రారంభంగా ఈ భాషా ప్రాశస్త్యాన్ని, స్వభావాన్ని కొంత తెలుసుకోవాలి.

ఈ ప్రపంచంలో అనేక ప్రాచీన భాషలు అంతరించిపోయాయి.

కానీ 'సంస్కృతం' జీవించి ఉంది. ప్రత్యేకంగా వ్యాకరణసహితంగా సంస్కృతాన్నే మాట్లాడే గ్రామాలు కూడా ఉన్నాయి. అలా మాట్లాడుకోకపోయినా, మనం మాట్లాడుకునే భారతీయ భాషలన్నిట్లో సంస్కృతం కలిసే వుంటుంది. అసలు మన వాక్య నిర్మాణాలన్నీ సంస్కృతాన్ని అనుసరించే ఏర్పాడ్డాయి. మనం గుర్తించనంతగా మన మాటల్లో, మన హృదయాల్లో సంస్కృతం విలీనమై ఉంది.

దానిని గుర్తించాలి. సలక్షణంగా, సంస్కృతాన్ని నేర్చుకోవాలి.

ఈ నేర్చుకోవడం జ్ఞానసముపార్జన కోసం. మన సంస్కృతి యదార్థ స్వరూపాన్ని మనంతట మనమే తెలుసుకోవడం కోసం, మనమంటే ఏమిటో, మన ప్రత్యేకత ఏమిటో చాటి చెప్పడం కోసం. రామాయణ, భారతాదులే కాక – అనేక కావ్యాలు, శాస్త్రాలు ఈ భాషలో ఉన్నాయి. నాస్తిక దర్శనాలు కూడా ఈ భాషలోనే రచింపబడడం గమనార్హం.

ముఖ్యంగా – గుర్తుంచుకోవలసిన విషయం – సంస్కృతం నేర్చుకోవడం చాలా సులభం. కారణం ఈ దేశంలో అతి సామాన్యుడికి కూడా సంస్కృతం తప్పకుండా పరిచయమై ఉంది. నేర్చుకోవలసిందల్లా వాక్య నిర్మాణం, కొద్దిపాటి వ్యాకరణం, కావ్యాదుల్లో వాడే శ్లోకాలను అన్వయించుకొని, అర్థం చేసుకునే విధానం. పాఠం నేర్పే పద్ధతుల్లో కూడా ఒక శాస్త్రీయ విధానాన్ని ఏర్పరచారు మన పూర్వ గురువులు.

'సంస్కృతం' - అంటే 'సమ్యక్కృతం' – సమగ్రం చేయబడిన, సంస్కరించబడిన భాష. అంటే 'శబ్ద శక్తి'ని అక్షరాలుగా, పదాలుగా సంస్కరించి, వ్యక్తీకరణకు వాడిన భాష అని అర్థం. వేదాల నుండి ఈ భాషను స్వీకరించారు. 'పాణిని' వంటి మహా భాషా వేత్తలు దీని స్వరూప స్వభావాలను, వ్యాకరణ శాస్త్రాన్ని అందించారు.

'దేవభాష'గా, 'దైవీవాక్కు'గా పేర్కొనబడే ఈ భాష మన భారతీయుల ఉమ్మడి సంపద.

మనం ఎన్నో భాషలు నేర్చుకోవచ్చు. ఎన్నో విద్యలు అధ్యయనం చేయవచ్చు. కానీ అంతా యింతో సంస్కృతం నేర్చుకోవడం – మన జీవితాలకే చాలా ముఖ్యం. ఆ 'ముఖ్యం' ఏమిటో నేర్చుకున్న తరువాత బాగా అవగత మౌతుంది. పెద్ద పండితులం కాకపోయినా – భాషలో ప్రవేశముంటే చాలు, చాలా తెలుసుకోవచ్చు. భాష నేర్చుకున్నవారంతా, ఆ భాషలో పండితులు కాలేరు కదా. ఇంగ్లీషు నేర్చుకున్న వాళ్లంతా, ఇంగ్లీషు పండితులైపోవడం లేదు. కానీ ఆ భాషాగ్రంథాలు చదివి అర్థం చేసుకోగలిగే సాటి పరిజ్ఞానం చాలు.

ఆ పరిజ్ఞానాన్ని అందించడానికి, ప్రస్తుత కాలమాన పరిస్థితుల్నీ, 'వేగాన్నీ' దృష్టిలో పెట్టుకొని పిల్లలు మొదలుకొని, సంస్కృతం రాని పెద్దల వరకు అందరి సౌలభ్యం కోసం ప్రణాళికాబద్ధంగా ఈ పాఠాలను ఏర్పరచడం జరిగింది.

గురు కులాలకు పోయి, లేదా మాష్టారు వద్దకు వెళ్లి నేర్చుకోవాల్సిన సంస్కృతాన్ని ఒక పత్రిక ద్వారా నేర్పడం సాహసమే. అయినా ఆ బోధకుల ఆధ్వర్యంలో – 'ఇంట్లో కూర్చునే, రోజులో అతికొద్ది సమయాన్ని కేటాయిస్తే చాలు' – అన్నట్లుగా ఈ పాఠాలను సిద్ధం చేశాం.

ప్రతి రోజూ పది నిమిషాల నుండి అర గంట వరకు ఈ పాఠాలని, ఒకదాని తరువాత ఒకటి పరికించండి. మీరు 'అభ్యాసా'లని పూర్తి చేయండి. ప్రతి ఆరునెలలకూ – అంతవరకూ మీరు అధ్యయనం చేసినవాటిపై, ఈ పత్రిక ద్వారా వచ్చే ప్రశ్న పత్రాలకు సమాధానాలు వ్రాసి 'ఋషిపీఠాని'కి పోస్టు చేయండి.

వచ్చే సంచిక నుండి పాఠాలు ప్రారంభం కానున్నాయి. మా ఈ ప్రయత్నానికి హృదయ పూర్వకమైన మీ స్వాగతం, ఆదరణ లభిస్తాయని ఆశిస్తూ –

ఋషిపీఠం
భారతీయ మాసపత్రిక

MAN OF THE MILLENNIUM

K. VENKATARAMANI

Mother of nights
that ushered
days of dear, dear release
from the drear yoke of despotism
delirium, defeatism
and condescensions
I salute;

light was wrested
from the black caverns of serfdom
by an earthing
no less valorous
than the fabled Prometheus;
life was reclaimed
out of the dreaded divide
that had formed
betwixt natives
and the intruders and their men.

High-rise mansions,
bridges, roads,
iocomotives, posts,
street-lights, rail-tracks,
anglo-saxon linguo,
insights into western lores,
and much more
we were endowed
by the whites
yet, yet precious freedom
spine of the living
we were deprived;

countless millions we were
born free,
we remained subdued
by the rule of many
by a few, for a few
for years three hundred
and more, until that night
which revealed

vistas new and pastures numerous
old ebon shadows
of subjugation, subservience,
and surrender fled
and with them the fear
of calling one's possession
one's own.

Distraught days
there had been before
when brothers turned
against their kin,
sons against sires
thanks to machinations
of the ruling elite!
culture of discords
was adeptly nourished
in families, communities
earlier knit by silken chord
of hoary unity.

Armed with wisdom
infused by potions
of indigenous texts
and the best
from ohter climes,
that gaunt soldier
bare of the fineries
of conceit
boast and disdain
came to guide us
stranded as we were
inside the rudderless plane;

truth and dignity
informed his words
action and mien
and they, deluge-like,
swept into the portals
of the insolent might;

waters of non-violence
dampened dynamite;
cannons fell quiet
in meek obeissance
to the spirit of man.

Annals have no precedent
to compare
with this matchless tale
of one man inspring legions
to a bloodless campaign
and making the sun of authority
set for ever
on the Empire's
plum Eastern possession.

As we, this day, bow
in reverence
for his and for the memory
of his vast band of men
we do ourselves proud
for holding aloft
above all, above life itself,
cannon of virtuous living
which they practised.

Mark-now the scenario!
grenades, shells, sickles
are doing freely the rounds
in public places
in neighbourhoods,

money's slyly flow
from the state coffers
into private chests
of men in power
to gratify
their prickly heat of want
that itches more
the more it is indulged.

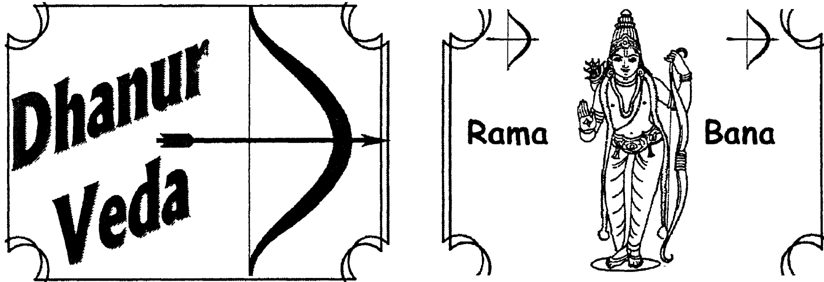
Countrymen, why despair?-
To do so is a slur
on the memory of those that lived
as one,
threaded on the life-breath
of freedom-wish
and laid down all their own
to realise the ALL
for all;
let's therefore, jubilate
and not despair.
why fall foul of freedom?-
if burglar break into the house,
why think you should smash the
house itself?

VEDIC HERITAGE

Namaste Sarade Devi, Veena Pustaka Dharini,
Tvamaham Prarthaye nityam, Vidyadanam pradehi me.

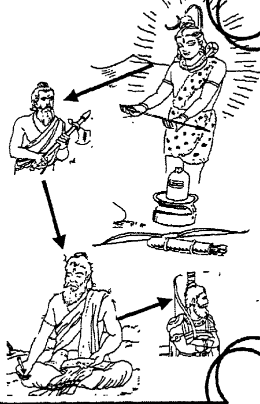
Dr. JayaVenugopal

In a Vedic society, war was waged only as a last resort to preserve dharma. The puranas and other works describe warfare through stories. There is an authoritative text providing the necessary rules of warfare and weaponry. This text is known as dhanur -veda. Even though the word dhanus means bow, here it covers the use of all weapons. Dhanur-veda is considered to be an upaveda, a subsidiary text of the Yajur-veda. It describes various weapons and also how to make and use them

Origin

It was believed that Lord Siva revealed the knowledge of dhanur -veda to Parusurama in a composition of sixty thousand verses. Over the course of time Vasista received this knowledge and imparted it to Visvamitra.

Parusurama's work on dhanur veda is known as Dhanuscandrodaya.

Vasistha authored a work called Vasistha-samhita.

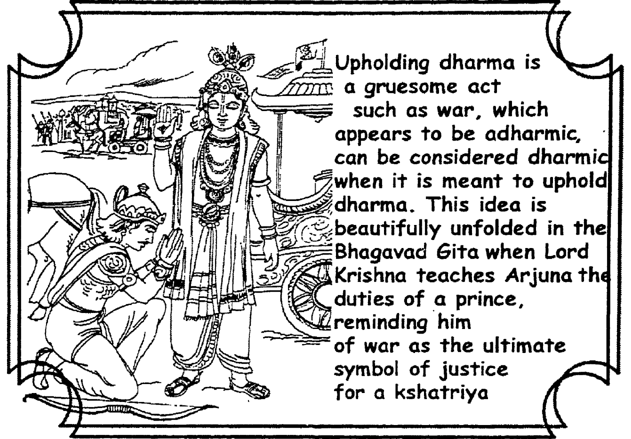

Drona who is another link in the tradition wrote Dhanus-pradipam

Texts on dhanur veda

Sukra -niti(శుక్రనీతి)by Usanas (ఉశన), Yuddhajayarnava (యుద్ధజయార్ణవ)by Bhoja, Yuktikalpataru (యుక్తికల్పతరు) and Vriddhasarangadhara.(వృద్ధ సారంగధర)

Dhanur veda is also dealt in some sections of Arthasastra of Kautilya, Yajur veda, Asvamedha -yajna and Agni -purana and the itihasas.

Upholding dharma is a gruesome act such as war, which appears to be adharmic, can be considered dharmic when it is meant to uphold dharma. This idea is beautifully unfolded in the Bhagavad Gita when Lord Krishna teaches Arjuna the duties of a prince, reminding him of war as the ultimate symbol of justice for a kshatriya

Weapons and warfare

Dhanur- veda is classified in to four sections

- ★ initiation of the student,
- ★ rules of study
- ★ skill and mastery of the art of weaponry
- ★ use of weapons

weapons used in warfare are of two fold

Astra -- includes mantra and

Sastra -- power of the weapon and skill of the person using it.

Astras

well known astras are

Nagastra

(నాగాస్త్రం)

Brahmastra

(బహ్మాస్త్రం)

Pasupatastra

(పాశుపతాస్త్రం)

Arjuna receives pasupatastra from Lord Siva

Dhanur-Vidya

Wars that employ the bow and arrow are known as Dhanur-Yuddha.
This specific science of weaponry is thus known as dhanur- vidya.

Rama
God

Arjuna
A prince

Ekalavya
A tribal

All are great archers

Types of Weapons

There are three types of weapons

mukta - released from hand - an arrow

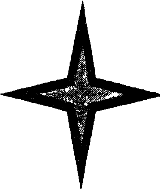

amukta held in hand -a sword

muktamukta partly held and partly released - a noose

Components of Army

Akshauhini

An army made up of
65,610 horses,
109,350 foot soldiers
21,870 chariots
and 21, 870 elephants
is called Akshauhini.
It is divided into ten
divisions and each is
called an anikini.

Vyuha

Complex battle formations with the various components of the army viz - chariots, elephants, horses, and foot-soldiers, occupying definite strategic positions are called vyuha. These vyuhas took various shapes -

makara vyhua - fish formation,

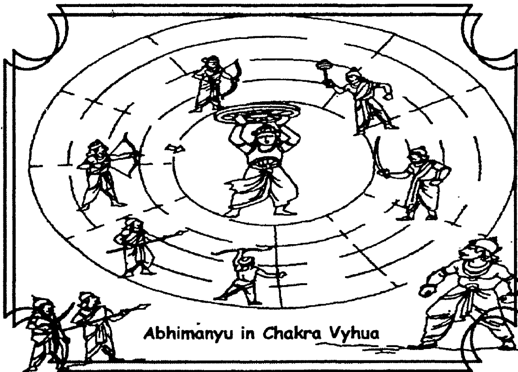

garuda vyhua -
- eagle formation,

chakra vyhua-
- circle formation

Abhimanyu in Chakra Vyhua

Rules of the war

-- under no conditions can civilians be attacked.
-- fighting is to be restricted only to the battle field.
-- those who have surrendered can not be killed,
-- a soldier can not be attacked when preparing himself for war,
-- an unarmed soldier can not be fought with unless he is willing to fight.

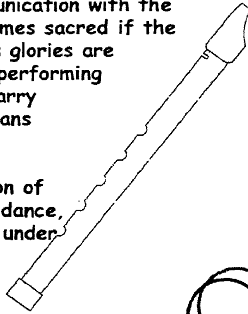

ఋషిపీఠం

GANDHARVA VEDA

Gandharva Veda

Art is any means of communication with the message of knowledge . It becomes sacred if the message is love, truth and god's glories are conveyed. Indian fine arts and performing arts are sacred because they carry sanctity with them. Art is a means to portray bhavas, feelings and emotions, and the fulfilment of its expression lies in the creation of rasa. The various disciplines of dance, music and instrumentation come under Gandharva veda.

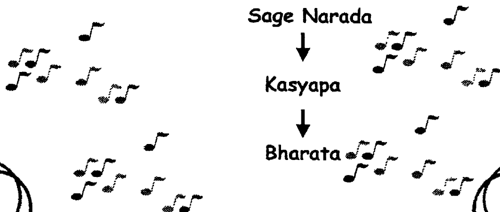

Origin

Nada (నాద), the basis of gandharva -veda is described as the cause of all activities in the universe. "Through nada , the syllables are produced; from syllables emerge the words; words form speech and speech leads to activities.

Thus nada forms the basis of the "universe"

The **tradition** has it that gandharva -veda was handed down by the Lord himself.
" Brahma", the Lord, evolved gitam from the sama veda. And he shared it with goddess Saraswati and she revealed it to

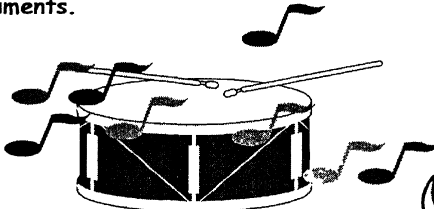

Essence of nada

" The trinities, Lord Brahma, Lord Vishnu and Lord Siva are worshipped by worshipping nada , since the trinities are the essence of nada."
Since gandharvas, celestial beings, are believed to be engaged in dance and music, sangita-sastra is known as gandharva - veda. Having a divine origin, these arts were considered integral the temple worship and were used as an offering of one's devotion.

Natya Sastra

The earliest work on sangita is Bharata's Natya Sastra which is basically a treatise on dramaturgy. The chapters 28 to 33 of Natya Sastra deal with music and musical instruments.

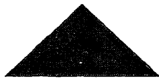

Gita

The Indian music is essentially melodic. The melodic form may be monotone, a song chanted in a single note, or a highly evolved raga. It is linear.
There are three features of classical music which are unique to India.

Raga -- (రాగ)
the art of
improvisation

Tala - (తాళ)
the complex
nature of time
measure

Gamakas (గమకాలు)
the use of
ornamentation
techniques

Swaras

" That sound which is of the nature of resonance and which delights the minds of the listeners is called Swara."

There are seven swaras

shadja - (షడ్జ) sa,
Rishabha -- (రిషభ) ri,
gandharva - (గాంధారం) ga,
madhyama - (మధ్యమ) ma,
panchama - (పంచమ) pa,
dhaivata - (ధైవత) dha,
nishada - (నిషాధ) ni

The seven natural notes are traced to the three vedic notes
Udatta, (ఉదాత్త)
anudatta, (అనుదాత్త)
svarita. (స్వరిత)

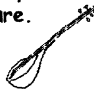
Raga and tala

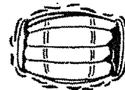
Melodic aspect of Sangita is referred to as a raga.

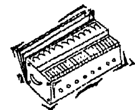
A raga is described by those who know as that particular sound adorned with swaras and motives which delights the minds of the listeners. Ragas are three jatis.
Raga having five notes called - audava, and seven notes - sampurna.

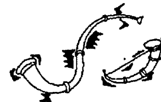
Tala is meter in music and is cyclic [avartana] in nature.

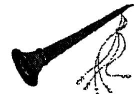
Rhythm includes laya.

Gandharva Veda deals with all the musical instruments

స్వామీజీ–చార్వాకరావు

"హోమా" (Homa) చికిత్స

విశ్వనాథ పావనిశాస్త్రి

ఆధునిక నాగరకతా ప్రభావం వలన అవతరించిన, ఇరవై రెండవ నరకంలా ఉంది నగరం. నగరాన్ని ఆవరించిన వాహనాల పొగ, శూర్పణఖ కప్పుకున్న మేలి ముసుగులా ఉంది.

స్కూటరు గుమ్మంలో ఆపి, చార్వాకరావు ఖళ్ళు ఖళ్ళున దగ్గుతున్నాడు. గుండె నిండా గాలి పీలిస్తే, కడుపులో తిప్పుతోంది. కాస్సేపు నిదానించి చూద్దామంటే, కళ్ళు ఎఱ్ఱబడి, నీళ్ళు కారుతున్నాయి. ఎక్కువ సేపు నిలబడితే, నీరసంతో కాళ్ళు లాగుతున్నాయి. ఆలోచించే తీరుబడి లేదు. 'టెన్షన్'తో బుర్ర వేడెక్కి పోతోంది.

ముక్కుకీ మూతికీ అడ్డం కట్టుకున్న "పొల్యూషన్ మాస్క్" తీసి, రాబర్ట్ లోపలికి నడిచాడు. ఆయాసపడుతూ చార్వాకరావు కూడా లోపలికి నడిచాడు.

అంతలో బయట వానజల్లు ప్రారంభమైంది. "వానా వానా వల్లప్పా...." అంటూ పిల్లలు బయటికి పరిగెత్తబోయారు.

"వల్లప్పా లేదు, వల్లకాడప్పా లేదు... లోపలికి పదండి" అని పిల్లల్ని కసురుకున్నాడు రాబర్ట్. ఎప్పుడూ కసురుకోని రాబర్ట్ కేసి, పిల్లలు వింతగా చూశారు.

రాబర్ట్ బాధ పడుతూ, "వానా వానా వల్లప్పా అంటూ, వానలో చిందులు వేసే భాగ్యం మీ తరానికి లేదు నాయనా! ఎందుకంటే, "డీజిల్" వాహనాల దివ్య మహిమ వలన ఒక పెద్ద యాసిడ్ మేఘం ఆకాశంలో ఏర్పడింది. అది హిందూ మహాసముద్రం పైన రాకాసల్లే తిరుగుతోంది. అది అమెరికా వైశాల్యానికి మూడింతలు ఉందిట. అది ఎప్పుడు ఎక్కడ ఎలా కురుస్తుందో తెలీదు. అది నెత్తిన కురిస్తే... ఎందుకులే? అందుకని వానలోకి వెళ్ళకండి" అన్నాడు.

"అదంతా ఒక్కసారిగా కురిస్తే చచ్చిపోమూ!" అన్నాడు చార్వాకరావు.

"ఆహా! ఒక్కసారిగా కురిస్తే, ఒక్కసారిగా ఛస్తాం. కొద్ది కొద్దిగా కురిస్తే కొద్ది కొద్దిగా ఛస్తాం!" అన్నాడు రాబర్ట్.

"ఛఛ! ఈ పొల్యూషన్‌ని ఎలా అరికట్టాలో అర్థం అయి చావడంలేదు. అని విసుక్కున్నాడు చార్వాకరావు.

> "ఔను. ఆయుర్యజ్ఞేన కల్పతాం. ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతాం. అగ్నిహోత్ర విధిని చేపట్టండి. అగ్నిహోత్రవిధిని సాగనివ్వండి. తిరిగి భూగోళాన్ని సస్యశ్యామలం చెయ్యండి." అని స్వామి వారు లేచి యజ్ఞశాలవైపు నడిచారు.

★ ★ ★

సూర్యోదయం అవుతోంది.

"సూర్యాయస్వాహా - సూర్యాయ ఇదం నమమ
ప్రజాపతయేస్వాహా - ప్రజాపతయ ఇదం నమమ"

స్వామి సత్యనాధానంద ఆశ్రమ పరిసరాల్లోని ప్రతి ఇంట్లో నిత్యాగ్నిహోత్రం ప్రజ్వరిల్లుతోంది. ఆవు నేతితో తడిసిన బియ్యమూ, చిన్న చిన్న సమిధలూ హోమం చేయబడుతున్నాయి. హోమ కుండాల్లోంచి సర్పిలాకారంగా పైకి లేస్తున్న చిన్నిచిన్ని ధూమ జ్వాలలు, వేగంగా మేఘమండలం చేరుకుంటున్నాయి.

హోమ ధూమాన్ని ఆస్వాదిస్తున్న మొక్కలూ చెట్లూ ఆరోగ్యంగా తల లాడిస్తున్నాయి. వాటి పాదుల్లో చల్లిన యజ్ఞభస్మంతో బలం పుంజుకుంటున్నాయి.

ఒక ప్రక్కగా ఉన్న యజ్ఞశాలలో, ఆవు పిడకలు కుప్పలు పేర్చి ఉన్నాయి. అక్కడే మేడి, మోదుగ, రావి, జమ్మి, జువ్వి, మఱ్ఱి, వేపవంటి సమిధలు విడివిడిగా కట్టలు కట్టబడి ఉన్నాయి.

మధ్యాహ్నం జరగబోయే మహాకామ్య యజ్ఞానికి ఏర్పాట్లు జోరుగా సాగుతున్నాయి. స్వామివారు వసారాలోకి వచ్చి, అరుగు మీద కూర్చున్నారు. ఏదో గ్రంథం తెరిచారు. అప్పుడే వచ్చిన రాబర్ట్ స్వామి వారికి నమస్కరించాడు.

ముక్కు ఎగపీలుస్తూ, దగ్గుతూ వచ్చిన చార్వాకరావు, చుట్టూ కలయ జూశాడు. "ఏం స్వామీ! ఈ అగ్ని హోత్రాలేమిటి? ఈ యజ్ఞాలేమిటి? ఈ చాదస్తాలని మళ్ళీ బ్రతికించాలని ప్రయత్నిస్తున్నారా?" అన్నాడు.

స్వామివారు అతణ్ణి జాలిగా చూస్తూ, "అసలు ఈ చాదస్తాలు ఛస్తేకదా, బతికించే ప్రయత్నం? వాతావరణ కాలుష్యంతో చావ

బోతున్న నేటి మానవ జాతిని బ్రతికించాలంటే ఎప్పటికైనా ఈ అగ్నిహోత్రమే శరణ్యం!'' అని అన్నారు.

రాబర్ట్ ఆశ్చర్యంతో, ''సరిగ్గా ఆ విషయమే తమతో మాట్లాడదామని వచ్చాను స్వామీ? నేటి వాతావరణ కాలుష్య నివారణకి, ఈ హోమాలూ యజ్ఞాలూ పని చేస్తా యంటారా?'' అని అడిగాడు.

''హోమాలూ, యజ్ఞాలూ మాత్రమే పని చేస్తాయి. మరొక గతిలేదు,'' అన్నారు స్వామి వారు.

చార్వాకరావు కనుబొమలు ముడి వేశాడు.

రాబర్ట్ చేతులు జోడించి ''ఎలా పని చేస్తాయో దయచేసి వివరంగా చెప్పమని నా ప్రార్థన'' అన్నాడు.

స్వామి సత్యనాథానంద యిలా మొదలు పెట్టారు:

''ముఖ్యంగా, యజ్ఞయాగాది క్రతువుల్లో ఏ కట్టెపేళ్ళు పడితే, ఆ కట్టెపేళ్లు వాడకూడదు. నిర్ణయింపబడిన కట్టెలే వాడాలి. వాటిని సమిధలు అంటారు. నిత్యాగ్ని హోత్రం, రోజూ సూర్యోదయ సూర్యాస్తమయ సమయాల్లో, రెండుసార్లూ చెయ్యాలి. నిత్యాగ్ని హోత్రానికి ప్రధానంగా ఆవు పిడకలు వాడాలి. హోమానికి ఆవునెయ్యి, బియ్యమూ వాడాలి. పాలాశం, (మోదుగ), వంటి సమిధలు వాడాలి.

మోదుగ - శ్వాసరోగాలనీ, చర్మవ్యాధులనీ, సర్పవిషాలనీ హరిస్తుంది. మేడి - వ్రణాలనీ, రక్తపైత్యాలనీ, దంతవ్యాధులినీ అణచివేస్తుంది. రావి - మేహ రోగాలనీ, కఫ పిత్తాలనీ, విరేచన వ్యాధులనీ నశింపజేస్తుంది. జువ్వి - కఫవాత మేహాలనీ, మహా వ్రణాలనీ, కుళ్ళిన గాయలనీ కూడా తొలగిస్తుంది జమ్మి - అగ్నిమాంద్యాన్నీ, కఫ కుష్ఠ రోగాలనీ, పురీష వ్యాధులనీ తగ్గిస్తుంది.

ఇలా ఒక్కొక్క సమిధకీ ఒక్కొక్కరకంగా అనేకానేక గుణాలున్నాయి. ఏ సందర్భంలో, ఏ హోమంలో, ఏ సమిధలు వాడాలో శాస్త్ర బద్ధమై ఉంది.

ఆయా గుణాలు కలిగిన, ఆయా ద్రవ్యాల్ని, హోమం చెయ్యడం వలన, ఆ హోమ ధూమం, ఆ ఉష్ణశక్తితో మేఘ మండలం దాకా చేరుతుంది. వాతావరణంలో చేరిన రకరకాల దుర్వాయువు (గ్యాస్) లను, అనేక సూక్ష్మజీవు (మైక్రోబ్) లను నాశనం చేస్తుంది.''

స్వామివారు చెప్తుండగా, చార్వాకరావు, ''అయ్యా! ఈ మాయామాటలూ, ఊహాగానాలూ నా చిన్నప్పటి నుంచీ వింటూనే ఉన్నాం. తమరిప్పుడు కొత్తగా చెప్పక్కర్లేదు'' అన్నాడు వెక్కిరింపుగా.

స్వామివారు అతణ్ణి జాలిగా నవ్వుతూ, ''నీకు కొత్తగానే చెప్పాలి నాయనా! ఎందుకంటే అగ్నిహోత్రం మీద, యిప్పుడు ప్రపంచ వ్యాప్తంగా పరిశోధనలు జరుగుతున్నాయి. అవి నీకు తెలియదు.'' జాగ్రత్తగా విను.....

బియ్యం 300 సెల్సియస్ డిగ్రీల ఉష్ణానికి దగ్ధం అవుతుంది. దగ్ధమైన గ్రాము బియ్యం నుంచి 3500 క్యాలరీల ఉష్ణశక్తి విడుదల అవుతుంది. అలాగే ఆవునెయ్యి 600 సెల్సియస్ డిగ్రీల ఉష్ణానికి దగ్ధం అవుతుంది. దగ్ధమైన ఒక గ్రాము నెయ్యినుంచి 9300 క్యాలరీల ఉష్ణశక్తి విడుదల అవుతుంది. ఈ విధంగా అనేక ఇతర హోమ ద్రవ్యాల నుంచి 10000 క్యాలరీల దాకా ఉష్ణశక్తి విడుదలౌతుంది.

ఆ ఉష్ణశక్తితో కూడిన హోమధూమం, మేఘమండలాన్ని చేరుతూ, దారిలో CO, CO_2, H_2O, H_2O_3 వంటి రసాయనిక మార్పులు జరుపుకుంటుంది.

రెండు పూటలా జరిగే, అనేక అగ్నిహోత్రాలు, అధికమొత్తాలలో H_2O (Water)ని సృష్టించి, నిర్మల వర్షమేఘాల సృష్టికి కారణమౌతాయి. CO_2 (Carbondioxide)ని వెలువరించి, పగటి పూట చెట్లలో జరిగే కిరణజన్య సంయోగ క్రియ (Photo Synthesis)కు దోహద పడతాయి. తెల్లవారు ఝామున, తడిసిన చెట్ల ఆకుల మీద H_2CO_3 (Carbonic Acid)గా మారి, చెట్ల బలాన్ని పెంచి, స్వచ్ఛమైన ప్రాణవాయువు (Oxygen)ను మనకి అందిస్తాయి.

ఆవు పిడకలు హుతమైనప్పుడు, అందులోని జీవగంధకం, డయాక్సైడ్ గా మారి, కృమి నాశకంగా పనిచేస్తుంది. అల్ప ప్రమాణంలో ఉన్న ఆ జీవగంధక వాయువు మానవ శరీరానికి హాని చెయ్యలేదు. ఈ విషయాలన్నీ ఈ మధ్య అనేకమంది ''సైంటిస్టులు'' పరిశోధించి తెలుసుకుంటున్నారు.''

అని స్వామివారు అంటూండగా, రాబర్ట్ అందుకని, ''ఔను స్వామీ! పోలెండ్ లో ఎల్. మటేలా అన్న సైంటిస్టు ఒకాయన ఉన్నాడు. ఆయన ఈ మధ్య భారతీయ అగ్నిహోత్రం మీద పరిశోధనలు చేస్తున్నాడు. పోలెండ్ లో 'బయాలిస్తోక్' అనే ప్రాంతం వుంది. ''గామా కిరణ'' ప్రభావంతో అదంతా అణుధార్మికత (Nuclear Radiation)తో నిండిపోయి ఉంది. వైదికమైన అగ్నిహోత్ర భస్మం కలిపిన జలంతో, ఆయన ఆ ప్రదేశాన్ని అనేకమార్లు తడిపి ప్రయోగాలు చేశాడు. కొన్నాళ్లికి, ఆ ప్రాంతంలో అణుధార్మికత గణనీయంగా తగ్గిపోయిందట! ఈ విషయమై, ఆయన ఒక నివేదిక (Paper) కూడా సమర్పించాడు. ఆ ప్రయోగం మరింత శక్తివంతంగా చేపట్టి, అణుధార్మికతని పూర్తిగా నిర్మూలించాలని ఆయన ఇప్పుడు గట్టిగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు.'' అని అన్నాడు.

స్వామివారు నవ్వుతూ, ''ఔను డాక్టర్ ఎ.జి. మోండ్కర్ అనే ఇంకొక బొంబాయి సైంటిస్టున్నాడు. ఆయన కూడా మరొక ప్రయోగం

చేశాడు. సమానమైన వాతావరణం ధర్మం గల రెండు గదుల్ని సిద్ధంచేసి, ఆ ప్రయోగానికి ఉపయోగించాడు. ఒక గదిలో వైదికంగా అగ్నిహోత్ర విధినిర్వహించాడు. మరొక గదిలో ఎప్పటికప్పుడు, అగ్నిహోత్ర గదితో సమానమైన వేడిని, యాంత్రికంగా పెంచు కుంటూ వచ్చాడు. చివరికి రెండు గదుల్నీ వివరంగా పరిశీలించాడు. అగ్నిహోత్ర విధి నిర్వహించిన గదిలో 91.4% ''బాక్టీరియా'' నశించి పోయింది. యంత్రాగ్ని నిర్వహించిన గదిల ఏమీ తగ్గ లేదు.'' అని అన్నారు.

అంతలో ఆశ్రమంలోని కుందేలు, చెంగుచెంగున దూకుతూ స్వామి వారి పక్కన చేరింది.

చార్వాకరావు దానిని ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ, ''నాలుగు రోజుల క్రితం, దీని ముక్కుకీ, చెవులకీ ఏదో ''స్కేబీస్'' (Scabies) వంటి చర్మవ్యాధి చూశానే! ఏమై పోయింది?'' అని అడిగాడు.

స్వామివారు కుందేలుని ప్రేమగా నిమురుతూ నవ్వారు.

చార్వాకరావు, ''బెంజిలూ, క్లాట్రిమజోలూ లాటి ఆయింటుమెంట్లు ఏవో వాడి ఉంటారు.'' అన్నాడు.

స్వామి వారు అతడిని ఎగాదిగా చూస్తూ, ''అవి వాడితే మూడు నాలుగు రోజులకే తగ్గిపోతుందా?'' అని అడిగారు.

''తగ్గదు...కానీ...'' అంటూ నసిగాడు చార్వాకరావు.

''నిత్యాగ్నిహోత్రంతో ఏర్పడిన భస్మంలో, కొంచెం ఆవు నెయ్యి కలిపి, ఆయింట్‌మెంట్ లాగా వాడాం. ఒక్కసారి రాసినంతలో సగానికి సగం తగ్గిపోయింది. దీనికి ''సైడ్ ఎఫెక్ట్స్'' కూడా ఏమీ లేవు. పూర్వం మనవాళ్ళు ఈ వైద్యం వాడేవారు. దీని ఫలితం ఈ మధ్య పరిశోధనల్లో కూడా తేలింది మరి! అందుకే మనవాళ్ళు విభూతి వాడమన్నారు.'' అన్నారు స్వామివారు.

''మరే! మా పక్కంటాయన రోజూ ముఖానికి ఇంత విభూతి దట్టిస్తాడు. అందుకే కాబోలు చివరికి ఎలర్జీ వచ్చింది'' అని వెక్కిరించాడు చార్వాకరావు.

''హు?! దేవాలయాలను కూడా వ్యాపార కేంద్రాలుగా మార్చే ప్రభుత్వాలు తయారైనప్పుడు, చాక్‌పీస్ పౌడర్లు, సీమ సుద్దా లాటిదే విభూతి అవుతుంది మరి! విభూతి అంటే అది కాదు. యజ్ఞ భస్మమే విభూతి! నియమితమైన సమిధలు వాడిన అగ్నిహోత్ర భస్మమే విభూతి. దాని లోనే ఈ ఔషధగుణం ఉంటుంది. ఏ బూడిదలో పడితే, ఆ బూడిదలో ఉండదు.'' అన్నారు స్వామి వారు.

రాబర్ట్ నవ్వుతూ చార్వాకరావు వైపు చూశాడు. చార్వాకరావు తల ఎటో తిప్పుకున్నాడు.

అంతలో లోపలి నుంచి ఒక శిష్యుడు వచ్చాడు. ''స్వామీ! కండ్లకలకకి మందు సిద్ధమైంది.'' అన్నాడు.

రాబర్ట్ ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ. ''ఇది కూడా యజ్ఞభస్మంతో చేసిందేనా స్వామీ!'' అని అడిగాడు.

''ఆహా!.... అగ్నిహోత్రంలో మామూలుగా వేసే బియ్యమూ,నెయ్యీకాక - మఱ్ఱి - (Ficus Bengalnensis), కొండవేము - (Melia Azadirachta), మేడి - (Ficus Glonerata), ఈ మూడు సమిధలూ హోమం చేసిన భస్మం కొద్దిగా తీసుకోవాలి. దానిలో స్వచ్ఛమైన నీళ్ళు - ఒకటికి పదిపాళ్ళు - కలపాలి. అరగంట సేపు మరగ బెట్టాలి, వడ పొయ్యాలి. అప్పుడు ఈ కలికం తయారౌతుంది. ఇది వాడితే కండ్లకలక మటుమాయం అవుతుంది. ఇది కూడా పరిశోధనలో రుజువైంది. కండ్ల కలక వచ్చిన రోగి, ఈ హోమం చేసేటప్పుడు, ఆ దగ్గరలో ఉంటే, ఫలితం యింకా తొందరగా కనబడుతుంది. కండ్లకలక ఊరంతా వ్యాపిస్తుందన్న అనుమానం వచ్చినప్పుడు, ఈ హోమం పెద్ద ఎత్తున చేస్తే, ఆ వ్యాధి అసలు తలే ఎత్తదు ఇంకా ఇటువంటి రీసెర్చిలు ఎన్నో జరుగుతున్నాయి.''

రాబర్ట్ చేతులు జోడించి, ''స్వామీ! నేనూ చెయ్యవచ్చా, ఈ నిత్యాగ్నిహోత్రం?'' అని అడిగాడు.

స్వామివారు అతడిని నిదానించి చూస్తూ, ''నీకు నిజంగా దాని యందు నిష్ఠ కుదిరితే చెయ్యవచ్చు, కానివైదిక పరంగా నిర్దేశింపబడిన మంత్రాల తోనే చెయ్యాలి. ఊరికే అగ్ని పేర్చి, సమిధలు అందులో పడేస్తే ఏమీ ప్రయోజనం లేదు. అది కూడా ఈ పరిశోధనల్లో నిరూపింపబడింది. వేద శబ్దాల లాగా వినబడే కొన్ని అర్థంలేని శబ్దాలని, అదే తీరులో ఉచ్ఛరించి చేసిన అగ్నిహోత్రాలు, ఆశించిన ఫలితాలని కొద్దిగా కూడా యివ్వలేదు. కాబట్టి ఇందులో వేదాక్షరాలకీ, వాటి స్వరానికీ కూడా ఎంతో ప్రాధాన్యం ఉంది. చేతనైతే చెయ్యి. అయినా, ఈ దేశంలో చెయ్యవలసిన వాళ్ళందరూ, అగ్నిహోత్రాలు సరిగ్గా చేస్తే చాలు. మిగిలిన వాళ్ళు, వాళ్ళని చెయ్యనిస్తే చాలు'' అని చార్వాకరావు వైపు చూశారు.

రాబర్ట్ చార్వాకరావు వైపు కోపంగా చూసి, ''ఏం చార్వాకరావు! ఈ అగ్నిహోత్రాలూ, యజ్ఞాలూ - ఒక వర్గంవాళ్ళు వాళ్ళ స్వార్థం కోసం ఆడిన నాటకం అని చెప్పావ్! నాకేమో జగత్కల్యాణం కోసం చేసిన త్యాగం అనిపిస్తోంది. దీనికి నువ్వేం సమాధానం చెప్తావ్?'' అని అడిగాడు.

స్వామివారు ''అది సరే! ఇందాక వచ్చేటప్పుడు దగ్గుతూ వచ్చాడు. ఇప్పుడు ఆ దగ్గేమై పోయిందో అడుగు!'' అన్నాడు.

చార్వాకరావు బుఱ్ఱ గోక్కుంటూ అగ్నిహోత్రాల వైపు చూశాడు.

''కాబట్టి.... ప్రస్తుత వాతావరణ కాలుష్యాన్ని ఎదుర్కోవాలంటే, అంతా అగ్నిహోత్రం వైపు నడవాల్సిందే! లేదా అగ్నిగుండం లోకే!'' అని స్వామివారు అంటూండగా, చార్వాకరావు. ''క్రితంసారి నన్ను చెట్లు నరకద్దన్నారే! ఇప్పుడు చెట్లు నరకకుండా, యజ్ఞాలకి సమిధలు ఎక్కడనుంచి వస్తాయిట?'' అని తన దగ్గరున్న చివరి అస్త్రం ఉపయోగించాడు.

స్వామివారు తీక్షణంగా చూస్తూ, '' ఓరి మూర్ఖుడా! నీ మాత్రం జ్ఞానం వైదికులికి లేకకాదు. సమిధలంటే ఎండుకట్టెలు! దాని కోసం చెట్లు నరకక్కర్లేదు. పైగా ఆ ఎండిన కొమ్మల్ని విరవడం వలన చెట్లకి బలం కూడా!'' అని అన్నారు.

రాబర్ట్, ''చూడు చార్వాకరావ్! ఈ శతాబ్దంలో, ఒట్టి న్యూసుప్రింటు కోసం అమెరికా ఖండం లోని ''అమెజాన్'' అడవి సగానికి నరికివేయబడింది అలాగే ప్రతి దేశంలోనూ అడవులు విధ్వంసం చెయ్యబడ్డాయి. దాని వలన ఋతుపవనాలు మారిపోయాయి. ఆక్సిజన్ తగ్గిపోయింది. వేడి పెరిగిపోయింది. ఓజోన్ పొర చిల్లులు పడిపోతోంది. మనుష్యుల ఆరోగ్యాలు పాడైపోయాయి. ఎన్నో జీవ రాశులు నశించిపోతున్నాయి. మనకింక ఎక్కువ మాట్లాడే అధికారం లేదు. ఈ వాతావరణ కాలుష్యాన్ని వెంటనే నివారించాలి. మానవ జాతినీ, భూమిమీది ప్రాణాన్నీ రక్షించాలి.'' దానికి ఈ అగ్నిహోత్రవిధే ''సైంటిఫికల్''గా శరణ్యమనిపిస్తోంది.'' అని ఆవేశంగా అన్నాడు.

''ఔను. ఆయుర్యజ్ఞేన కల్పతాం. ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతాం. అగ్నిహోత్ర విధిని చేపట్టండి. అగ్నిహోత్రవిధిని సాగనివ్వండి. తిరిగి భూగోళాన్ని సస్యశ్యామలం చెయ్యండి.'' అని స్వామివారు లేచి యజ్ఞశాలలవైపు నడిచారు.

రాబర్ట్ ఆయన్ని అనుసరించాడు. చార్వాకరావు బలంగా గాలి పీల్చుకుంటూ ఏమీ తోచక నిలబడి పోయాడు. ✷

ఋషిపీఠం

ఇది మన పత్రిక ఋషిపీఠం
నీవు, నేను చదివే పత్రిక
తెలియనివెన్నో తెల్పేపత్రిక
బ్రతుకున కర్థం తెల్పే పత్రిక
మదిలో దేవుని నిల్పే పత్రిక అందని,
తెలియని విషయాలెన్నో అందించే
మన సంస్కృతి పత్రిక
ఇది మన తెలుగ్గు పత్రిక
''ఋషిపీఠం''

– *డి. వేణుగోపాల్, చెన్నై.*

వైదిక సాహిత్యం ఆచార వ్యవహారాలు మొదలైన విషయాల గురించిన వ్యాసాలతో నిండిన మీ పత్రిక చాలా బాగుంది. నాకు తెలిసినంతలో ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో కేవలం మన సాంప్రదాయంలోగల ఉన్నతమైన భావాలను మాత్రమే పాఠకులకు తెలియచేస్తే చాలదని అనిపిస్తుంది. మన సాంప్రదాయం ఎన్ని ఒడిదుడుకులకు, కష్టనష్టాలకు గురైందో, వాటిని ఎలా దాటుకుని మనకు నేడు వెలుగుబాట చూపగలుగుతోందో కాస్తంతైనా వివరించడం మంచిదని నా అభిప్రాయం. నేడు అనేక శక్తులు ప్రజాజీవితంలో హైందవ వైదిక విలువలు, విజ్ఞానము బహిరంగంగా, సూటిగా వ్యక్తం చేయడానికి, ప్రచారం కావడానికి వీలులేని పరిస్థితులను కల్పిస్తున్నాయి. అట్టి విఘటన అసురీశక్తులను కూడా పాఠకులకు పరిచయం చెయ్యవలసిన అవసం ఉందని నేను అనుకుంటాను. ముఖ్యంగా మనదేశంలో హిందూవైదిక సాంప్రదాయానికి అడుగడుగునా అడ్డు తగులుతున్నాయి. వాటి కుటిల ప్రయత్నాలను తెలుసుకోనిదే మన సాంప్రదాయాన్ని కాపాడుకోలేము. కాబట్టి ఆయా విషయాలపై వీలు వెంబడి వ్యాసాలను ప్రచురిస్తారని ఆశిస్తాను.

– కె. సత్యదేవప్రసాద్, హైదరాబాద్.

ప్రతిస్పందన

అగ్ని దేవుని ముఖచిత్రంతో వెలువడిన డిసెంబర్ సంచిక అద్భుతం. అగ్ని దేవుని గురించి చాలా విషయాలు తెలుసుకోగలిగాం. భారతదేశానికి అగ్ని ఆరాధనవల్లే ఆ పేరు వచ్చిందన్న విషయం మా ఊహకి అందనిది. ప్రతి యొక్క రచన ఎంతగానో ఆకట్టుకుంటున్నాయి.

– *ఆనంద్ కుమార్‌స్వామి, ఒంగోలు.*

''ఋషిపీఠం'' లో ప్రచురిస్తున్న సంపాదకీయాలు చాలా బాగుంటున్నాయి. నేటి సమాజాన్ని మేల్కొల్పే రీతిలో ఉంటున్నాయి. ఈ స్థాయిలోనే వచ్చే సంచికలు కూడా ఉంటాయని ఆశిస్తున్నాను. గాలి పిల్లలు వంటి రచనలు ఎక్కువగా వేయాలని మా కోరిక.

– *చింతల లక్ష్మీకాంతం, కొండపల్లి.*

''ఋషిపీఠం'' ఎప్పుడు వస్తుందా.... అని ప్రతినెలా ఎదురు చూస్తుంటాం. వచ్చిన వెంటనే మా మనస్సులు మీరు తెల్పే విషయాలతో వికసిస్తున్నాయి. మా యింట్లో ఒకరి చేతినుండి ఒకరు లాక్కొని చదువుకుంటున్న ఏకైక పత్రిక. ప్రతినెల ఎంత ఆకర్షణ. పుస్తకం చదివేసిన తరువాత అయిపోయిందే అన్న ఆవేదన. మీరు పక్షపత్రికగా ఋషిపీఠాన్ని మార్చాలని మా కోరిక. ఋషిపీఠం వెయ్యేళ్ళు వర్థిల్లాలని కోరుతూ....

– *ఎస్. కామేశ్వరి మరియు కుటుంబ సభ్యులు, భద్రాచలం.*

స్థల ప్రభావం
(కథ)

డాకర్ ప్రసాదరాయ కులపతి

లోకంలో ఎందరో ఇంట్లో నిత్యం శ్రద్ధతో మంత్రానుష్ఠానం చేస్తూ లక్షలు కోట్లు జపం చేసినా దేవతానుగ్రహం కలుగలేదని బాధపడుతుంటారు. దానికి కారణం వాళ్ళు జపం చేసే వాతావరణం.

కలుషిత భావతరంగాలతో నిండిన ఇళ్ళలో తపస్సు త్వరగా సిద్ధించదు. అక్కడకు దేవత లను వచ్చేలా చేసే వాతావరణం నిర్మించటానికి చాలా తపస్సు వ్యయమవుతుంది. అలా కాక దేవతలుండే చోటికే మనం వెళ్ళి తపస్సు చేస్తే సిద్ధి వేగం లభిస్తుంది.

అందువల్ల పవిత్రదేవాలయాలలో, సిద్ధ క్షేత్రాలలో దీక్ష ధరించి తపస్సు చేయాలి. ఆ వాతావరణంలో ఉండే దివ్యభావతరంగాలు మనలను దేవమయం చేస్తవి. అంతేకాక అటువంటి ప్రదేశాలలో అదృశ్య రూపాలతో సిద్ధులు సంచరిస్తూ ఉంటాయి. తీవ్రసాధకులైన వ్యక్తులను చూచి వాళ్ళు దయతో ఆశీర్వదిస్తారు. అందువల్లవేగంగా దేవతల కరుణ లభిస్తుంది.

అశుచియైన ప్రదేశము, కలుషిత భావములతో నిండిన స్థలము మనస్సు మీద అటువంటి ప్రభావాన్నే కలిగిస్తాయి.

ప్రాంతీయమైన ఒక కథ ఉన్నది. సీతా రామలక్ష్మణులు వనవాసం చేస్తూ దండకారణ్యంలో ప్రవేశించారట. సీతారాముల సామాన్లు లక్ష్మణుడు మోస్తున్నాడు. ఒక చోటికి వచ్చేసరికి లక్ష్మణుడు, ''మీ సామాన్లు మీరే మోసుకోండి. మీకేం నేను కూలీనా!,'' అని సామాను రాముడికి ఇచ్చేశాడట.

కొంతదూరం నడిచిన తర్వాత మళ్ళీ పశ్చాత్తాపపడి ''అయ్యో ఇదేమిటి? నేనిట్లా మాట్లాడానేమిటి?'' అని రాముడి కాళ్ళమీద పడి క్షమాపణ వేడాడట!

రాముడు నవ్వి ''అది నీ తప్పు కాదు. ఈ వాతావరణ ప్రభావమది. ఇక్కడ స్వార్థ పూరితులైన రాక్షసులు తపస్సు చేశారు. వాళ్ళ భావతరంగాలతో ఇచటి వాయుమండలమంతా నిండి వుంది. ఎవరిక్కడ ప్రవేశించినా వాళ్ళ మనస్సుల మీద అది ప్రభావం చూపుతుంది. ఆ ప్రదేశం దాటివచ్చాము. సహజమైన నీ మనస్సు మళ్ళీ పని చేయటం మొదలు పెట్టింది. అద్దాన్ని ధూళి కమ్మినట్లుగా నిర్మలమైన నీ మనస్సు మీద ఆ వాతావరణం కొంత ప్రభావాన్ని చూపించింది.'' అని సమాధాన పరిచాడు. ★

'విజ్ఞానం పోటీ – 6' ఫలితాలు

గత సంచిక (డిశంబర్ '99)లోని 'విజ్ఞానం పోటీ – 6'కి వచ్చిన సమాధానాలలో, అన్నివిధాలా సరిగ్గా వ్రాసిన 1. ఎం. సాయికృష్ణ(విజయవాడ), 2. వి. భానుమతి, (నెల్లూరు) లకు ప్రకటించిన ప్రకారం రూ. 50/-లు చొప్పున (మొత్తం రూ. 100/-లు) బహుమతి పంపుతున్నాం. విజేతలైన చిన్నారులకు అభినందనలు.

– సంపాదకుడు

సరియైన సమాధానాలు :

1. కురుక్షేత్రం 2. సంజీవని 3. ముత్తుస్వామి దీక్షితులు 4. కృష్ణవేణి 5. ఇంద్రజిత్తు 6. కాశి (వారణాసి) 7. ఊర్మిళ 8. మిథిల 9. విశ్వనాథ సత్యనారాయణ 10. భద్రాచలం.

కంఠస్థం చేయదగిన శ్లోకం

నమస్సవిత్రే జగదేక చక్షుషే
జగత్ ప్రసూతి స్థితి నాశ హేతవే।
త్రయీమయాయ త్రిగుణాత్మధారిణే
విరించినారాయణశంకరాత్మనే ॥

సవిత్రే: సృష్టికారకుడైన సూర్యునకు, *జగదేకచక్షుషే:* జగత్తునకు నేత్రము వంటి వానికి (దృష్టి అటివానికి), *జగత్ ప్రసూతి స్థితినాశహేతవే:* ఈ విశ్వ సృష్టి స్థితిలయలకు హేతువైనవానికి, *త్రయీమయాయ :* ఋక్, యజున్, సామములనే మంత్రములతో కూడిన చతుర్వేదమయునకు, *త్రిగుణాత్మ ధారిణే:* సత్వరజస్తమో గుణములను ధరించిన వానికి, *విరించి నారాయణ శంకరాత్మనే :* బ్రహ్మావిష్ణు మహేశ్వర స్వరూపుడైన వానికి *నమః :* నమస్కారము.

ఇది సూర్యుని దర్శిస్తూ చేయవలసిన స్తుతి.

'దృష్టి వేల్పు' – అని సూర్యుని అంటారు. ఆయన అనుగ్రహం చేత దృష్టి లభిస్తుంది. ప్రపంచానికి ఆయన లేకపోతే దృష్టిలేదు. త్రిమూర్తులూ ఆయన స్వరూపమే.

ఋషిపీఠం

విజ్ఞానం పోటీ - 7

ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలను 'కాంపిటీషన్ కార్డు'పై రాసి, ఋషిపీఠం చిరునామాకు పంపండి. 'విజ్ఞానం పోటీ -5'కి అని వ్రాయడం మరచిపోవద్దు. అన్ని సమాధానాలు సరిగ్గా రాసినవారిలో ఇద్దరికి రూ. 50/-లు చొప్పున (రూ. 100/-) నగదు బహుమతి పంపుతాం. 15 సంవత్సరాలలోపు బాలబాలికలు మాత్రమే ఈ పోటీలో పాల్గొనాలి. కార్డుపై మీ చిరునామా, పేరు, వయస్సు, చదువు కూడా రాసి పంపండి. సమాధానాలు జనవరి 20వ తారీఖులోపు పంపాలి.

1. 'మృచ్ఛకటికం' నాటకాన్ని రచించిన సంస్కృత కవి?
2. నకుల సహదేవులను కన్నతల్లి?
3. దశరథుని ముగ్గురు భార్యల పేర్లు?
4. ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి 'త్రిలింగదేశం' అని పేరు రావడానికి కారణమైన 'త్రిలింగాలు' ఏమిటి?
5. శ్రీకృష్ణుని ఆశ్రయించి దారిద్ర్యాన్ని పోగొట్టుకున్న బాల్య స్నేహితుడు?
6. భాగవతాన్ని ఆంధ్రీకరించిన మహాకవి?
7. దుష్యంతుని భార్య పేరు?
8. కోణార్కమందిరం ఏ రాష్ట్రంలో ఉంది?
9. విశ్వామిత్రుడు సృష్టించిన వినూత్న స్వర్గం?
10. మువ్వగోపాలునిపై పదాలు రంచించిన వాగ్గేయకారుడు?

హితవచనం

ఉదేతి సవితా తామ్రః
తామ్ర ఏవాస్తమేతిచ ।
సంపత్తౌ చ విపత్తౌచ
మహతాం ఏక రూపతా ॥

సూర్యుడు ఉదయిస్తున్నప్పుడు ఎఱ్ఱగానే ఉంటాడు. అస్తమిస్తున్నప్పుడూ అరుణ వర్ణంతోనే ఉంటాడు. సంపత్తులు కలిగినప్పుడు, విపత్తులు ఎదురైనప్పుడూ మహాత్ములు ఒకేలా ఉంటారు.

అంటే - సంపదలు కలిగినప్పుడు గర్వించి పొంగిపోవడం, ఆపదలు కలిగినప్పుడు విచారంతో క్రుంగిపోవడం తగదు. మహాత్ములు సుఖ దుఃఖాలలో ఒకే స్థితిలో ఉంటారు. చలించరు.

మహాభారత ప్రశ్నోక్తి - 3

31. రూపం ఉన్నా హృదయం లేనిది ఏది?
32. పాండవులు అరణ్యవాసానికి వెళ్ళినప్పుడు కుంతి ఎక్కడుంది?
33. పాండవులలో ఒకడు సంజయుని బాలసఖుడు. ఎవరు?
34. ''ధృతరాష్ట్రుని కౌగిలి'' ఈ మాటకు అర్థం ఏమిటి? ఆ పదబంధం ఎందుకు వచ్చింది?
35. పుణ్య పురుషుడని ఎవరినంటారు?
36. పాండవులు ఏ ఊరిలో ఉండి కౌరవులతో రాయబారాలు సాగించారు?
37. జాంబవతి కొడుకు పేరేమి?
38. భారత యుద్ధం ఎన్ని రోజులు జరిగింది?
39. చాక్షుషీ విద్య అంటే ఏమిటి? ఇది ఎవరు ఎవరి నుండి పొందారు భారతంలో?
40. పరశురాముని తల్లిదండ్రులెవరు?
41. ఉలూకు డెవరు? ఎవరిచేత మరణించాడు?
42. యుద్ధానంతరం పట్టాభిషిక్తుడై ధర్మరాజు ఎంతకాలం రాజ్యం చేశాడు?
43. ఈ మహాభారతాన్ని మొదట ఎవరు ఎవరికి చెప్పారు?
44. సాత్యకి ధనుర్విద్యా గురువెవరు?
45. యుద్ధానికి ముందు రణభూమిలో కృష్ణుడు కర్ణునితో ఏమి మాట్లాడాడు?

(జవాబులు 49వ పేజీలో చూడండి)

తృతీయా, త్రిఫలా

డా॥ గాయత్రీదేవి

తృతీయా :

ఉసిరి కాయ, కరక్కాయల గురించి గత రెండు సంచికలలో తెలియజేశాను. త్రిఫలాలలో మూడవది – విభీతకీ. దీన్ని తెలుగులో 'తానికాయ' అంటారు. విభీతకీ అంటే రోగాలకి భయాన్ని కలిగించేది అని అర్థం. తాని "కాయ"లని ప్రధానంగా ఔషధాలలో ఉపయోగిస్తారు. విభీతకీ గింజలూ, చెట్టు బెరడూ కూడా ఔషధ గుణాలని కలిగి ఉన్నాయి. సత్ఫలితాల కోసం నవంబర్ – ఫిబ్రవరి మధ్య కాలంలో చెట్టు నుండి తాజాగా కోసిన కాయలను వాడాలి. ఆ కాయలని పురుగు పట్టకుండా భద్రంగా ఎండబెట్టి జాగ్రత్త చేసుకోవచ్చు. తాని కాయకి కూడా కరక్కాయ లక్షణాలే ఉన్నాయి. ఇది కరక్కాయ కంటె గుణాలపరంగా మృదువయినది. తానికాయ ఏక మూలికా ప్రయోగం అంతగా వాడుకలో లేదు. సాధారణంగా దీనిని త్రిఫలాలలో కలిపి వాడతారు.

త్రిఫలా

త్రిఫలాలు మూడింటి గురించీ విడి విడిగా తెలియ జేశాను. మూడింటినీ కలిపి వాడే విధానం, ప్రయోజనాలు చూద్దాం-

త్రిఫలా చూర్ణంలో కరక్కాయ, ఉసిరి కాయ, తానికాయ సమపాళ్ళలో ఉంటాయి. మూడు రకాల కాయలను పొడి చేసి, వస్త్ర గాలనం (పల్చటి బట్టలో జల్లించాలి) చేసి, చేస్తారు. రకరకాల ఫర్మశీల వారు, త్రిఫలా చూర్ణాన్ని తయారుచేసి అమ్ముతూం టారు. అవకాశం, ఓపిక ఉన్నవారు ఈ మూడు రకాల కాయలనీ (నాణ్యమైనవి) సంపాదించు కుని స్వయంగా చేసుకోగలిగితే ఉత్తమ ప్రయోజనాలు పొందవచ్చు.

✷ త్రిఫలా చూర్ణం రసాయనంగా (General Tonic) ఉదయం 2 గ్రా॥, రాత్రి 2 గ్రా॥ తీసుకోవచ్చు.

✷ దగ్గు వస్తున్నప్పుడు త్రిఫలా చూర్ణంలో తేనె కలిపి రోజుకి మూడుసార్లు వాడాలి.

✷ మల బద్ధకం ఉన్నవారు శరీరప్రకృతిని అనుసరించి సుమారు 2 - 3 గ్రాముల త్రిఫలాచూర్ణాన్ని గోరువెచ్చని నీటిలో కలిపి ప్రతిరోజూ రాత్రివేళ తీసుకోవాలి.

✷ త్రిఫలా కంటికి మంచి టానిక్. ప్రతి రోజూ రాత్రిపూట 1 గ్రా. త్రిఫలా చూర్ణంలో కొద్దిగా నెయ్యి, తేనె కలిపి నియమంగా తీసుకో వడం వల్ల 'చత్వారం' త్వరగా రాదు. రకరకాల దృష్టి లోపాలలో (హ్రస్వ దృష్టి, దీర్ఘదృష్టి మొ॥) త్రిఫలాల వాడకం వలన కంటి అద్దాల పవర్ తగ్గించే అవకాశం ఉంది.

రకరకాల కంటి వ్యాధులలో ఇతర చికిత్సలు చేయించుకుంటున్నప్పటికీ, త్రిఫలా చూర్ణం వాడడం వలన ఆ చికిత్సలకి సహకారంగా ఉంటుంది.

✷ కండ్ల కలకలో త్రిఫలా కషాయంతో "నేత్రధార" (వైద్యులే చెయ్యాలి) చేసినట్లయితే త్వరగా తగ్గుతుంది.

✷ గాయాలు, పుళ్ళని త్రిఫలా కషాయంతో శుభ్రం చేయడం వలన త్వరగా మానిపోతాయి.

✷ గత సంచికలో 'యాంటీ ఆక్సిడెంట్ల' గురించి ప్రస్తావించాను. త్రిఫలాల్లో కూడా యాంటీ ఆక్సిడెంట్ లక్షణాలున్నాయి. అందు వల్ల నిత్యం త్రిఫలా చూర్ణం వాడడం ఆరోగ్యకరం. త్రిఫలా టాబ్లెట్లుగా దుకాణాల్లో దొరుకుతుంది.

ఈ మధ్య ఒక పరిచయస్తురాలు ఒక అందమైన ప్లాస్టిక్‌డబ్బా (Container) చేత్తో పట్టుకొచ్చి, "డాక్టర్‌గారూ, మా అబ్బాయి అమెరికా నుండి ఈ డబ్బాలో టాబ్లెట్లు పంపాడు. ఒంటికి చాలా మంచివట. ఇవి మన దేశంలో దొరుకుతాయేమో చెబుతారా" అని అడిగింది. డబ్బా తీసుకుని పేరు చూశాను. అవి "త్రిఫలా టాబ్లెట్లు". ఇక్కడ దొరుకుతాయా అని అడిగితే ఏం చెప్పను? అది మన దేశీయ ఔషధం. ఆ మందు అమెరికాలో తయారుచేయడానికి అవసరమయిన వైద్య విజ్ఞానంతోపాటు, అక్కడా మందు తయారు కావడానికి అవసరమయిన మూలికలు అవే రూపంలోనో, చూర్ణం రూపంలోనో ఇక్కడి నుండే అక్కడికి వెళ్ళి కూడా ఉండొచ్చు.

మా నాన్నగారు (శ్రీ ఉషశ్రీగారు) రామాయణ, భారతాల గురించి ఉపన్యసిస్తూ, "చైనాలోనూ, రష్యాలోనూ రామాయణం ప్రదర్శిస్తున్నారు, పిల్లలచేత గీత చదివిస్తున్నారు, రేప్పొద్దున్న మీ మనవడు విదేశాలకి వెళ్ళొచ్చి, తాతా చైనాలో 'గీత' ఉంది, రష్యాలో రామాయణం ఉంది, అదేమిటో నీకు తెలుసా అని ప్రశ్నిస్తే, మీ తల ఎక్కడ పెట్టుకోవాలి" అని ప్రశ్నిస్తూ ఉండేవారు. ఆయుర్వేదం విషయంలో కూడా అదే పరిస్థితి.

పాశ్చాత్య దేశాలలో ఈవైద్యానికి గుర్తింపు వచ్చిన తరువాతే మనవారు మేలుకుంటున్నారు. మన స్వామి వివేకానందుని, మన రామానుజాన్ని కూడా పాశ్చాత్యులు గుర్తించిన తరువాతే మనవారు గుర్తించారనే అపప్రథ ఉంది. ఆ పరిస్థితి పోయి మన సంస్కృతి, మన విజ్ఞానాలలో ఉన్న ఔన్నత్యాన్ని, మన వారిలోని ప్రత్యేకతను, మనం గుర్తించి, ప్రపంచానికి చూపించే రోజు ఈ నూతన సహస్రాబ్దిలో నైనా వస్తుందని ఆశిద్దాం.

దారిద్ర్యమోచనస్తోత్రమ్

లక్ష్మీ అష్టోత్తరశతనామాలు

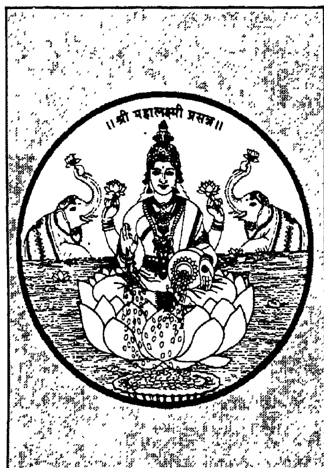
విద్యావారిధి, అద్వైత సిద్ధిరత్నాకర
డా॥ గోడా వేంకటేశ్వర శాస్త్రి

(గత సంచిక తరువాయి)

8. పరమాత్మికాయై నమః :

అన్నిటికీ అతీతమై, చరమమై, సర్వ వ్యాపిని అయిన తల్లి - పరమాత్మిక.

2. వాచం పద్మాలయాం పద్మాం
శుచిం స్వాహాం స్వధాం సుధామ్ ।
ధన్యాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం
నిత్యపుష్టాం విభావరీమ్ ॥

9. వాచేనమః

✦ సరస్వతీ స్వరూపురాలైన జగదంబకు నమస్సులు.

✦ వాగ్రూపంలో ఉన్న శబ్దబ్రహ్మ స్వరూపమే జగదంబలక్ష్మి.

✦ కంఠం, తాలు, మూర్ధ, దంత, ఓష్ఠ (పెదవులు) మొదలైన స్థానాలలో నుండి బహిర్గతమయ్యే శబ్ద స్వరూపం 'వాక్కు'.

'నాభిహృత్కంఠ రసన నాసాదుల యందు శోభిల్లుసప్తస్వర సుందరులు...' అని శబ్దబ్రహ్మ(వాక్కు) యొక్క స్వరాకృతిని త్యాగరాజులు వర్ణించారు. సంగీత, సాహిత్యాదులుగానే కాక, జీవుల అంతరంగాన్ని అభివ్యక్తం చేసే శబ్దంకూడా అమ్మవారి రూపమే. ఈ వాగ్దేవి దయ ఉంటేనే పలుకగలిగేది. సర్వశక్తి మూర్తులూ ఒకే శక్తి యొక్క రూపాలని తెలియజేసే ఇటువంటి నామాలు ఈ అష్టోత్తర శతనామాలలో కనిపిస్తాయి.

పరా, పశ్యంతీ, మధ్యమా, వైఖరీ... అనే నాలుగు విధాలుగా వాక్కు మననుండి పలుకుతుంది. మొదటి మూడు 'అంతరప్రయత్న రూపం'. నాలుగువది 'వైఖరి' - బాహిరంగా వినబడే మాట. మాటాడాలనే సంకల్పం 'పశ్యంతి', దానికి కారణమైన ప్రేరణ 'పరా'. అది పలుకులుగా ఒక క్రమాన్ని మనస్సులో ఏర్పరచుకోవడం 'మధ్యమ'.

'గుహా త్రీణి నిహితా నేంగయంతి
తురీయం వాచో మనుష్యా వదన్తి'।

(ఋగ్వేదీయ సరస్వతీ సూక్తం)

భావ ప్రకటనకు వృక్షాలు 'పరా' వాక్కును, పక్షులు 'పశ్యన్తీ' వాక్కును, పశువులు 'మధ్యమా' వాక్కును, మనుష్యులు 'వైఖరీ' వాక్కును ఉపయోగిస్తారని శాస్త్ర వచనం.

'పరా' వృక్షేషు యా వాక్ సా
'పశ్యన్తీ' పక్షిషు స్మృతా ।
'మధ్యమా' పశుషు ప్రోక్తా
మనుష్యేషు చ 'వైఖరీ' ॥

ఈ నాలుగు వాక్కుల వివరణ ఇంకా అనేక విధాలుగా శాస్త్రాలలో వివరించబడింది.

జగన్నియమానికి వాక్కు ప్రధానం.

✦ 'వాక్కు' అనగా తొలి విజ్ఞానమైన వేదమే. ఆ వేదమాత ఆదిశక్తి లక్ష్మీ.

10. పద్మాలయాయై నమః

✦ పద్మమును నివాసముగా చేసుకున్న దేవి - పద్మాలయ.

✦ వికసించే హృదయానికి ప్రతీక పద్మం. పద్మం సూర్యకాంతి వల్ల వికసిస్తుంది. పరిపూర్ణ జ్ఞానకాంతి చేత హృదయపద్మం వికసిస్తుంది. వికసించిన హృదయకమలంలో గోచరించే పరాశక్తి - లక్ష్మీ - పద్మాలయ.

11. పద్మాయై నమః

పద్మస్వరూపిణి అయిన లక్ష్మి - పద్మా.

పరిపూర్ణంగా వికసించే స్వభావం, ఆనందమకరంద స్వరూపం ఉన్నకారణంగా అమ్మవారు - పద్మా. కమలం (పద్మం) విశేషమేమిటంటే సౌకుమార్య, మకరందాలతో పాటూ 'బీజాలు' కూడా పుష్పంలోనే ఉంటాయి. జగత్కారణమైన కర్మ, గుణ బీజాలను కలిగిన ప్రకృతిగనుక 'పద్మా'. సద్యఃఫలకారిణి - వెంటనే ఫలితాన్ని ఇచ్చే గుణంకలది.

పద్మం జలంలోనే పుడుతుంది. జలంలోనే పెరుగుతుంది. కానీ పద్మంపై జలం అంటదు. అదే విధంగా జగత్తులో సర్వత్రా ఉండి భాసించినప్పటికీ, జగద్వికారాలేవీ అంటకుండా భాసిస్తుంది లక్ష్మి.

12. శుచ్యై నమః

'శుచి' అంటే 'పరిశుద్ధి'. ఏవిధమైన వికారాలూలేని దేవి. నిజానికి ఈ శరీరం 'అశుచి'. విడిగా చూస్తే అసహ్యించుకునే మాంస, అస్థి, రక్తాదులతో దేహ పంజరం - లోపల ఏచైతన్యం ఉండడం ద్వారా ఆదరణ యోగ్యంగా కనబడుతోందో... ఆ చైతన్యం - నిత్యశుచి. స్వాభావికంగా శుద్ధమైనది. ఆ చైతన్యమే లక్ష్మీతత్వం. ఆ 'శుచి' వల్లనే దేహం 'శుచి'గా భావింపబడుతుంది.

ప్రపంచగత దోషమేదీ అంటకుండా ప్రపంచాన్ని కాపాడుతూ పరిపాలిస్తున్న పరమశుద్ధ స్వరూపిణి.

13. స్వాహాయై నమః

వహ్ని స్వరూపుడైన యజ్ఞపురుషుని ఒక భార్య స్వాహా. దేవతాహ్వాన వాచకంగా పలికే వాక్కు 'స్వాహా'.

14. స్వధాయై నమః

యజ్ఞపురుషుని మరోశక్తి 'స్వధా'. పితృదేవతలను ఉద్దేశించి యజ్ఞంచేసేటప్పుడు పలికే ఆహ్వానశబ్దం - 'స్వధా'. అగ్నివాయుసూర్యాత్మకంగా జగత్తును ధరించే శక్తి స్వధా.

15. సుధాయై నమః

నిత్య, శాశ్వత ఆనంద చైతన్యమే - జగదంబలక్ష్మి. అమృత స్వరూపురాలు కనుక 'సుధ'.

16. ధన్యాయై నమః

✦ ధనమునిచ్చునది 'ధన్య'.

✦ ప్రతి సంకల్పాన్నీ, క్రియనీ కృతకృత్యం చేసే శక్తి - ధన్య. లక్ష్మీ సంకల్పం, కృత్యం నిత్యం ఫలవంతమై తీరుతాయి.

17. హిరణ్మయ్యై నమః

సూర్యరూపుడైన నారాయణుని కాంతిశక్తి 'హిరణ్మయి'. హితం, రమ్యం - హిరమ్యం. ఇదే 'హిరణ్యం'. హితాన్నీ, రమ్యాన్నీ కలిగించే దేవి - హిరణ్మయి.

18. లక్ష్మ్యైనమః

✦ ఈ జగత్తులో లక్షణ శక్తిగా ఉండే దేవి - లక్ష్మి.

దేని ద్వారా ఈ విశ్వం గుర్తింపబడుతుందో, పోషింపబడుతుందో ఆ శక్తి - లక్ష్మి.

'లక్షాలక్ష్యరూపిణీ లక్ష్మీ'... ఈ జగత్తు రూపంలో (కార్య రూపంలో) గోచరంగానూ, కారణరూపంలో అగోచరం(అలక్ష్యం)గానూ ఉండే శక్తి - లక్ష్మి.

19. నిత్యపుష్టాయై నమః

స్వాభావికమై, శాశ్వతమైన పుష్టికలిగినదీ - ప్రపంచానికి పుష్టినిచ్చేది 'నిత్యపుష్టా'.

20. విభావర్యై నమః

'విభావరి' అంటే కాంతులకు నిలయమైన 'రాత్రి'. 'రాత్రిసూక్తం' అనివేదంలో చెప్పబడింది. రాత్రిగా, కాళరాత్రిగా విశ్వానికి విశ్రాంతినిచ్చే ఉపశమనదాయినిగా ఆదిశక్తిని 'విభావరి' అన్నారు.

(సశేషం)

రచయితలకు ఆహ్వానం

'ఋషిపీఠం' భారతీయమైన ఆర్ష విద్యలలోని శాశ్వత విలువలని విశ్లేషించి, వ్యాఖ్యానించి, నేటి కాలం వారికి అనువైన రీతిలో అందించే రచనలను ఆహ్వానిస్తోంది.

✹ రచన సాధికారికంగా ఉండేలా జాగ్రత్త వహించవలసి ఉంటుంది.

✹ క్లుప్తత, సూటిగా చెప్పడం, సరళంగా, సుబోధకంగా ఉండేలా భాషని అందివ్వడం ముఖ్యం.

✹ ప్రచురణకి అనుగుణంగా ఎడిట్ చేసే బాధ్యత సంపాదక వర్గానికి ఉంటుంది.

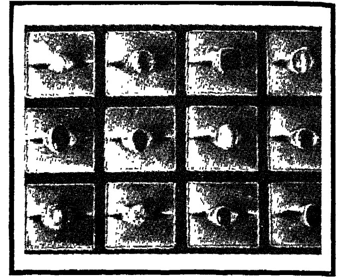
✹ రచనలు వేటికీ అనువాదాలు, కాపీలు కావని హామీ పత్రం జతచేయాలి.

✹ పత్రిక నియమనుసారం వీలు వెంబడి రచనలు ప్రచురితమవుతాయి. ప్రచురణకు అంగీకరించిన వెంటనే ఆ విషయం తెలియజేయబడుతుంది.

✹ వీలైనంతవరకు ఉటంకించే అంశాల మూలగ్రంథాలను కూడా పేర్కొనాలి.

✹ రచనల పరిశీలనకు కనీసం రెండు నెలల వ్యవధి అవసరం.

✹ ప్రచురితమయ్యే ప్రతి రచనకు 'ఋషిపీఠం' నియమానుసారం పారితోషికం ఉంటుంది.

నవరత్న ప్రభావం

శ్రీమతి వి.బి.వి.ఎల్. రాజేశ్వరి

పచ్చ

దీనికి అధిపతి బుధుడు. మరకతము, తృణగ్రాహి, హరిన్మణి, గారుడము, అనేపేర్లు కలవు. ఈ పచ్చ 1) నెమలి కంఠము రంగు వంటి రంగులోనూ, 2) ఆకుపచ్చగఉండే గాజులగాను, 3) గరికగడ్డి వంటి ఆకుపచ్చగా, ఉండి మెరుస్తూండేది, 4) పాల చెట్టు కొమ్మ వంటి ఆకుపచ్చగాను, 5) చిలుకరెక్కలవంటి ఆకుపచ్చగాను, 6) దిరిసెన పువులాగాను, 7) ఆకు పచ్చగాను, 8) నాచుగడ్డి రంగులోనూ, మనకు లభిస్తుంది.

పచ్చను ఎండలో సూర్యునకు ఎదురుగా బెట్టిన పచ్చని కాంతి నాలుగుపైపులా ప్రసరిస్తుంది. బంగారము, తెల్లని రత్నము, తెల్లని వస్త్రముపైన పచ్చను పెట్టినపుడు వాటిని కూడా పచ్చగా కనిపించేటట్లు చేస్తుంది. అట్లా చేసిన పచ్చ ప్రశస్తమైన పచ్చగా గ్రహించాలి. ముదురాకుపచ్చగా ఉన్నది 'గరుడపచ్చ'. ఇది బరువుగా నునుపుగా ఉండి మెరుస్తుంది. ఇది చాల ప్రశస్తమైన పచ్చ.

పచ్చలలో దోషములు

పచ్చపై సున్నమును పల్చగా పట్టిస్తే పచ్చని కాంతిపైకి కనబడుతుంది అది జాతి రత్నము. పచ్చపైన నల్లని జీడి పూస్తే కాంతితగ్గితే అది మంచి రత్నముకాదు.

పచ్చలలో ''పుప్పి, గార, కర్కశము'' అనే మూడు రకాల దోషాలుకలవు. అట్టి దోషాలు కల పచ్చలు ధరించరాదు.

పుప్పిదోషము:- పచ్చపై సూదితో గ్రుచ్చినట్లు ఉండి, పుచ్చిపోయినట్లు ఉన్ననూ, అది 'పుప్పి' అనే దోషం కల పచ్చ.

గారదోషము:- పచ్చమీద గుండ్రంగా చారలు ఉంటే అది 'గార' అను దోషం కల పచ్చ.

కర్కశదోషము:- కాంతిహీనంగా, పైన రంగు పూసినట్లుగా ఉండే పచ్చ 'కర్కశ'మనే దోషంకలది.

ఈ దోషాలు కల పచ్చలు ధరిస్తే ధన నష్టం, పశునష్టం, అశాంతి, అసౌఖ్యం, మొదలైన అనేక కష్టనష్టాలు కలుగుతాయి.

పచ్చలలో కొన్ని 'గరుడ పచ్చ'లని ఉన్నాయి. ఇవి గరుత్మంతుని వలన పుట్టినవని ప్రచారము. అందుచేత ఇవి విషమును హరించు శక్తి కలిగి ఉంటాయి. జాతి పచ్చకు జీడిపూసి కడిగితే నిర్మలంగా కనబడుతుంది. పచ్చలను అగ్నిలోకాల్చి, రాతిమీద అరగతీసి పరీక్ష చేయకూడదు. రత్నము నునుపుపోయి, కాంతిపోయి, పాడయిపోతుంది. కృత్రిమ రత్నాలకు జీడి పూస్తే కాంతి తగ్గుతుంది. అయినా కృత్రిమ రత్నాలు నిలువుగా చూస్తే కాంతిగా కనబడి, అడ్డంగా చూస్తే కాంతి హీనంగా కనబడతాయి. అందుకని మంచి రత్న పరీక్షాధికారి చేత పచ్చను పరీక్ష చేయించి తీసుకోవాలి.

పచ్చను ధరించుట వలన ప్రయోజనములు

పచ్చకు బుధుడు. బుద్ధి కారకుడు బుధుడు. అందుచేత జ్ఞాపకశక్తి కొఱకు పచ్చను ధరించవచ్చు. మేధాశక్తి, బుద్ధిచాతుర్యము కూడ పెరుగుతుంది. నరములకు బలము చేకూరుతుంది. సకల విషదోషహరము. ఉన్మాదము, పిచ్చి, దృష్టి దోషములను కూడ పోగొడుతుందని ఆయుర్వేదము చెపుతోంది. ప్రశస్తమైన పచ్చ-నెమలి కంఠంగులోగాని, చిలుకరెక్కలరంగులోగాని, గరిక గడ్డి రంగులోగాని-ఉన్న వాటిని భస్మము చేసి, తగు అనుపానములతో వైద్యుని సలహా మేరకు సేవిస్తే నరముల బలహీనతలు పోగొడుతుంది. స్త్రీల యొక్క వ్యాధులు కూడా నయం చేస్తుంది. ఇంకా పచ్చధరిస్తే స్ఫోటకము, మసూచి వలన వచ్చే జ్వరాలు తగ్గుతాయి. పచ్చకామెర్లను కూడా తగ్గిస్తుంది. రక్తపోటు, వ్రణాలు, తలనొప్పి, రాత్రులందు వచ్చే కడుపునొప్పి, నిద్ర లేకపోవుట, దుస్వప్నాలు రావటం, ఇలాంటివన్నీ కూడా పచ్చధరించడం వలన మేలు జరుగుతుంది. వైద్యశాస్త్రంలో కూడ పచ్చను గురించి విశేషించి చెప్పారు. అనేక రకాల వ్యాధులకు ఇది సంజీవిని వంటిది.

మిధున, కన్యాలగ్నాల వారు, జ్యేష్ఠ, ఆశ్లేష, రేవతినక్షత్రములలో జన్మించిన వారు, బుధుడు జన్మజాతకంలో నీచ, అస్తంగత, శతృక్షేత్రములో ఉన్నవారు. సప్తమ, రాజ్యాధిపతి బుధుడు అయిన జాతకులు, పచ్చను తప్పక ధరించాలి.

బుధుడు బుద్ధికారకుడు, గణిత శాస్త్ర

ముసకు, వ్యాపారులకు బుధుడు కారకుడు. జన్మ జాతకచక్రంలో బుధుడు షష్టాష్టమ వ్యయాలలో ఉన్నవారు కూడ పచ్చను ధరిస్తే, ధనాదాయం బాగుంటుంది. బుధ మహర్దశ నడుస్తున్నవారు కూడ పచ్చను ధరించాలి.

గణితశాస్త్రమును చదివే విద్యార్థులు, (అంటే కామర్స్ కూడ). ఈ పచ్చను ధరిస్తే చాలా ఉపయోగం ఉంటుంది. విద్యార్థులు ప్రతిరోజు పచ్చరాయి ఉంగరాన్ని శుభ్రమైన నీటిలో (చిన్నకప్పుడు) 17 నిమిషాలు ఉంచి, భక్తిగా బుధునికి నమస్కరించి ఆ నీటిని త్రాగి చూడండి. ఎంత ఉపయోగంగా ఉంటుందో!

పచ్చలు చాలా విలువైనవి. పవిత్రమైనవి. వైద్యశాస్త్రంలోనూ, విద్యార్థులు, వ్యాపారులూ మొదలైనవారికే కాకుండా మంత్ర శాస్త్రంలో కూడా ఈ పచ్చ శ్రేష్టమైన స్థానంలో ఉంది. దీనిని ధరిస్తే భక్తి యోగమునందు అభిరుచి కలుగుతుంది. శివాలయాలలో కొన్ని శివలింగాలుగా పచ్చలతోనే చెక్కుతారు. వాటిని 'మరకత లింగము' అంటారు. వేదాంత జ్ఞానము పచ్చను ధరించినా, పూజించినా పెరుగుతుందని తాత్త్వికులు భావిస్తారు. ఈ పచ్చలను ''శ్రీ చక్రము''గా చెక్కి దేవతామందిరంలో ప్రతిష్టించుకుంటారు. పచ్చ మోక్షప్రదాయని అని పండితులు చెపుతారు. అందుకే రావణాసురుడు పెద్ద పచ్చపై కూర్చుండి స్నానం చేసేవాడని ప్రతీతి. ఎందుకంటే పచ్చకు అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతలు విష్ణువే. పరోక్షంగా విష్ణు చిత్తుడై, మోక్షకామియైన రావణాసురుడు అలా స్నానం చేసేవాడని పెద్దలు చెపుతుంటారు.

పుష్యరాగము

పుష్యరాగానికి అధిపతి గురువు. ధనుర్మీనలగ్నాధిపతి గురువు. ఈయన జ్ఞానప్రదాత. ప్రకృతిలో ఎన్ని రంగులు ఉన్నాయో అన్ని రంగులు ఈ పుష్యరాగరత్నంలో ఉన్నాయి. పుష్యరాగరత్నము ఆకాశములో ఉండే 'పుష్యమి' నక్షత్రము వలె మెరుస్తూ ఉంటుంది. అందుకే దీనికి 'పుష్యరాగము' అనే పేరు వచ్చింది. ఇది చాలా శ్రేష్ఠమైన రత్నము. దీనిని ధరించుట వలన గొప్పయోగము పట్టును. దీనికి గురురత్నము, శ్వేతమణి పుష్యమి అనే ఇతర పేర్లు ఉన్నాయి.

పుష్యరాగంలో రకాలు : పుష్యరాగం అనేక రంగులలో దొరుకుతుంది. కాని బంగారు ఛాయతో మెరిసేది కనకపుష్యరాగాలు, లేత గులాబీ రంగు పుష్యరాగాలు అత్యంత విశేషమైనవి. కానీ ఈ గులాబీరంగు పుష్యరాగాలు ఇపుడు దొరకటం చాలా కష్టం. పుష్యరాగం నిర్మలంగా, నున్నగా, కొంచెం బరువుగా ఉండి మిట్ట పల్లాలు లేకుండా గోగుపువ్వురంగులో ఉన్నది, శ్రేష్ఠమైనదిగా చెప్పబడింది.

తేనే వంటిరంగు, జనప పువ్వురంగుకల పుష్యరాగాలు కూడ చాలా శ్రేష్ఠమైనవి..

పుష్యరాగంలోని దోషాలు

గోరోచనము రంగు, నలుపురంగు, తెలుపు కలిసి, గరగరగా, మలినంగా, కర్కశంగా ఉన్న పుష్యరాగాలు మంచివి కావు. సాన పట్టినచో గరగరలు పోయి నిర్మలంగా నున్నగా, ప్రకాశవంతంగా ఉంటే ఆపుష్యరాగాన్ని ఉపయోగించుకోవచ్చు. నల్లని మచ్చలు, చుక్కలు ఉన్నవి, అత్యంత తెల్లగా ఉండేవి పనికిరావు. సానబట్టినా కూడా మాసిపోయినట్లున్నది మంచిదికాదు. సాధారణంగా పుష్యరాగాలు రెండు మూడు రంగులు కలిసి ఉంటాయి. అవి దోషయుక్తమైనవని చెప్పబడినది.

సాధారణంగా పుష్యరాగం రెండుమూడు పొరలతో పుడుతుంది. కొన్ని పుష్యరాగాలు క్రిందిపొర ఎర్రగాను, పైపొర తెల్లగాను, లేకపోతే క్రిందిపొర తెల్లగాను, పై పొర నీలంగాను, ఇలా రెండు మూడు రంగులతో ఉంటాయి. అందుకని పొరలు పొరలుగా వివిధ రంగులు కలిగిన పుష్యరాగాలు మంచివి, ధరించటానికి శ్రేష్ఠమైనవి. కాని రెండుమూడు రంగుల సమ్మిశ్రమైనది ధరించరాదు. పగిలిన పుష్యరాగము, చారలు కలిగినది బీటలు వారినది మంచివికావు. అంటే శ్రేష్ఠమైన కనకపుష్యరాగము దొరికినను అది 'పగిలితే మంచిది కాదు' అని అర్థము. ఏ రత్నమైనను అంతే.

పుష్యరాగము రాతిపై అరగతీసి చూస్తే పూర్వం కంటే ప్రకాశవంతంగా, నిర్మలంగా ఉంటే అది శ్రేష్ఠమైనదని అర్థము. బంగారు రంగులో మెరిసే కనకపుష్యరాగాన్ని దాని రంగు ఆధారంగా నాలుగు (4) రకాల జాతు లుగా ''రత్నశాస్త్రంలో'' విభజించబడింది. అవి బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర రకాలు.

బ్రాహ్మణజాతి:– స్వచ్ఛమైన తెలుపు రంగులో ఉండేది. బంగారం వంటి లేత పసుపు పచ్చని రంగులో ఉండేది కూడా బ్రాహ్మణ జాతిదే.

క్షత్రియ జాతి : ఎరుపురంగులో ఉండేది క్షత్రియజాతిది.

వైశ్యజాతి : ఎరుపు, పసుపచ్చరంగు కలిసినది వైశ్యజాతి అని, కేవలం పసుపు పచ్చరంగు వైశ్యజాతని వేరువేరు అభిప్రాయాలు కలవు.

ఎప్పుడూ అలవాటుగా నిజం చెప్పేవాళ్ళకి, తాము ఏది అంటే అది శక్తి వస్తుందని హిందూ పవిత్ర గ్రంథాలు ఘోషిస్తున్నాయి. వాళ్ళ హృదయంలోంచి వెలువడ్డ మాట జరిగి తీరుతుంది. సత్యమనే ఆదర్శం హిందూ సమాజాన్ని యుగయుగాలుగా అను ప్రాణితం కావిస్తూ వస్తోంది.

శూద్ర జాతి:– నలుపు, నీలం రంగులలో ఉన్నవి శూద్ర రకాలు.

మాసిపోయినది, కాంతిహీనమైనది, బరువులేనిది అయిన పుష్యరాగాన్ని ధరిస్తే ఉన్న ఐశ్వర్యం కూడా పోయి దారిద్ర్యం కలుగుతుంది. అందుకని రత్నాన్ని ఎన్నుకునేటపుడు జాగ్రత్త!

గురువు పుష్యరాగరత్నానికి అధిపతి. ఈయన ధనుర్మీన లగ్నాలకు, పునర్వసు, విశాఖ, పూర్వాభాద్రా నక్షత్రాలకు అధిపతి. జన్మజాతకంలో గాని, గోచారంలోగాని, గురువు షష్టాష్టమ వ్యయాల్లోను, నీచ శత్రు క్షేత్రాలలోను, అస్తంగత్వం కలిగినను ఈ పుష్యరాగాన్ని ధరించాలి. గురుమహర్దశ నడుస్తున్నవారికి కూడా ఇది మంచిదే.

పుష్యరాగం ధరించటం వలన ప్రయోజనాలు:–

జ్యోతిశ్శాస్త్రములో గురుని సంపూర్ణ శుభుడుగా గుర్తించడమైనది. ఏపని చేసినా, ఏజాతకానికైనా గురువీక్షణ ఉందా అని చూస్తారు. అందుచేత అందరికి, అన్ని మానవ కార్యక్రమాలకు కూడా సంపూర్ణ శుభుడైన గురుని అనుగ్రహం చాలా అవసరం.

గురుగ్రహము పుత్రకారకుడు. అందుచేత శ్రేష్ఠమైన పుష్యరాగం ధరిస్తే పుత్రసంతానం కలిగే అవకాశం కలదు. దీనిధారణ వలన ఋణవిముక్తి జరిగి ధనలాభం కలుగుతుంది. శత్రువులు మిత్రులుగా మారతారు, కోపోద్రేకము అహంకారము తగ్గి మనసు ప్రశాంతత చెందుతుంది. దానివలన రక్తపోటు (B.P) కూడా తేగ్గే అవకాశం ఉంది.

గురువు జ్ఞానప్రదాత, విద్యాదాత. అందుచేత విద్యార్థులు వారి విద్యకోసం, పెద్దలు మోక్ష జ్ఞానాదుల కోసం ఈ రత్నాన్ని ధరించ వచ్చు. దైవభక్తి పెరిగి సన్మార్గములో నడిచే వీలు కలదు. మేధాశక్తి పెరుగుతుంది. అంతే కాకుండా వైద్య శాస్త్రం కూడా ఈ రత్నధారణ చాలా ఉత్తమమని చెపుతోంది. జీర్ణశక్తిని పెంచును. నరముల బలహీనతను తగ్గించి, చేతులు కాళ్ళు వణకటం తగ్గిస్తుంది. ఈ రత్నం అదృష్టం కలుగచేసి ధనయోగం పట్టించుటేకాక రోగనివారణలో కూడా అద్భుతంగా పని చేస్తుంది.

గోమేధికము

ఇది రాహుగ్రహానికి చెప్పబడినది. ఇది గోమూత్రం వర్ణంలో ఉంటుంది. అందుచేత దీనిని 'గోమేధికం' అన్నారు. గోమేధికాలు అనేకరంగుల్లో ఉన్నప్పటికీ రంగులేనివి కూడా విశేషమైనవే. తెలుపురంగులో ఉన్న గోమేధికాలు ఇంచుమించు వజ్రం లాగ ఉంటాయి.

ఈగోమేధికాలు హిమాలయ పర్వతాలలోను, తపతీ సింధునదీ తీరాలలోను విరివిగా దొరుకుతాయి. హిమాలయాల్లో దొరికేవి. చంద్రకాంతిలాగా తెల్లగా ఉంటాయి, వింధ్య పర్వతాల్లో, తపతీ తీరంలో దొరికేవి అశోక వృక్షపు ఆకుల వలె ఉంటాయి. శ్రేష్ఠమైన గోమేధికం ఒకవైపునుండి చూస్తే రెండవైపు కూడ కనపడుతుంది. అంటే పారదర్శకమైన రత్నమన్నమాట. అసలు గోమేధికము, వైఢూర్యము, పుష్యరాగము, పచ్చ ఈ నాలుగు రత్నాలూ స్ఫటికజాతికి చెందినవే.

రత్నశాస్త్రంలో గోమేధికాన్ని నాలుగు (4) జాతులుగా విభజించారు.

బ్రాహ్మణజాతి – తెల్లని కాంతితో కన్పించేవి.

క్షత్రియజాతి – ఎరుపురంగు మిశ్రమంతో కన్పించేవి.

వైశ్యజాతి – ఆకుపచ్చ, పసుపుపచ్చ వర్ణాలతో కనిపించేవి.

శూద్రజాతి – నలుపు, నీలం రంగులలో ఉండేవి.

గోమేధికాలలో దోషాలు

మచ్చలు, చారలు, కంతిహీనమైన రత్నాలు ధరించకూడదని రత్నశాస్త్రంలో చెప్పబడిఉంది. గోమేధికంలో 5 రకాల దోషాలు ప్రత్యేకంగా చెప్పారు.

మలదోషం : మలినంగా కాంతి హీనంగా ఉండటం.

బిందుదోషం : లోపల బిందువులుగా మచ్చలుగా ఉండటం.

రేఖాదోషం : చారలు, గీతలు ఉన్నవి.

త్రాశదోషం : బీటలుగా, ముక్కలుగా విరిగిపోయినవి.

కాకపదము : రత్నంమీద కాకిపాదము వంటి గుర్తులుకలవి

ఈ దోషాలు కల గోమేధికాలు ధరించటానికి యోగ్యమైనవి కావు.

గోమేధికాలు ప్రశస్తమైన రెండు రకాల్లో ఉంటాయి. అవి సూర్యకాంతగోమేధికం, చంద్రకాంత గోమేధికం.

సూర్యకాంతగోమేధికం: ఈ గోమేధికాన్ని సూర్యకాంతికి ఎదురుగా పెట్టినపుడు అగ్నిజ్వాలవలె కనిపిస్తుంది.

చంద్రకాంతగోమేధికం : చంద్రకాంత పరీక్షించినపుడు మంచువలె చల్లగా ఉంటుంది. ఈ రెండురకాల గోమేధికాలు చాలా ప్రశస్తమైనవి. ఇవి కలియుగంలో లభించటం కూడా చాలా దుర్లభం.

గోమేధికం రాహుగ్రహరత్నం. రాహువు జన్మజాతకంలోగాని, గోచారంలోగాని అనుకూలుడుగా లేనపుడు ఈ రత్నాన్ని ధరించాలి. రాహువు భాగ్యంలో ఉన్నపుడు తప్పక ఈ రత్నాన్ని ధరించాలి. ఎందుకంటే రాహువుకు భాగ్యం (తొమ్మిదవస్థానం) చాలా అరిష్టం. జన్మజాతకంలోగాని, గోచారంలో గాని భాగ్యంలో రాహువున్న వారు ఈ రత్నాన్ని ధరించాలి. రాహుదశనడుస్తున్నవారు కూడ. లగ్నంలో రాహువున్న వారు ఈ రాత్నాన్ని ధరిస్తే విశేష ధనలాభం, అనుకున్న పనులు శీఘ్రంగా నెరవేరటం జరుగుతాయి.

గోమేధికం ధరించుటవలన ప్రయోజనములు

గోమేధికం ధరించటం వలన సర్వ జన వశీకరణం కలుగుతుంది. నష్టధనలాభం కలుగుతుంది. స్త్రీమూలక సహాయము కూడా కలుగుతుంది. శత్రువులు మిత్రులుగా మారతారు.

రాహువు ఆరుద్ర, స్వాతి, శతభిషా నక్షత్రాలకు అధిపతి. రాహుమహాదశలో భూతప్రేత పిశాచాది బాధలు అనుభవించేవారు ఈ రత్నాన్ని ధరిస్తే కొంచెం ఉపశమనం తప్పక కలుగుతుంది. యుద్ధమందు విజయం కలగటానికి, రాజకీయాల్లో ఉన్నవారికి గోమేధికం చాలా ఉపయోగమైనది.

గోమేధికాన్ని రత్నశాస్త్రంలో అదృష్ట రత్నంగా వర్ణించారు. రాహు దశలో సాధారణంగా కలహాలు, ఆస్థి నష్టాలు, విద్యాభంగములు, వ్యాపారచిక్కులు, రోగ భయాలు, ఋణబాధలు, ఉద్యోగంలో ప్రతికూలాలు, ఆర్థిక బాధలు మొదలైన చిక్కులు కలుగుతుంటాయి. ఈ విధమైన కష్టాలన్నీ సమసిపోవటానికి ఈ రత్నధారణ చాలా ఉపయోగిస్తుంది. విదేశయానం చేయదలచినవారు, విదేశాలతో వ్యాపారం సంబంధాలు ఉన్న వారికి ఇది ఉత్తమమైన రత్నం. విదేశధనార్జనకు ప్రధానగ్రహం రాహువే. తీర్థయాత్రలు చేస్తున్నవారికి కూడా ఈ రత్నధారణ మంచిది.

అదృష్టరత్నంగా చెప్పబడిన ఈ గోమేధికాన్ని జాతక చక్రంతో పనిలేకుండా కొందరు ధరిస్తున్నారు. అనుభవంలో చూస్తే ఈ రత్నం ధరించినవారు జీవితంలో ఎల్లప్పుడూ సుఖప్రదంగా దినదినాభివృద్ధిగా ఉండటం చూస్తూనే ఉన్నాము.

(ఎవరికైనా జాతకచక్రంలో సందేహాలు ఉంటే మా ఋషిపీఠం ద్వారా సంప్రదించి వారివారి సందేహాలను నివృత్తి చేసుకోవచ్చు.)

మహాభారత ప్రశ్నోక్తి – 3 కి జవాబులు

31. తాయి : హృదయరహితంబు జా రూపము. ఆర – 7–437
32. విదురుని యింట్లో
33. అర్జునుడు : బాలసఖుండవు నాకును అని అర్జునుడు సంజయునితో అంటాడు. సంజయ రాయభారం చివరలో 55–1–378
34. పైకి ప్రేమ నటిస్తూ మోసం చేసి ప్రాణం తీసే విధానం : యుద్ధం అయిన తరువాత పాండవులు ధృతరాష్ట్రునికి నమస్కారం చేస్తున్నారు. అందులో భీముడు నమస్కారం చేయబోతూంటే కృష్ణుడు భీముని తప్పించి ఒక ఇనుప భీముని ధృతరాష్ట్రుని దగ్గరకు నెట్టాడు. ధృతరాష్ట్రుడు దాన్ని గట్టిగా కౌగిలించుకొని పొడిపొడిగా రాలిపోయేటట్లు నలిపివేశాడు. పైగా భీమా! చనిపోయావా అని ఏడ్చాడు. ''చనిపోలేదు మామా'' అని కృష్ణుడు ఓదారుస్తాడు. స్త్రీ – 1–129
35. సమర్థుడయినా సహనం వహించేవాడు : పేదవాడయినా ఉన్నంతలో ప్రీతిగా దానం చేసేవాడు.
    వెల్లియుండియు సైరణ సేయునత.
    పేదవడియును నర్థికి ప్రియముతోడ
    తనకు గల భంగి నిచ్చు నత.డు పుణ్య
    పురుషులని చెప్పిరార్యులు కురవరేణ్య. 5–2–42
36. ఉపప్లావ్యము : ఇది మత్స్యదేశంలో ఒక ఊరు. ఇక్కడ ఉండే అభిమన్యుని వివాహం కూడ జరిపారు.
37. సాంబుడు : ఇతనికే దుర్వాసుని శాపం వల్ల ముసలం పుట్టి యాదవ వినాశానికి మూలమయింది.
38. 18 రోజులు
39. మూడులోకాల్లో దేన్నయినా చూడగలిగే విద్య – అంగారపర్ణుడు అర్జునునకు ఇచ్చాడు. 1) షణ్మాసవ్రతం చెయ్యాలి. 2) కాపురుష ప్రాప్తమయితే ఫలించదు. ఆది 7–50
40. జమదగ్ని, రేణుక
41. శకుని కొడుకు : సహదేవుని చేత. శల్య – 1–386
42. 36 సంవత్సరాలు
43. వైశంపాయనుడు జనమేజయునికి : జనమేజయునికి వైశంపాయనుడు చెపుతూంటే రౌమహర్షణి విన్నాడు. అతడు శౌనకాది మునులకు చెప్పాడు. అతని మరో పేరు ఉగ్రశ్రవసుడు. రౌమమహర్షణి అంటే రోమహర్షణుని కొడుకు – రోమహర్షణుడు వ్యాసుని శిష్యుడు. ఆది 1–66
44. అర్జునుడు
45. భీష్ముడు పడేవరకూ సరదాగా పాండవుల పక్షంలో యుద్ధం చెయ్యరాదా! అని. భీష్మ 1–164

ఋషిపీఠం

అన్నం తినడం యజ్ఞం చేయడమే

అహం వైశ్వానరో భూత్వా
ప్రాణినాం దేహమాశ్రితః।
ప్రాణాపాన సమాయుక్తః
పచామ్యన్నం చతుర్విధమ్

అన్నం- భక్ష్య, భోజ్య, లేహ్య, చోష్యాలని నాలుగు విధాలు. 'అగ్ని' ద్వారా పచనమయిన అన్నం (ఆహారం) ప్రాణుల దేహంలోకి వెళ్ళి, అక్కడ జఠరాగ్ని ద్వారా ప్రాణాపాన వాయువులతో కలిసి పచనమై, శరీరానికి శక్తి నిస్తుంది. ''ఆ జఠరాగ్నిని నేనే'' అని శ్రీకృష్ణపరమాత్మ వచనం.

ఆ విష్ణువే అగ్ని కదా. కనుక మనలో హోమ కుండం సిద్ధంగా వుంది. అగ్ని సిద్ధమై వుంది. అదే జఠరాగ్ని. అందులో మనం అన్నాలను హుతం చేస్తున్నాం. అలా హుతమైన దానిని స్వీకరించి, విభజించి, సారంగా, శక్తిగా మార్చి సర్వేంద్రియాలకు ఆ శక్తిని పంపుతున్నాడు జఠరాగ్నిరూప వైశ్వానరుడు.

యజ్ఞ జరిగేటప్పుడు అగ్నిలో హుతమైన దానిని దేవతలకు అగ్ని అంద జేస్తాడు కదా. అలాగే ఇంద్రియాలకు ఈ అన్న శక్తిని అంద జేస్తోంది జఠరాగ్ని. ఇంద్రియాలకు అధిష్ఠాన దేవతలున్నారని మరోసారి ఇక్కడ గుర్తు తెచ్చుకోవాలి.

కనుక అన్నం తినడం అంటే యజ్ఞం చేయడమే.

అయినా- అది యజ్ఞం ఎలా అవుతుంది? యజనం చేస్తే. అనగా ఈశ్వరార్పణ బుద్ధితో చేస్తేనే యజ్ఞమవుతుంది. అంతేగానీ - కేవలం మనం తినడానికే అన్నం వండుకో కూడదు, యజ్ఞార్థం అన్నం వండాలి.

తే అఘం భుంజతే మూఢాః
యే పచంత్యాత్మ కారణాత్ ॥ (భగవద్గీత)

తనకోసం తాను వండుకొనేవాడు పాపాన్ని తినే మూర్ఖుడు. యజ్ఞార్థం వండి, యజ్ఞం చేశాక మిగిలిన దానిని తినేవాడు అమృతాన్ని ఆరగిస్తున్నట్టే. అలాంటి అన్నం అమృతత్వాన్ని ప్రసాదిస్తుంది.

> **ఈశ్వరునకు నివేదించనది, పాచిపట్టినది, శుష్కమైనది, అక్రమార్జితమైనది, శుచిలేనిది - యజ్ఞనిషిద్ధం. అనగా నిషిద్ధాహారం. వీటికి వ్యతిరేకమైన - ఈశ్వర నివేదిత, శుచియుక్త, న్యాయార్జిత సాత్త్విక మితాహారం యజ్ఞయోగ్య ద్రవ్యం. అదే స్వీకరించాల్సిన ఆహారం.**

కనుకనే అన్నం తినేముందు ఈశ్వర స్మరణ చేయాలి అంటారు. అంటే ఈశ్వరార్పణ బుద్ధితో అన్నాన్ని తినాలి.

''జఠరాగ్ని స్వరూపుడైన విష్ణువు నకు అన్నాన్ని సమర్పిస్తున్నాను. తద్వారా దేవతల తృప్తికి'' అనే భావనతో అన్నం తినడం యజ్ఞమే. దానివల్ల ఇంద్రియాధిష్ఠాతలైన దేవతలు, అగ్ని రూపుడైన నారాయణుడు ప్రసన్నులై, ఆ దేహిని అనుగ్రహిస్తారు. వారి అనుగ్రహం కన్నా మించినది లేదు. ''నేను భుజిస్తున్నది బ్రహ్మమయమైన అన్నమే. అన్నం పరబ్రహ్మస్వరూపం కదా! భుజించే నేను (జీవుడు) బ్రహ్మమునే. నేను సమర్పించేదీ బ్రహ్మమునకే. ఇది బ్రహ్మకర్మ. దీనివల్ల లభించే ఫలం కూడా బ్రహ్మమే''- ఇదీ కావలసిన భావన.

బ్రహ్మార్పణం బ్రహ్మహవిః
బ్రహ్మాగ్నౌ బ్రహ్మణాహుతమ్
బ్రహ్మైవ తేన గంతవ్యం
బ్రహ్మకర్మ సమాధినా - అని గీత.

ఆహార స్వీకారం యజ్ఞం కనుక- ద్విజుడు గాయత్రీ మంత్రపూతమైన ఆహారాన్ని - ప్రాణాయస్వాహా, అపానాయస్వాహా, వ్యానాయస్వాహా, ఉదానాయస్వాహా, సమానాయస్వాహా- అని అగ్ని (జఠరాగ్ని)కి సమర్పిస్తాడు. దేవతలకు ఆహుతులిచ్చేటప్పుడే స్వాహాకారం! ఇంద్రియాధిష్ఠాన దేవత లకు అన్నాన్ని ఇస్తున్నారు కనుక ఈ స్వాహోచ్చారణ.

కానీ అందరూ ఈ భావాన్ని గుర్తుపెట్టుకొని, ''ఆ పరమేశ్వరునకు సమర్పిస్తున్నాను'' అనే దృష్టితో, దైవ నామాన్ని భక్తితో స్మరించి అన్నాన్ని స్వీకరించాలి. అదే యజ్ఞం.

భగవద్భావనతో చేసే అన్నదానం 'యజ్ఞం' అనిపించుకునేది, ఈ కారణం చేతనే.

ఏ పూజా పునస్కారాలు చేయక పోయినా, అన్నం తినడం ఎవడూ మానడు గనుక, కనీసం అన్నం తినే ముందైనా, 'అగ్ని రూపుడైన ఆ సర్వేశ్వరునకు సమర్పిస్తున్నాను' అని భక్తితో అన్నం తింటే అతడు 'యజమానే'. (యజనము చేయువాడే)

యజ్ఞం శాస్త్ర సమ్మతం కావాలి. అశాస్త్రీయం కాకూడదు. కనుక అన్నాన్ని తినడం కూడా పశుప్రాయంగా కాక, సంస్కారబద్ధంగా వుండాలి.

ఈశ్వరునకు నివేదించనది, పాచిపట్టినది,

పంచాగ్నులు

'ఛాందోగ్యోపనిత్తు'లో ప్రవాహణుడనే రాజర్షి గౌతమ మహర్షికి 'అగ్నివిద్య'ను ఉపదేశించాడు.

1. 'అసౌ వా లోకో గౌతమాగ్నిః'

–'ఓ గౌతమ ఋషీ! ఈ లోకమే అగ్ని. ఇది సోమకారకం'.

2. 'పర్జన్యో వా వ గౌతమాగ్నిః'

– ఓ గౌతమా! పర్జన్యుడే (లేక ఇంద్రుడే) అగ్ని. ఇది వర్గ కారకం'.

3. 'పృథివీ వా వ గౌతమాగ్నిః'

–'పృథివే అగ్ని. ఇందులో హవనమయ్యేది వర్షం. ఆ ఆహుతులచే అన్నం కలుగుతోంది'.

4. 'పురుషో వా వ గౌతమాగ్నిః'

–'ఓ గౌతమా! ఈ పురుషుడే అగ్ని. ఈ అగ్నిలో అన్నం హుతమై, ప్రజాకారకరేతస్సు పుడుతుంది'.

5. 'యోషా వా వ గౌతమాగ్నిః'

'ఓ గౌతమా! యువతే అగ్ని. ఈ అగ్నిలో ఇంద్రియాధి దేవతలచే హోమం చేయబడ్డ రేతస్సునుండి గర్భం కలుగుతోంది'.

ఇవీ పంచాగ్నులు. ఇలా విశ్వమంతా వున్నది అగ్నే. అవిచ్ఛిన్నంగా జరిగేది యజ్ఞమే.

పురుషుడు ఏ అగ్నినుండి వచ్చివున్నాడో, ఏ అగ్నుల చేత పుట్టివున్నాడో, ఆ అగ్నులే అతడిని తీసుకుపోతాయి.

జీవుడి రాకపోకలకి, ఊర్ధ్వ లోక గతులకి కారణం అగ్నే. ✧

శుష్కమైనది, అక్రమార్జితమైనది, శుచిలేనిది - యజ్ఞనిషిద్ధం. అనగా నిషిద్ధాహారం.

వీటికి వ్యతిరేకమైన – ఈశ్వర నివేదిత, శుచియుక్త, న్యాయార్జిత సాత్విక మితాహారం యజ్ఞయోగ్య ద్రవ్యం. అదే స్వీకరించాల్సిన ఆహారం.

...'మే గోపాయ రసమన్న మిహాయుషే
అదబ్ధా యొ౽శీతతనో
అవిషం నః పితుం కృణు
హే అశీతతనో!'

(వెచ్చని శరీరంగల అగ్నీ!) అన్నాన్నీ, రసాన్నీ- ఆయువు నిమిత్తం- నా శరీరంలో వుంచు. మా అన్నాన్ని రక్షించు. మా అన్నాన్ని విషశూన్యంగా చేయి'' అని నీరాజన మంత్రం.

కనుక అగ్ని అన్న రక్షకుడు. అన్నాన్ని నిర్విషంగా, అమృతంగా మార్చే పరబ్రహ్మ.

అన్నాన్ని అనుసరించే బుద్ధి వుంటుంది. అన్నాన్ని ఈశ్వరార్పణంగా స్వీకరిస్తే, బుద్ధి శుద్ధమై సత్కర్మలకు ప్రేరేపించబడుతుంది. ఆయువు సార్థక మవుతుంది.

''శివ పార్వతులను (అగ్నీ సోమా త్మక పరబ్రహ్మను) స్మరించకుండా తిన్న అన్నం విషసమానం. వారిని స్మరించి తినే అన్నం అమృతం'' - అని పురాణోక్తం. ఆ శివదేవునే 'అన్నానాం పతయే నమః' అని స్తుతించింది 'రుద్రనమకం'.

వంట వండేటప్పుడే, (పొయ్యి ద్వారా) అగ్నిని ఎలాగూ వెలిగిస్తాం. ఆ అగ్నిని నమస్కరించి, 'పరమేశ్వరా! నీకు నివేదించడానికి వండుతున్నాము' అనే భావనతో వండడం, (అభీష్ట దైవానికి) ఈశ్వరునకు నివేదన చేయడం, ఈశ్వరార్పణతో ఆరగించడం- ఇది చాలు.

నిత్యం దీపారాధన, ఈ ఆహార యజ్ఞం - మనం చేయగలిగే సులువైన మహోత్తమ ధర్మాలు. (దీపం లేనిదే నైవేద్యం పెట్టకూడదు)

దేవయజ్ఞం, ఋషియజ్ఞం, యజ్ఞం, మనుష్య యజ్ఞం, భూత యజ్ఞం-చేసి అన్నాన్ని ఆరగించాలి.

నిత్యం చేసే దేవపూజ, పర్వ దినాలలో ఉద్దేశింపబడ్డ దేవతల అర్చన – మొదలైన వాటిద్వారా 'దేవయజ్ఞం' నెరవేర్చినట్టే. వేదాధ్యయనం, సద్గ్రంథ పఠనం, వాటియందు పేర్కొన్న ప్రకారంగా స్వధర్మ నిర్వహణ చేస్తే 'ఋషి యజ్ఞం'.

తల్లిదండ్రుల్ని, వారు బ్రతికుండగా సేవించడం, మృతులయ్యాక తర్పణాదుల ద్వారా తృప్తిపరచడం 'పితృయజ్ఞం'. అతిథి పూజ, దాన ధర్మాదులు 'మనుష్య యజ్ఞం'. ప్రాణికోటికి ఆహారాన్నివ్వడం- 'భూత యజ్ఞం'. ఈ యజ్ఞాలు చేసేవాడు తినే అన్నం అమృతమే. ✷

ఋషిపీఠం

	గు శ		
కు	జనవరి 2000		రా
కే			
బు ర	శు	చ	

మాసఫలాలు

(దోష నివారణకు సూచనలతో)

శ్రీమతి వి.బి.వి.ఎల్. రాజేశ్వరి, ఎం.ఏ

(జనవరి 2000)

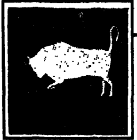

మేషం

- భరణి -

ప్రథమ పాదం.)

ఈ రాశివారికి ఈ సంవత్సరమంతయూ గడచిన సంవత్సరం కంటే బాగుంటుంది. ఆర్థికంగా, వ్యవహారికంగా చాలా అనుకూలంగా ఉంటుంది. రవి బుధుల కలయిక భాగ్య రాజ్యాలలో జరగటం వలన వృత్తి ఉద్యోగ వ్యాపారాలలో ఆశించిన ఫలం కలుగుతుంది. విద్యార్థులు ఉత్తీర్ణత పొందే అవకాశం ఉంది. పిల్లల ఆరోగ్యాలు బాగుంటాయి. కొద్దిగా అనారోగ్యం కలుగుతుంది. ఈశ్వరాభిషేకం, అరుణ పారాయణం చేయించుకోవాలి.

వృషభం

కృత్తిక 2,3,4, రోహిణి-మృగశిర 1,2)

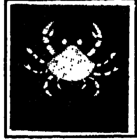
వీరికి ఉద్యోగమునందు వ్యాపారమునందు, ప్రశాంతముగా నడచును. రోహిణి నక్షత్రకులకు మాత్రము కొంచెము శ్రమ అధికము, ధనము అధికంగా ఖర్చు అగును. ఈ రాశివారికి జనవరి కొద్దిగా అనారోగ్యము, అధికారులవలన భయము, శరీరమునందు అధికవేడి కలుగును. జనవరి 15 నుండి అన్ని విషయములలో సర్దుబాటు జరుగును. కుటుంబంలో చికాకులు ఎక్కువ. 15వ తారీకు నుండి వీరికి అధిక ధనలాభము. వృత్తి ఉద్యోగాలలో ఆధిక్యత కలుగును. ఆరోగ్యము కుదుటబడును. వీరు అరుణ పారాయణము, ఏకాదశ రుద్రాభిషేకము తప్పక చేయించుకోవటం మంచిది. ఎర్రని పూలతో పూజించవలెను.

మిథునం

(మృగశిర 3,4 - ఆరుద్ర - పునర్వసు 1,2,3)

విదేశీ విద్యలందు కృషి చేసేవారికి మేలు జరుగును. వ్యాపార వ్యవసాయములు చేయువారికి లాభము కలుగును. వినోద యాత్రలు చేస్తారు. సంగీత, సాహిత్య, వేదశాస్త్రములలో కృషి చేయువారికి లాభదాయక సమయము. ఇనుప వ్యాపారస్థులకు అనుకూలము. జనవరి 15 తరువాత వీరికి కొంచెము అనారోగ్యము. కాళ్ళకు నొప్పులు కలుగుతాయి. విద్యార్థులకు అధికంగా శ్రమపడవలసిన అవసరం ఉంది. సూర్య నమస్కారములు, గోధుమలు ఆదివారం దానము చేయవలెను. గణపతి సహస్రనామము చేసుకోవాలి.

కర్కాటకం

పునర్వసు - 4, పుష్యమి - ఆశ్లేష)

వీరికి అధికారుల ఆదరణ, బంధుమిత్రుల రాకపోకలు ఉండును. లారీ పరిశ్రమలు, ఇనుప పరిశ్రమల వారికి అనుకూలించును. ప్రభుత్వ వ్యవహారములందు, కోర్టులందు, రాజకీయాల్లోను మేలు జరుగును. ప్రయాణాలలో వృథా శ్రమ. వ్యవసాయ, వ్యాపారులకు అనుకూలమైన రోజులు. రియల్ ఎస్టేట్స్ వ్యాపారస్థులకు అనుకూలము. ఈ రాశి వారికి అనారోగ్యము కలిగే అవకాశం కలదు. జ్వరాదులచే బాధపడుదురు. ఆదిత్య హృదయము, సుబ్రహ్మణ్య పూజలు చేసుకోవాలి. దుర్గాదేవి పూజ చేయించుకోవాలి. కందులు దానము చేసుకోండి.

సింహం

(మఘ-పుబ్బ - ఉత్తర -1)

అధికారవృద్ధి కలుగుతుంది. బంధుసన్మానము, వినోదయాత్రలు, కలవు. సంగీత సాహిత్య నృత్య కళలలో కృషి చేయువారికి మేలు కలుగును. వస్త్రలాభము. గృహోపకరణములు కొందురు. పిల్లలు ఆరోగ్యంగా ఉందురు. విద్యాదులయందు లాభంగా ఉండును. కళత్రము (భార్య - భర్త) నకు కొద్దిగా అనారోగ్యము. గృహమందు సుఖశాంతులు ఉండును. తలచిన కార్యములయందు అనుకూలత కలదు. కులాచారవర్తనము కలిగియుంటారు. మఘ నక్షత్ర జాతకులు ఉలవలు, కందులు దానం చేసుకోవాలి. విష్ణు సహస్రనామం పారాయణ తొమ్మిది రోజులు ఈ రాశివారందరూ చేసుకోవాలి. విద్యార్థులకు మంచి రోజులు. హయగ్రీవ స్తోత్రం చదువుకోండి. పరీక్షా ఫలితాలు ఇంకా మంచిగా ఉంటాయి.

కన్య

(ఉత్తర - 2,3,4; హస్త; చిత్త -1,2)

మీరు ప్రారంభించిన పనులు అనుకూలముగా ఫలించును. కుటుంబములో సుఖ సంతోషంగా ఉందురు. రచయితలకు అనుకూలం ఉండదు. వ్యవసాయ, వ్యాపారులకు అనుకూల కాలంకాదు. ఆశించినంత రాబడి రాదు. ఈ రాశివారు ఏ వృత్తిలో ఉన్ననూ ఆశించినంత ఫలితముండదు. జనవరి 15 దాటిన తరువాత మీరు అనుకున్న పనులు చేయు అవకాశాలు అధికంగా ఉంటాయి. విద్యార్థులకు మంచి రోజులు. ప్రయాణాల్లో జాగ్రత్త అవసరం. అనవసర ఖర్చులు మెండు. వీరు ఈశ్వరాభిషేకము చేయించుకొని సూర్యనమస్కారములు గాని అరుణపారాయణం

కాని చేయించుకోవాలి. గణపతికి పూజ చేసి ఉండ్రాళ్ళు నైవేద్యం పెట్టండి. స్త్రీలు లక్ష్మీపార్వతి పూజలు తెల్లని పూలతో తప్పక చేసుకోవాలి.

తుల

చిత్త - 3,4; స్వాతి - విశాఖ -1,2,3)

శరీరారోగ్యము బాగుంటుంది. ధనలాభం, పుత్ర సౌఖ్యం, ఉద్యోగాభివృద్ధి, వ్యాపారంలో అనుకూలత ఉంటుంది. కళత్ర మూలకంగా సౌఖ్యం కలదు. గృహోపకరణ ములు క్రయం చేస్తారు. విద్యార్థులకు జనవరి 15 నుంచి మంచి రోజులు. స్వయంగా చేయు వ్యాపారము అనుకూలంగా నడుచును. అధి కారుల వలన మేలు జరుగును. నెలాఖరులో వృత్తివ్యాపార వ్యవసాయ కళాకారులకు ప్రతికూల రోజులు. కొద్దిగా అనారోగ్యము కూడా చేస్తుంది. వీరు శివాభిషేకము చేయించుకొని, దక్షిణా మూర్తిని కూడా పూజించాలి. శనగలు, నువ్వులు (నల్ల) దానం ఇవ్వాలి. స్త్రీ జాతకులకు మంచి రోజులు. అనుకున్న పనులు సాధించగలరు.

వృశ్చికం

విశాఖ - 4 - అనురాధ - జ్యేష్ఠ)

వీరికి ప్రయత్న కార్యానుకూలత ఉండి హృదయా నందముగా ఉందురు. వాహన సౌఖ్యము కలుగును. వ్యాపారాలు బాగుంటాయి. ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. సినీ, నాటక, కంప్యూటరు, ఇనుము, ప్రత్తి మొ. వృత్తి వ్యాపారస్థులకు అను కూలమైన రోజులు. సంతానము వలన సుఖము ఉండును. కోర్టులు, రాజకీయాలలోవారికి మేలు రోజులు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు అభివృద్ధి రోజులు. స్థానచలనము కలదు. భూలాభము ఉంటుంది. రాహువు భాగ్యంలో ఉండుటవలన దుర్గాపూజ చేయించుకొని మినుములు దానం ఇవ్వటం మంచిది. శివాభిషేకం కూడా చేయించు కోవాలి. జ్యేష్ఠ విశాఖా నక్షత్రజాతకులు శనగలు, పెసలు కూడా దానం ఇవ్వాలి.

ధనుస్సు

(మూల - పూర్వాషాఢ - ఉత్తరాషాఢం -1)

అనుకున్న పనులు చేస్తారు. ధనప్రాప్తి కలదు. వస్త్రలాభము, ఆరోగ్యము కలవు, ఫ్యాక్టరీలు, పోలీసుశాఖ, మిలటరీలలోను, విద్యుత్‌శాఖలోను, కంప్యూటర్లు మొ. వాటిలో కృషి చేయువారికి మంచిరోజులు. వ్యవసాయ దారు లకు బాగుంటుంది. పంటలు బాగుం టాయి. పాడిపరిశ్రమ వారికి కూడా మంచి రోజులు. సద్గోష్ఠిలో పాల్గొంటారు. వాహన సౌఖ్యం కలదు. విద్యార్థులకు విద్యాభివృద్ధి కలదు. జనవరి 20వ తారీఖు వరకు కళత్రమునకు (భార్య - భర్త) కొద్దిగా అనారోగ్యము. అందుచేత ఆంజనేయస్వామికి మంగళవారంగాని, శుక్రవారంగాని ప్రదక్షిణలు చేసి అప్పాలు నైవేద్యం పెట్టండి. దుర్గాదేవిని పూజ చేయాలి (ఎర్రని పూలతో)

మకరం

(ఉ.షా - 2,3,4; శ్రవణం - ధనిష్ఠ - 1,2)

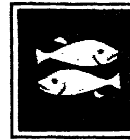
ప్రయత్నించిన పనులు సానుకూలంగా జరుగును. వాహనముల వృత్తి వ్యాపారస్థులకు సామాన్యమైన అనుకూలంగా ఉండును. కుటుం బంలో సామాన్య సుఖశాంతులుంటాయి. బంధు వులతో మాటా మాటా పట్టింపు కలుగుతుంది. రాజకీయం, ఫ్యాక్టరీలు, కోర్టులు, వైద్యం మొ. వారికి ఆశించినంత ఫలితం కన్పించుటకు అధికశ్రమ పడాలి. శ్రవణా నక్షత్రంవారు జాగ్రత్తగా ప్రయాణాలు, చేయాలి. కుజశనులకు జపం చేయించుకొని కందులు, నల్ల నువ్వులు దానం చేయాలి. స్త్రీలు సుబ్రహ్మణ్యపూజ (పుట్ట లోపాలుపోయుట ఆదివారంనాడు) చేయాలి. దుర్గాదేవికి తెలుపు, ఎరుపు పూలతో పూజ చేయించాలి.

కుంభం

(ధనిష్ఠ - 2, 3 - శతభిషం - పూర్వాభాద్ర - 1,2,3)

విదేశంలో విద్యానభ్యసించే వారికి అనుకూలం. విదేశాలతో వ్యాపార సంబంధీకులకు ధనలాభం కలదు. ఉద్యోగాభివృద్ధి కలదు. రాజకీయ, పత్రికా, సినిమా, కోర్టు, రంగాలలో ఉద్యోగ వ్యాపారస్థులకు అనుకూలమైన రోజులు. కళాకారులకు గుర్తింపు రోజులు. జనవరి 15 తరువాత కొద్దిగా అనారోగ్యం కలుగును. వాహన సౌఖ్యం కలదు. పెద్దలు, అధికారుల ఆదరణ ఉంటుంది. అనుకున్న పనులు సునాయాసంగా చేయగలరు. రచయితలు గుర్తింపబడి సన్మానములు పొందుతారు. విదేశప్రయాణాలు చేయటం, ప్రయాణ సన్నాహములు కలవు. విందులు వినోదాల్లో పాల్గొంటారు. తృతీయ గురువువల్లన అనారోగ్యం కలుగుతుంది. గురువారంనాడు గాని గురునక్షత్రంలో గాని ఈశ్వరాభిషేకం గంగతో గాని ఆవు పాలతో గాని చేయించుకొని, శనగలు దానం ఇవ్వండి. సుబ్రహ్మణ్య పూజ చేయించుకోండి. స్త్రీలు ఆంజనేయస్వామికి ప్రదక్షిణం, ఆదిత్యహృదయం పారాయణ చేసుకోవాలి.

మీనం

(పూర్వాభాద్ర 4 - ఉత్తరాభాద్ర - రేవతి)

కులాచార కార్యక్రమములు చేయుదురు. పెద్దలు, అధికారుల వలన ఆదరాభిమానములు పొందుతారు. సుగంధ ద్రవ్య వ్యాపారస్థులకు కార్యసఫలత, ద్రవ్యలాభము. సంతానం వృద్ధి బాగుంటుంది. చదువులో ఉత్తీర్ణత. శని కుజుల పాపార్గళం వలన అనారోగ్యం కలిగినా త్వరగానే స్వస్థత కలుగుతుంది. వస్త్రలాభం, బంధు మిత్రుల సమగమము. రాజకీయంలో గాని, ప్రభుత్వపరంగాగాని కార్యానుకూలత జరుగు తుంది. కుజశనుల వలన కలిగిన ఘర్షణ, అశాంతి అనారోగ్య, శతృ, ఋణ, రోగ బాధలు అన్నీకూడ స్వల్ప పరిధిలో కలుగుతాయి. అందువలన శని, కుజ జపం, కందులు నల్ల నువ్వుల దానం చేసుకోవాలి. ఆంజనేయ, విష్ణుపూజ చాల అవసరం. సుందరకాండ చదువుకోండి. స్త్రీలు నవగ్రహాలకు తొమ్మిది రోజులు ప్రదక్షిణలు చేసి శివదర్శనం చేసుకో వాలి. ఉత్తరాభాద్ర జాతకులకు అన్ని విధాలా జాగ్రత్త అవసరం.

పరిష్కార మార్గాలు

డా॥ గాయత్రీదేవి

రకరకాల కారణాల వలన వచ్చిన వ్యాధులు మనిషి శరీరాన్నీ, మనసునీ బాధిస్తూంటాయి. ఆ వ్యాధుల బాధల నుండి తనని రక్షించుకోవడానికి మనిషి చేసిన (చేస్తున్న) ప్రయత్నఫలమే - వైద్యశాస్త్ర ఆవిర్భావం. అధర్వ వేదానికి ఉపవేదమైన ఆయుర్వేదంలో వ్యాధులకి మూడు విధాలయిన చికిత్సలు వివరింపబడ్డాయి.

* దైవ వ్యపాశ్రయ చికిత్సలు
* యుక్తి వ్యపాశ్రయ చికిత్సలు
* సత్వావజయ చికిత్సలు

మనిషి అంటే కేవలం భౌతిక శరీరం మాత్రమే కాదు. శరీరం, మనస్సు ఆత్మల సంయోగం. వైద్యం చేసేటప్పుడు కూడా కేవలం శరీరానికి మాత్రమే కాకుండా మనసుకి కూడా చికిత్స చేయవలసి ఉంటుంది. వైద్యులు వ్యాధిని అనుసరించి, పైన వివరించిన మూడు రకాల చికిత్సలలో ఏది ప్రధానంగా అవసరమో నిర్ణయించి, చికిత్స చేస్తారు.

దైవ వ్యపాశ్రయ చికిత్సలు

చరక, సుశ్రుత, వాగ్భట, కాశ్యప సంహితలలో ఈ చికిత్సల గురించి వివరంగా తెలియజేశారు.

దైవవ్యపాశ్రయ చికిత్సలు అంటే రకరకాల పద్ధతుల ద్వారా దైవానుగ్రహాన్ని, తద్వారా ఆరోగ్యాన్ని పొందడం. మంత్రాలు జపించడం, ఓషధులు, మణులు ధరించడం, మంగళ ప్రదమయిన కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం, దేవతలకి నైవేద్యాలు సమర్పించడం, తపస్సు, భజనలు, దేవతల్ని, గురువుల్ని, పెద్దలను పూజించడం, తీర్థ స్నానాలు చేయడం, స్వాధ్యాయం (ధార్మిక గ్రంథ పఠనం), భగవంతుడికి ఆత్మ సమర్పణ చేసుకోవడం మొదలయిన వన్నీ దైవ వ్యపాశ్రయచికిత్సలలో వివిధ అంశాలు.

అనేక రకాల వ్యాధులకి, మనిషిలో కలిగే అభద్రతా భావనే కారణం. దైవ వ్యపాశ్రయ చికిత్సావిధానంలో వివరించిన అనేక విధుల వలన - మనిషిలో ఒక రక్షిత భావం కలుగుతుంది. అది ఆరోగ్యానికి అత్యవసరం.

ప్రాయశ్చిత్తం - తమ తప్పులను పాపాలను తామే నిర్మూలించుకొనే సాధనం.

దైవ వ్యపాశ్రయ చికిత్సలన్నీ వ్యక్తి వ్యక్తిత్వం మీద ప్రభావం చూపిస్తాయి, ఆరోగ్యాన్ని రక్షిస్తాయి.

యుక్తి వ్యపాశ్రయ చికిత్సలు:

ఇది సాధారణంగా అందరూ చేసే చికిత్సా విధానం. ఆహారంలో అవసరమైన మార్పులు చేయడం, ఔషధ సేవన - ఈ విధానంలోని అంశాలు. యుక్తి వ్యపాశ్రయ చికిత్సలు మూడు రకాలు.

* 'అంతః పరిమార్జనం' - అంటే ఔషధాలని శరీరం లోపలికి ప్రయోగించి, విషమించిన దోషాలకి సమస్థితికి తీసుకు వచ్చి, ఆరోగ్య వంతుల్ని చేసే విధానం.

* బహిఃపరిమార్జనం - అంటే శరీరం బయట చేసే ఔషధ ప్రయోగం - తైలమర్దన, స్వేదకర్మ, అంజనము, ఔషధ ద్రవ్యాలతో చేసే ధూమపానము మొదలయిన చికిత్సలు.

* శస్త్ర ప్రణిధానం - అంటే Surgery. మార్గాంతరం లేని పరిస్థితులలో శస్త్ర చికిత్స చేయవలసి ఉంటుంది. (ఆయుర్వేద శస్త్ర చికిత్స నిపుణుడు సుశ్రుతా చార్యుణ్ణే ఈనాటికీ ఆధునిక శస్త్ర వైద్యులు Father of surgery అని చెప్పుకుంటున్నారు)

సత్వావజయ చికిత్సలు

శరీర అనారోగ్యానికి మనసు, శరీరం రెండూ కారణమౌతాయి. శారీరక వ్యాధులకి శారీరక దోషాలు, మానసిక వ్యాధులకి మానసిక దోషాలు మాత్రమే కారణాలుకావు. అందువల్ల శారీరక వ్యాధుల్లోనూ మానసిక వ్యాధుల్లోనూ కూడా మనసుని ఆరోగ్యంగా ఉంచుకోవలసిన అవసరం చాలా ఉంది. సత్వావజయ చికిత్సలు మనసుని ఆరోగ్యంగా ఉంచుకోవడం కోసం చేసేవి (సత్వం అంటే మనస్సు)

సద్వృత్తాన్ని పాటించడం, జపం, ధ్యానం, ''మేధో'' వృద్ధికర ఔషధాలు (మేధస్సు - అంటే మెదడు, తెలివితేటలు 'మేదస్సు' అంటే కొవ్వు లేదా fat) ఔషధాలు వాడడం, సంగీతం మొదలయిన కళల ద్వారా మనసుకి ప్రశాంతంగా, ఉల్లాసంగా ఉంచుకోవడం మొదలయినవన్నీ సత్వావజయ చికిత్సలోని అంశాలు.

ప్రస్తుతం పాశ్చాత్య వైద్య విధానంలో కూడా వివిధ వ్యాధులకి కారణాలలోనూ, చికిత్సలోనూ మనసు ప్రాధాన్యతను ప్రధానంగా చెబుతున్నారు. గుండె జబ్బులు, మధుమేహం, అల్సర్‌మొదలయిన వ్యాధులను నిరోధించడానికి మానసిక ప్రశాంతత ఎంతో అవసరం అనే అంశాన్ని ప్రచారం చేస్తున్నారు.

చికిత్స అంటే ''ఈ వ్యాధికిది మందు'' అనే కేటలాగు వైద్యం కాదు. ఒక్కొక్క లక్షణానికి ఒక్కొక్క మందువేసి, లక్షణాలని అణిచివెయ్యడమూ కాదు. కార్యరూప వ్యాధి లక్షణాలకి, కారణాన్ని గ్రహించి, సరయిన చికిత్స చేయాలి. ప్రస్తుతపు 'స్పీడు' కాలంలో ప్రతివారికీ 'Instant' ఫలితాలు కావాలి. పేషెంటుకి - పేషెన్సీ (ఓర్పు) లేదు, తత్కారణంగానో ఇతర కారణాల వల్లనో, చాలా మంది డాక్టర్లలోనూ లేదు పేషెన్సు. (కాల ప్రభావం అయి ఉండాలి) ✱

పాఠకుల ప్రశ్నలకు సమాధానాలు

డా॥ గాయత్రీదేవి

✧ పలువురికి కలిగిన, కలుగుతున్న సందేహం
ప్ర: ''డాక్టర్ గారూ, 'ఫలానా' వ్యాధికి ఆయుర్వేదంలో మందుందా, మీరు చికిత్స చేస్తారా?
జ: బహుశా ఈ సందేహానికి కారణం, 'ఆయుర్వేదం' అంటే అవగాహన లేకపోవడం అనుకుంటాను. ఆయుర్వేదం - పరిపూర్ణమైన, ప్రాచీనమైన, శతాబ్దాలుగా మానవుల ఆరోగ్య రక్షణలో సత్ఫలితాలనిస్తున్న శాస్త్రం.

అన్ని రకాల వ్యాధులకీ ఆయుర్వేద వైద్యంలో చికిత్స ఉంది. అలాగని, ఎటువంటి తీవ్ర వ్యాధినయినా ఆయుర్వేద వైద్యులు మటుమాయం చేసేస్తారని అర్థం కాదు. వ్యాధి తీవ్రత, ఎంత కాలంగా ఉన్నదీ, వంశపారంపర్యంగా వచ్చినదా - ఇలా రకరకాల అంశాల మీద చికిత్సా ఫలితాలు ఆధారపడతాయి. ఏ వ్యాధినయినా నిమిషాలలో కుదురుస్తాం అంటూ వ్యాపార ధోరణిలో జరిగే కొన్ని ప్రచారాలు చూసి మోసపోకపోవడానికి, ప్రజలకి శాస్త్రీయ అవగాహన అవసరం.

మరొక మాట - కొంతమంది కొన్ని ప్రత్యేక వ్యాధులకి వైద్యం చేస్తామని బోర్డులు పెడుతుంటారు. తరతరాలుగా ఆ వైద్యం వారి కుటుంబంలో నేర్చుకుని ఉండవచ్చు - బహుశా అటువంటి బోర్డుల కారణంగా కూడా ''ఫలానా రోగానికి ఆయుర్వేదంలో మందుందా'' అనే సందేహం కలుగుతూ ఉండవచ్చు. అటువంటి అనుభవవైద్యాలు వేరు, సంపూర్ణ ఆయుర్వేదవైద్యం వేరు అని పాఠకులు గ్రహించాలి.

ఐ.పద్మజ కావలి.
ప్ర. వయసు నలభై సంవత్సరాలు. చలికాలంలో ఉదయం లేవగానే తుమ్ములు, జలుబు చల్లటినీళ్ళు తాకితే చర్మం ఎర్రబడుతుంది, దద్దుర్లువస్తాయి. చల్లటి పానీయాలు తాగితే గొంతు పూణుకు పోతుంది, పెదవులు వాస్తాయి. చల్లదనం ఏ మాత్రమూ సరిపడదు. ఈ సమస్యకి సరయిన మందు ''ఋషిపీఠం'' ద్వారా సూచించగలరు.
జ: మీరు లక్షణాలను బట్టి చూస్తే, మీది శుద్ధ కఫ ప్రకృతిగా తోస్తోంది. దానికి తోడు ఎలర్జీ లక్షణాలు కూడా ఉన్నాయి. ఆయుర్వేద చికిత్సలో, మొదటి అంశం - నిదానపరివర్జనం - అంటే వ్యాధికారక అంశాలను విడిచిపెట్టాలి.

''సర్వేసంతు నిరామయాః''

అందరూ ఆరోగ్యవంతులై ఉందురుగాక!

మీలో ఈ ఎలర్జీ లక్షణాలు తగ్గడానికి, కాలిక వైద్యం అవసరం.

శీతాంశురసం మాత్రలు ఉదయం, సాయంత్రం ఒక్కొక్క మాత్ర, ''హరిద్రా ఖండం'' - ఉదయం, సాయంత్రం ఒక్కొక్క చెంచాచొప్పున వేడిపాలతో, ''దశ మూలకటు త్రయ కషాయం'' - 15ml. మందు, సమానంగా నీరు కలిపి రెండుపూటలా వాడాలి. చల్లటి పదార్థాలకి దూరంగా ఉంటూ, నలభై రోజుల పాటు ఈ మందులు వాడి, తెలియజేయండి.

శ్రీరాంప్రసాద్ బెజవాడ
ప్ర : మా తాతగారు త్రిఫలా చూర్ణం చాలా కాలంగా వాడుతున్నారు. వాడవచ్చా?
జ : ఈ సంచికలోనే త్రిఫలా గురించి వ్రాశాను. త్రిఫలా చూర్ణం ఎక్కువకాలం వాడడం శరీరానికి ఆరోగ్యకరమే, కానీ నష్టంలేదు.
ప్ర : శొంఠి చూర్ణం ప్రథమ కబళంలో వాడుతున్నారు. దీనితో పాటుగా పిప్పలీ చూర్ణం కూడా వచ్చా?
జ : శొంఠి ఒక్కటే వాడమనండి. వేడివేడి అన్నంలో శొంఠిపొడితో పాటుగా, కరిగించిన నెయ్యి కూడా చేర్చి భుజించాలి. ప్రతి ద్రవ్యం వాడేటప్పుడు, దానిలోని ఇతర గుణాల వలన శరీరానికి కీడు కలగకుండా, మరికొన్ని ద్రవ్యాలను లేదా అనుపానాలనూ వాడడం అవసరం.
ప్ర : మా తాతగారికి సుగర్ వ్యాధి లేదు. కానీ రాత్రిళ్ళు అతిమూత్రం ఉంటోంది
జ: వార్ధక్యంలో - ప్రోస్టేటు గ్రంధికి సంబంధించిన సమస్యల వలన అతిమూత్రం బాధిస్తుంది. ఒక్కసారి, వైద్యుల్ని సంప్రదించండి. పరీక్షిస్తే కానీ పరిస్థితి తెలియదు.

కె.వి.రామశర్మ యర్రగుంట్ల
ప్ర: నా వయస్సు 78 సంవత్సరాలు. నాకు 5-6 మాసముల నుండి ఎక్కువగా తుమ్ములు వస్తున్నాయి. అప్పుడప్పుడు దగ్గు, జ్వరము కూడా వస్తున్నాయి.
జ : అభ్రక భస్మం (శతపుటి), 100 మి.గ్రా తేనెతో కలిపి రోజుకి మూడు సార్లు, అమృతారిష్టం - 15 మి.లీ. మందు సమానంగా నీరు చేర్చి, అదే విధంగా దశమూలారిష్టం - 15 మి.లీ. మందు, సమానంగా నీరు కలిపి, మూడు పూటలా వాడండి. రోజూ ఉదయం వేడిపాలలో, చిటికెడు పసుపు వేసుకుని తాగండి. ఒక్కసారి రక్తపరీక్ష చేయించుకుని, ఫలితాలు తెలియజేస్తే - సమస్య మరింత స్పష్టంగా తెలియడానికి వీలుంటుంది. రక్తం - T.C., D.C., E.S.R. చేయించుకుని ఫలితాలు తెలియచేయండి.

విజయ రాజమండ్రి
ప్ర : గర్భాశయానికి సంబంధించిన వ్యాధులకి ఆయుర్వేద చికిత్స ఉన్నదా?
జ : గర్భాశయానికి సంబంధించిన వ్యాధులకి ఆయుర్వేదంలో ఉత్తమ ఔషధాలు ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా ఋతుక్రమానికి సంబంధించిన సమస్యలకి, అల్లోపతి వైద్యంలో హార్మోనులే ప్రధాన ఔషధాలు. ఈ హార్మోనుల వాడకం వల్ల అనేక దుష్ఫలితాలున్నాయి. హార్మోనుల అవసరం లేకుండా, ఇతర సమస్యలు సృష్టించకుండా, అసలు సమస్యని ఆయుర్వేద ఔషధాలతో పరిష్కరించవచ్చు.

ఋషిపీఠం

మన ప్రాచీన సైన్స్ గ్రంథాలు

వేదకాలం నుండే మన దేశంలో అనేక శాస్త్రాల అధ్యయనం జరిగింది. అనేక విజ్ఞాన శాస్త్ర గ్రంథాలు వెల్లివిరిశాయి. వాటిలో కొన్నింటిని గురించి తెలుసుకుందాం.

1) అక్షరలక్ష: ఇది సర్వశాస్త్రసంగ్రహం (Encyclopedic Science). దీనికర్త వాల్మీకి. రేఖా గణితం, బీజగణితం, త్రికోణమితి, భౌతిక గణితశాస్త్రం మొదలైన 325 రకాల గణిత ప్రక్రియలు, ఖనిజశాస్త్రం, జల (యంత్ర) శాస్త్రం, భూగర్భశాస్త్రం, గాలి, ఉష్ణము, విద్యుత్తులను కొలిచే పద్ధతులు మొదలైన ఎన్నో విషయాలు ఇందులో తెలుపబడ్డాయి.

2) శబ్దశాస్త్రం: కండిక ఋషి ప్రణీతం పేరుకు తగ్గట్టు ఇది సృష్టిలోని సమస్త చరాచర పదార్థాల ధ్వనుల్ని, ప్రతిధ్వనుల్ని గూర్చి చర్చించింది. యాంత్రికంగా ధ్వనుల్ని ప్రతి సృష్టించడం, వాటి స్థాయి, వేగాలను కొలవడం వంటి విషయాలు కూడా ఐదు అధ్యాయాలలో వివరించబడింది.

3) లక్షణశాస్త్రం:- శకటాయనఋషి ప్రణీతం. చైతన్య, జడ సృష్టుల లింగ నిర్ధారణ శాస్త్రం.

4) కన్యాలక్షణశాస్త్రం: బభ్రుముని ప్రణీతం. కన్యాలక్షణాలను చర్చించిన ఈ శాస్త్రంలో సౌశీల్యాది విషయాలను నిర్ధారించే విధానాలు తెలుపబడ్డాయి.

5) శకునశాస్త్రం: గర్గమునిప్రణీతం. పక్షుల ధ్వనులనుబట్టి, మనుష్యుల మాటలను బట్టి శుభాశుభములను నిర్ణయించే విధానాలు తెలుపబడ్డాయి.

6) శిల్పశాస్త్రం: కశ్యప ఋషిప్రణీతం. 22 అధ్యాయాల్లో 307 రకాల శిల్పాలను గూర్చి (101 రకాల విగ్రహాలతో కలిపి) కూలంకషంగా చర్చించబడింది. గుళ్ళు, రాజభవనాలు, చావడులు మొదలైన నిర్మాణ విషయాలు వెయ్యికిపైబడి ఉన్నాయి. ఇదేశాస్త్రం మీద విశ్వామిత్రుడు, మయుడు, మారుతి, ఛాయా పురుషుడు మున్నగువారు చెప్పిన విషయాలు కూడా ఇందులో చర్చించబడ్డాయి.

7) సూపశాస్త్రం: 'సుకేశ' ప్రణీతం. పాకశాస్త్రం. సుమారు 108 రకాల వ్యంజనాలు, ఊరగాయలు, మిఠాయిలు, కేకులు, పిండివంటలు మొదలైన అనేక రకాల వంటకాల గురించి, ప్రపంచవ్యాప్తంగా వాడుకలో నున్న 3032 రకాల పదార్థాల తయారీ విధానం చెప్పబడింది.

8) మాలినీ శాస్త్రం: ఋష్యశృంగ ప్రణీతం. పూల అమరిక గురించి చెప్తుంది. మాలలు తయారు చెయ్యడం, పూలగుత్తులు (Bouquets), పూలతో వివిధ రకాల శిరోలంకరణలు, గుప్త భాషలో పూరేకుల మీద ప్రేమ సందేశాలు పంపడం వంటి అనేక విషయాలు 16 అధ్యాయాలలో విశదీకరించబడ్డాయి.

9) కాలశాస్త్రం: భగవాన్ కార్తికేయ ప్రణీతం. కాలం, కాలవిభజన, శుభ-అశుభ కాలాలు వాటి అధిదేవతలు విశదీకరించబడ్డాయి.

10) సాముద్రికశాస్త్రం: సముద్రునిచే చెప్పబడి సాముద్రికశాస్త్రంగా ప్రసిద్ధి పొందింది. శ్రీమహావిష్ణువు ఆదిశేషునిపై శయనించి ఉన్నప్పుడు ఆయన శరీరంపైనున్న శుభముద్రలను సముద్రుడు తెలిపాడు. ఈ శాస్త్రం తదుపరి కాలంలో నారద, మాండవ్య, వరాహ, కార్తికేయాదులచే విస్తరింపబడింది. హస్తరేఖాశాస్త్రం ఇందులోనిదే.

11) ధాతుశాస్త్రం: అశ్వనీకుమార ప్రణీతం. సహజ, కృత్రిమ ధాతువులను గూర్చి 7 అధ్యాయాలలో కూలంకషంగా విశదీకరించబడింది. మిశ్ర ధాతువులు, ధాతువుల రూపాంతరణ, రాగిని బంగారంగా మార్చడం మొదలైన విషయాలు కూడా వివరించబడ్డాయి.

12) విషశాస్త్రం: అశ్వనీ కుమార ప్రణీతం. 32 రకాల విషాలు, వాటి గుణాలు, తయారీ, ప్రభావాలు, విరుగుళ్ళు మొదలైన సమస్త విషయాలు చెప్పారు.

13) చిత్ర కర్మ శాస్త్రం: భీమ ప్రణీతం. చిత్ర లేఖనం గూర్చిన శాస్త్రం. 12 అధ్యాయాల్లో సుమారు 200 రకాల చిత్ర లేఖన ప్రక్రియలను గురించి తెలుపబడింది. ఒక వ్యక్తి యొక్క తలవెంట్రుకలను గాని, గోటినిగాని, ఎముకను గాని చూసి ఆ వ్యక్తి బొమ్మను గీసే ప్రక్రియ చెప్పబడింది.

14) మల్ల శాస్త్రం: మల్ల ప్రణీతం. ఆరోగ్య పరిరక్షణకు కసరత్తులు, క్రీడలు వివరించబడ్డాయి. వట్టి చేతులతో చేసే 24 రకాల యుద్ధ విద్యలు చెప్ప బడ్డాయి.

15) పరకాయ ప్రవేశం:- వాలఖిల్య ప్రణీతం. ఒక శరీరాన్ని వదలి ఇంకొక శరీరంలోనికి ప్రవేశించడం పరకాయ ప్రవేశం. 32 రకాల

యాగవిద్యలను, అణిమాది అష్టసిద్ధులను నేర్పుతుందీ శాస్త్రం.

16) అశ్వశాస్త్రం:- అగ్ని వర్మప్రణీతం. గుర్రములు, వాటికి సంబంధించిన శుభాశుభ చిహ్నాలు, దేహధర్మాలు, ఈనడం, తర్ఫీదు మొదలైన సమస్త విషయాలను కూలంకషంగా తెల్పుతుంది.

17) గజశాస్త్రం:- కుమారస్వామి ప్రణీతం. ఏనుగుల శరీర లక్షణాల్ని పరీక్షించడానికి 16 పద్ధతులు, ఇంకా అనేక విషయాలు సవివరంగా చర్చించబడ్డాయి.

18) రత్న పరీక్ష:- వాత్సాయన ఋషి ప్రణీతం. రత్నాల 24 లక్షణాలు; సహజ - కృత్రిమ రత్నాలు. వాటి రూపములు, బరువు మొదలైన విషయాలన్నీ తరగతులవారీగా విభజించి తర్కించబడ్డాయి. రత్నాల శుద్ధతను పరీక్షించడానికి 32 పద్ధతులు వర్ణించబడ్డాయి.

19) మహేంద్రజాల శాస్త్రం:- సుబ్రహ్మణ్య స్వామి శిష్యుడైన వీర బాహు ప్రణీతం. గారడీ విద్య వివరించబడింది. నీటిపై నడవడం, గాలిలో తేలడం వంటి భ్రమలను కల్పించే విధానాలు నేర్పుతుంది.

20) అర్థశాస్త్రం:- వ్యాస ప్రణీతం. 3 భాగాలు. 82 ధనసంపాదనా విధా నాలు-ధర్మబద్ధమైనవి వివరించ బడ్డాయి.

21) శక్తి తంత్రం:- అగస్త్యప్రణీతం. 8 అధ్యాయాలు గలది. మూలప్రకృతి, మాయ; సూర్యుడు, చంద్రుడు, గాలి, అగ్ని మొదలగు వాటి 64 రకాల బాహ్యశక్తులు వివరించబడి వాటి ప్రత్యేక వినియోగాలు కూడా చెప్ప బడ్డాయి. అణు విచ్ఛేదనం ఇందులోని విభాగమే.

22) సౌదామినీకళ:- మతంగఋషి ప్రణీతం. నీడల ద్వారా, ఆలోచనల ద్వారా సమస్త దృగ్గోచర విషయాలను ఆకర్షించే విధానం చెప్పబడింది. పర్వతాల అంతర్భాగాల, భూమి అంతర్భాగాల ఛాయాచిత్రాలను తీసే ప్రక్రియ చెప్పబడింది.

23) మేఘశాస్త్రం:- అత్రిముని ప్రణీతం. 12 రకాల మేఘాలు, వాటి లక్షణాలు, 12 రకాల వర్షాలు, 64 రకాల మెరుపులు, 33 రకాల పిడుగులను గూర్చి తెలుపబడింది.

24) యంత్రశాస్త్రం:- భరద్వాజ ప్రణీతం. భూమిపై ప్రయాణానికుపయుక్తమైన 339 రకాల వాహనాలు; నీటిపై చరించడానికి 783 రకాల పడవలు, ఓడలు; 101 విధాల గాలి ఓడలు (విమానాలు)-మంత్ర తంత్ర కృత్రిమ విధానాలతో సాధ్యమయ్యేవి - చెప్పబడ్డాయి. గంధర్వాదులుపయోగించే వాహనాలు కూడా వివరించబడ్డాయి.

25) స్థాపత్యవిద్య:- అథర్వవేదం లోనిది. ఇంజనీరింగ్, ఆర్కిటెక్చర్, కట్టడములు, నగర ప్రణాళికమొదలైన సమస్త నిర్మాణ విషయాలు తెలుపబడ్డాయి.

26) ఆయుర్వేదం:- బ్రహ్మ, అశ్వనీ దేవతలు, ధన్వంతరి, భరద్వాజుడు, అత్రి, అగ్నివేశాదులచే చెప్పబడింది. తరువాత చరకుడు సమస్త ఆయుర్వేద విజ్ఞానాన్ని క్రోడీకరించి తన సంహితలో వ్రాశాడు. సుశ్రుతుడు మరింత ముందుకు తీసుకుపోయాడు. వాగ్భటుడు ఒక గ్రంథం వ్రాశాడు. ఔషధాలేకాక శస్త్ర చికిత్స, ఇంజక్షనులు కూడా ఉపయోగించారు. సుశ్రుతుడు కాయకల్పం మీద ఒక గ్రంథం వ్రాశాడు.

27) ధనుర్వేదం: విశ్వామిత్ర మహర్షిచే చెప్పబడింది. ఇందులో దీక్ష, సంగ్రహం, సిద్ధాంతం, ప్రయోగం అని నాలుగు విభాగాలు. చక్రం, కత్తి వంటివే కాక అనేక ఇతర ఆయుధాల ప్రయోగం కూడా చెప్పబడింది. బ్రహ్మాస్త్రం, వైష్ణవాస్త్రం, పాశుపతాస్త్రం, ఆగ్నేయాస్త్రం వంటి వివిధ శాస్త్రాస్త్ర ప్రయోగం ఆయా అస్త్ర దేవతలు, మంత్రాలు, ఆయుధాల వర్ణన వంటివే కాక నకిలీ యుద్ధాలు కూడా వర్ణించబడ్డాయి.

28) గాంధర్వవేదం:- నందికేశ్వర, నారద, హనుమదాదులచే చెప్పబడిన సంగీత నాట్య విద్యను భరతముని విపులంగా గ్రంథస్థం చేశారు. గాత్ర-వాద్యసంగీతాలు, నృత్యం ఇందులోని భాగాలు. భగవదర్చనతో మానసిక తాదాత్మ్యం పొందడమే ఈ శాస్త్రం యొక్క ముఖ్యోద్దేశం. ✧

మూలకాంతి

ఒకగదిలో దీపం వెలిగించి... 'ఇక్కడేముంది?' అని అడిగితే, ఆ గదిలోనున్న వస్తువుల వివరాలు చెప్తాం. అంతేగానీ అక్కడ 'ఆ దీపపు వెలుగు ఉంది'ని చెప్పం. ఏ వెలుగుద్వారా అన్నీ గ్రహిస్తున్నామో, ఆ వెలుగుని గమనించం, పేర్కొనం. దానిద్వారానే మన ఉనికి, మన చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచపు ఉనికీ ఆధారపడి ఉన్నాయని తెలుసుకోం.

అదే విధంగా ఈ విశ్వానికంతటికీ వెలుగైన భగవంతుని గమనించకుండా బ్రతుకుతుంటాం. వివేకవంతులు మాత్రమే ఆ వెలుగుని గ్రహిస్తారు. కృతజ్ఞతా పూర్వక భక్తిని ప్రకటిస్తారు.

– డా॥ జి.వి. శాస్త్రి.

జిజ్ఞాస

నిర్వహణ: ఋషిపీఠం

వి.వి.మూర్తి

ప్ర. రావణుడంతటి మహాబలశాలి శివధనుస్సు ఎందుకు మోయలేక పోయాడు? శివభక్తి వల్లనా?

జ. అసలు రావణుడు శివధనుస్సు జోలికే వెళ్ల లేదు, సీతా స్వయంవరమూ జరగలేదు. యజ్ఞ నిమిత్తం వెళ్లిన విశ్వామిత్రునితోపాటూ మిథిలకు చేరారు రామలక్ష్మణులు. అక్కడ ప్రసంగవశాత్తూ శివధనువును చూపించాడు జనక మహారాజు. దీనిని ఎక్కిడిన వీరునికి తన తనయ సీతమ్మన్ని వివాహం చేయాలనుకున్నట్లు జనకుడు వివరించాక, విశ్వామిత్రుని యానతితో రాముడు శివధనుస్సును ఎక్కిడి, ధనుర్భంగం చేశాడు. ఇంతే రామాయణంలో ఉన్న కథ. రామవన వాస సమయంలో, శూర్పణఖ భంగ పడిన తర్వాత, ప్రహస్తుడు చెప్పాకగానీ సీతా రాముల గురించి రావణునికి తెలియదు, కాబట్టి రావణునికీ శివధనుస్సుకీ సంబంధమే లేదు. శ్రీరాముడుకూడా శివభక్తుడే.

బి.సాయిరాం చెన్నై

ప్ర. త్యాగరాజస్వామి జన్మతః తమిళుడని ఈ మధ్య ఒక ప్రముఖ దినపత్రికలో చదివాను. నిజమేనా? మరి ఆయన తెలుగులోనే కీర్తనలు ఎందుకు రచించాడు?

జ. త్యాగరాజస్వామి తమిళ భాషా ప్రాంతంలో నివసించాడు. అంతే. ఆయన జన్మతః తెలుగువాడు, పైగా తెలుగు భాషలోనున్న సంగీతాత్మక మాధుర్యమర్మాలను ఎరిగినవాడు కనుక తెలుగు, సంస్కృతాలలోనే కీర్తనలు రచించాడు.

అప్పట్లో ఈ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజన లేదు కదా. త్యాగరాజులవారి ముత్తాతగారు 'కాకర్ల పంచనద బ్రహ్మం' గారు. వీరు కర్నూలు జిల్లా లోని 'కంభం' తాలూకా ప్రాంతం వారు. 1600 సంవత్సరంలో ఆ ప్రాంతం నుంచి తంజావూరుకి చెందిన 'తిరువారూరు' అనే పుణ్యక్షేత్రానికి వచ్చి స్థిరపడ్డారు. ములకనాటి ఆంధ్ర బ్రాహ్మణులు. భారద్వాజ గోత్రులు.

పంచనదబ్రహ్మం గారి అయిదవ పుత్రుడు గిరిరాజబ్రహ్మం. ఆయన 'శాహభూపాలుని ఆస్థాన వాగ్గేయకారుడు', ఆయన కుమారుడు రామబ్రహ్మం. ఈయన తులజాజీ మహారాజు ఆస్థానంలో పౌరాణికులు. ఈయన భార్య సీతమ్మ, ఈ దంపతులకు పంచాపకేశ బ్రహ్మం (జపేశయ్య), రామనాథబ్రహ్మం, త్యాగరాజబ్రహ్మం - అని ముగ్గురు కుమారులు, ఈ మూడవ వ్యక్తియే, మన నాదబ్రహ్మ. 1767లో జన్మించిన ఈ మహానుభావుడు 1847 వరకు జీవించారు. ఇదీ త్యాగరాజుల వారి జన్మవృత్తాంతం. భాషావిషయకమైన భేద దృష్టిని ఈ మహాత్ముల వైపు ప్రసరించరాదు. వీరు విశ్వానికి అవసరమైన కారణజన్ములు. కాబట్టి ఏ భాషవారైనా సరే ఈ కారణజన్ముని ఆరాధించవలసినదే.

టి.కృష్ణ భోగాపురం

ప్ర. ఈ రోజు కోసిన పువ్వుల్ని మరుసటి రోజు వాడవచ్చునా?

జ. మారేడు, తులసి, పద్మాలు (తామర పువ్వులు)... ఈ మూడూ మరుసటి రోజు కూడా వాడవచ్చు. ఇవి తప్ప మిగిలిన పువ్వుల్ని ఏరోజు కోసిన వాటిని ఆరోజే ఉపయోగించాలి. మరుసటిరోజుకి పనికిరావు. ఒకసారి అర్చన చేసిన పుష్పాలు నిర్మాల్యం అవుతాయి కనుక, వాటిని మరునాడు ఉపయోగించరాదు.

వెండి, బంగారం వంటి లోహాలతో చేసిన బిల్వాలకు, పుష్పాలకు నిర్మాల్యదోషం లేదు. కడిగి, శుభ్రపరచి ప్రతిరోజూ ఉపయోగించవచ్చు.

రామదాసు హనుమాన్ జంక్షన్

ప్ర. భగవంతుని పటాలకి ప్లాస్టిక్ పూల మాలలు వేయవచ్చునా?

జ. ఏ దేవుడి పటానికైనా ప్లాస్టిక్ పూలమాలలు వాడరాదు.

ఎ.విష్ణుప్రియ గుడివాడ

ప్ర. జరగవలసినవి జరిగి తీరుతాయన్నప్పుడు, మరి హోమాలు, పూజలు...వీటివల్ల ఫలితం ఉంటుందా?

జ. ప్రారబ్ధకర్మ అనుభవించవలసిందే. అయితే అందులో 'సాధారణకర్మ' వ్రతహోమాదుల ద్వారా తొలగించవచ్చు. అనివార్యమైన దానిని పూర్తిగా మార్చలేకపోవచ్చును గానీ దాని తీవ్రతను తగ్గించవచ్చు. ఎండనీ, వాననీ మనం మార్చలేం గానీ, వాటినుండి కాపాడుకోడానికి గొడుగు వంటివాటిని వినియోగించుకుంటాం కదా. అలాంటిదే ఇది కూడా.

జి.చిట్టిబాబు బళ్లారి

ప్ర. శివునికి మంగళవారం బిల్వార్చన చేయకూడదు అనీ, శివుని పటాలు ఇంట్లో పెట్టుకోకూడదని కొందరు నాతో అన్నారు. నిజమేనా?

జ. ఏ వారమైనా శివునికి బిల్వార్చన చేయవచ్చు. లక్షణంగా శివుని పటాలు ఇంట్లో పెట్టుకోవచ్చు.

జయలక్ష్మి పెదకళ్లేపల్లి

ప్ర. సుబ్రహ్మణ్యస్వామిని 'మురుగ' అంటారు కదా. తమిళులు పెట్టుకున్న ఈ పేరుకి అర్థమేమైనా ఉంటుంది?

జ. 'మురుగ' అనే పేరు తమిళుల సొంతం కాదు. సుబ్రహ్మణ్యుని నామాలు సంస్కృతంలో అనేకం ఉన్నాయి. అందులో ''మురుక'' అనేది ఒకటి. దీనికి అర్థం 'స్కాంద పురాణం' ఇలా చెప్తోంది.

'ము' కారాస్తు ముకుందః స్యాత్

'రు' కారో రుద్రవాచకః

'క' కారో బ్రహ్మవాచీచ
'మురుకో' గుహ వాచకః॥

'ము' అనేది విష్ణువునీ, 'రు' - రుద్రునీ, 'క' - బ్రహ్మనీ తెలియజేస్తుంది. బ్రహ్మవిష్ణు శివాత్మకమైన పరబ్రహ్మగా సుబ్రహ్మణ్యుని (గుహుని) ఉపాసిస్తూ ''మురుక' అని స్వామిని పిలుస్తారు.

కాబట్టి 'మురుక' అనేది వైదిక సంస్కృతిలోని పదమే. తమిళ భాషలో 'క' కారానికీ, 'గ' కారానికీ తేడా లేదు కనుక 'మురుగ' అని వారంటారు అంతే.

సి.సంధ్య తణుకు

ప్ర. ఏవో దేవతల పేర్లమీద, వారిమహిమలమీద మా ఇంటికి చాలా ఉత్తరాలొచ్చాయి. అలాంటి ఉత్తరాలే మరో ఇరవై మందికో, నలభైమందికో వ్రాసి పంపాలని, అలా చేయకపోతే ఎన్నో కష్టాలు కలుగుతాయని భయపెడుతూ వస్తుంటాయి. అది నిజమేనా? మాకు భయంగా ఉంది.

జ. ఆ ఉత్తరాల రచన ఒకరకం పిచ్చితనం. వాటిని పట్టించుకోనవసరం లేదు. వాటిని సుబ్బరంగా చించిపారేయవచ్చు. భయపడడం అనవసరం. ఇటువంటి పిచ్చిపనులవల్లే అసలైన దైవమతం అపార్థాలపాలవుతుంది.

ఎ.కుమార్ ఉప్పల్

ప్ర. 'ఆర్షసంస్కృతి' అనే మాటకి అర్థం ఏమిటి?

జ. 'ఆర్ష' అంటే ''ఋషిసంబంధమైన'' అని అర్థం. మన సంస్కృతి అంతా ఋషులద్వారా లభించినదే. అందుకే దీనిని ''ఆర్షసంస్కృతి'' అన్నారు.

ఎస్.శ్యామ్‌సుందర్ చెన్నై

ప్ర: ఇంట్లో దేవుడ్ని ఏ దిక్కున ఉంచాలి? మనం ఏ దిక్కువైపు తిరగాలి?

జ: పూజించేమనం తూర్పు, లేదా ఉత్తరంవైపు తిరిగి పూజించడం మంచిది. కాబట్టి దేవుడు ఆ దిక్కుల్లో ఏ దిక్కునైనా ఉండాలి. అంటే దేవుడు దక్షిణంవైపుగానీ, పశ్చిమంవైపుగానీ చూస్తున్నట్టుగా అమర్చుకోవాలి.

మన పద్యం

కవిసమ్రాట్ విశ్వనాథ సత్యనారాయణ

ఒరులేయవి యొనరించిన
నరవర యప్రియము తన మనమ్మునకగుఁ దా
నొరులకు నవిసేయకునికి
పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లన్.

(తిక్కన గారు రచించిన మహాభారత పద్యమిది)

ఈ పద్యము సర్వప్రసిద్ధమైనది. మన దేశమునందున్న ఆంధ్రదైనిక పత్రికలలో మొదటినుంచి వచ్చు పత్రికయైన ఆంధ్ర పత్రిక లక్ష్యభూతముగా శీర్షిక క్రింద ఎన్నోయేండ్లుగా ఈ పద్యం వాడుకుంది.

అర్థమెఱిగించినచో నిది చాల గొప్ప పద్యము. అనుభూతికి తెచ్చికొన్నచో దానికి వందరెట్లెక్కువ గొప్ప పద్యము. కవితా దృష్టితో కాదు. నీతిదృష్టితో, మన మతముయొక్క దృష్టితో, మన మతమును మనమనుభవములోనికి తెచ్చుకొనవలయునన్న దృష్టితో.

ఇతరులేమి మనకు చేసినచో మన మనస్సునకు బాధకలుగునో, అది యితరులకు మనము చేయకుండ నుండుట అన్ని ధర్మములకు శిరోభూషణమైనది.

'ఆత్మవత్సర్వభూతాని' అను మహా విషయము ననుభవములోనికి తెచ్చికొనుట. అనగా తాను ప్రపంచకముతో నొకటియగుట. ప్రపంచకము నంతయు తనలో చూచుకొనుట.

అనగా నేమి? మనయందంతర్యామియైన పరమేశ్వరుని మనము తెలిసికొనుట.

దీనివలన నాత్మజ్ఞానము సమకూరును. అపుడు నిజమైన వైదిక మతస్థుడగును. సనాతనధర్మముయొక్క రహస్యము తెలిసినవాడగును. ఆచరించినవాడగును. దానితో నైక్యము పొందినవాడగును.

ఈ నాల్గవ చరణమునందు నొక శబ్దమున్నది. 'పరాయణము' అని. దీనికర్థము 'ఆశ్రయము.' లేనిచో 'నభీష్టమైనది'. అర్థము సామాన్యము. శబ్దము చాలగొప్పది.

భారతములో ఈ శబ్దమును సమృద్ధిగా వాడుదురు.

అభీష్టము, ఆశ్రయము అన్న మాటలయందు ఒట్టి యర్థమే యున్నది. 'పరాయణ'మన్న శబ్దమునందు అర్థముతోపాటు కొంత పవిత్రత యున్నది. కొంత యాస్తికత్వమున్నది. కొంత గొప్పదనమున్నది. అందుచేత నర్థము చెప్పినంత మాత్రము చేతనంతయు తెలిసినట్లు కాదు. హృదయము మాత్రమే గ్రహింపగల యొకదీప్తి కొన్ని కొన్ని శబ్దముల నావరించి యుండును. వానినవిగానే తెలిసికొనవలయును.

దీనిని 'శబ్దశక్తి' యనవచ్చును. శబ్దబ్రహ్మము వీనినుండియే పుట్టునేమో! కనుక నర్థాపేక్షతో మహాకవియొక్క పద్యమును నిరసింపరాదు. శబ్దమునందు ప్రోగుపడి, హృదయైకవేద్యమగు నొకశక్తియుండును. అది హృదయమునకే తెలియును. మనస్సునకు తెలియదు. దీనిని గురించి యెంతయైనను చెప్పవలయును. ✷

డిసెంబరు '99

ఈ నెల విశేషాలు

శ్రీ ఎస్. రామమూర్తి శర్మ

(మార్గశిర బహుళ దశమి మొదలు
పుష్య బహుళ ఏకాదశి వరకు)

ముఖ్యదినాలు

2	సఫల ఏకాదశి
12	శ్రీ రమణమహర్షి జయంతి
14	భోగి
15	మకర సంక్రాంతి
16	కనుమ
25	త్యాగరాజ ఆరాధనోత్సవం
27	వివేకానంద జయంతి

✷ 2 సఫల ఏకాదశి

ధనుర్మాసంలో వచ్చే రెండవ ఏకాదశి. విష్ణుప్రీతికరమైన రోజు. నారాయణార్చన, విష్ణు సహస్రనామ పారాయణ వంటివి ఈరోజున విశేషఫలప్రదం.

✷ 14 భోగి

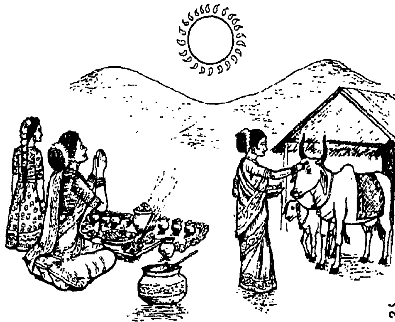
భోగము కలది భోగి.

విష్ణుచిత్తుని కుమార్తె అయిన శ్రీ గోదాదేవి (ఆండాళ్) శ్రీరంగనాథుని వరించి తరించిన భూలక్ష్మి. స్వామిని అలంకరించాల్సిన పూలమాలను తాను ధరించి, వాటి సౌందర్యానికి మురిసి – ఆ తరువాత భగవంతునికి అలంకరించేది. శ్రీమన్నారాయణుని పతిగాకోరి – ధనుర్మాసవ్రతం (మార్గళివ్రతం) ఆచరించి, ఆ స్వామి అనుగ్రహాన్ని పొందినది. వ్రత పరిసమాప్తి జరిగి, స్వామిని చేపట్టిన రోజు ఇది. నారాయణుని చేరి, ఆ జగజ్జనని భోగములందిన దినమిది.

ఈ రోజున తలంటుస్నానం చేసి భగవదర్చన చేయడం శ్రేయఃప్రదం.

చలిమంటలు వేయడం ఈ రోజున ఆచారం.

✷ 15 మకరసంక్రాంతి

సూర్యభగవానుడు మకరరాశిలో ప్రవేశించే పుణ్యఘడియ, ఉత్తరాయణ పుణ్యకాల ఆరంభం. దేవమార్గం ప్రారంభమయ్యేరోజు. ఈ సంక్రాంతి వేళ స్నాన, దాన, జప, వ్రతాదులు విశేషఫలం. గుమ్మడి, వస్త్రములు దానం చేయడం ఆచారం. పంట చేతికందిన ఈ పర్వం నాడు ప్రతి ఇంటా శోభ వెల్లివిరుస్తుంది.

విష్ణుసహస్రనామ పఠనం – ఈ రోజున విశేషమైన శుభఫలాలనిస్తుంది.

దేవ, పితృ పూజలకు దివ్యమైన కాలం. పితృదేవతలనుద్దేశించి చేసే తర్పణాదులు, దానాదులు పుణ్యప్రదం. పౌష్యలక్ష్మిగా జగదంబను ఆరాధించే కాలమిది.

✷ 16 కనుమ

పాడి పంటలను పూజించేరోజు. పశుసంపదను లక్ష్మీ స్వరూపంగా భావించి అర్చించడం ఈ రోజున విశేషం.

ప్రకృతిలో తన్మయమయ్యే పండుగలివి.

✷ 25 త్యాగరాజ ఆరాధన

మహాభక్తుడు, సంగీత సాహిత్య సమ్రాట్, మహావాగ్గేయకారుడు రామానుగ్రహసిద్ధుడు నాదబ్రహ్మ శ్రీత్యాగరాజస్వామివారు పరమపదించిన పుష్యబహుళ పంచమి ఈ దినం. సన్యాసాశ్రమ స్వీకారం చేసి, కైవల్యం పొందిన కారణంగా వారి తిథిని 'ఆరాధన' గా చేస్తారు. వారు సమాధి పొందిన 'తిరువారూరు' క్షేత్రంలో – ప్రసిద్ధ, వర్ధమాన సంగీతకారులందరూ విచ్చేసి – స్వామివారి 'ఘనరాగ పంచరత్న కీర్తనలు' మొదలైనవి ఆలపిస్తారు. త్యాగరాజస్వామిని ఆరాధిస్తారు. తెలుగువారే కాక, సంగీత సాహిత్య ప్రియులు, భారతీయ సంస్కృతి పట్ల ప్రీతి కలవారంతా ఆరాధించవలసిన పుణ్యమూర్తి శ్రీత్యాగరాజుల వారు.

పుస్తక పీఠం

సదాశివునకు చక్కెర పలుకుల నివేదన -

శివదర్పణమ్

రచన :
'సిరివెన్నెల' సీతారామశాస్త్రి
ప్రతులకు :
301, వెస్టర్న్ ప్లాజా,
ఎల్లారెడ్డిగూడ,
హైదరాబాద్ - 500 873.

'విశ్వం దర్పణ దృశ్య మాన నగరీ తుల్యం'... అంటూ అంతరంగ దర్పణ స్వరూపాన్ని ఆది శంకరులు ఆవిష్కరించారు. దానిని 'శివ దర్పణం'గా దృశ్యమానం చేసుకొనే సాధన-సిద్ధి ఈ పుస్తకరూపంలో సాక్షాత్కరించింది. 'చిదానందరూపం శివోహం శివోహం'... అనే 'ఎరుక'ను ఉనికిగా, మనికిగా మలచుకొనే దర్శనశక్తి ఈ కృతిలో ప్రతిపదంలో పల్లవించింది.

'సినీ గేయ సాహిత్యాన్ని' సుసంపన్నం చేసి 'మంచి కవి'గా తెలుగువారి ఆదరణ పొందిన శ్రీ శాస్త్రిగారి సినిమా పాటల్ని పరిశీలించిన వారెవరూ, ఈ కృతిని చూసి ఆశ్చర్యపోరు.

ఇందులో మొత్తం 54 పాటలు. వీటి పంథా, ప్రక్రియ నిర్మాణం విభిన్నం. 'తొలి జోత'గా గణపతికి నమస్కరిస్తూనే, ఆయనచేత తొలిజోతలందుకునే దేవునిగా సదాశివుని భావించి - తన ఇష్టదైవాన్ని మొదటే స్తుతించిన వైనం - రసౌచితీసమంచితం. ఆ తరువాత కొన్నిపాటలు సినీసాహిత్యంలో వారు పండించిన 'చిన్నికావ్యాలు'. ఇక 'శివదర్పణ' గీతాలు మొదలుపెడితే - జగత్తులో ప్రతి అణువులోనూ అంతర్యామిగా ఉండే ఆది దేవుని ఆవిష్కరించుకునే సాధన మొదలవుతుంది.

ఈపుస్తకంలో ప్రధానంగా భాష, భావం... రెండూ చాలా మేరకు వినూత్నంగా ధ్వనిస్తాయి. పదబంధాల కూర్పులో వైలక్షణ్యం, వైదగ్ధ్యం అబ్బురపరుస్తుంది. భావంలో - ప్రస్ఫుటంగా కనిపించే ఆర్తి, ప్రపత్తి మనస్సును శివుని పాదాలపై కుసుమంగా మార్చుతాయి.

పదం తరువాత పదం కూర్చడంలో ఒక శిల్పి లక్షణం ఈ పాటల్లో ప్రత్యక్షమౌతుంది. నిరంతర చింతన, తనలో తనను తరచితరచి, అంతరంగ చిదాకాశాన శివుని వెతికి పట్టుకుని భావసంచలనాలన్నీ ఆయన వైపే ప్రసరిస్తూ... పరాచికాలూ, ప్రణతులూ, ఎత్తిపొడుపులూ, వేడికోళ్లూ, చలించని యోగ భూమికలూ, చలనం ఆపని ఆనందార్భటీ విలాసాలూ అన్నీ ప్రతిష్ఠించే ఈ పాటల్ని చూస్తుంటే... మనసు కైలాసశైల శిఖరాలలో సంచరించక మానదు.

వ్యాఖ్యానానికందకుండా కేవలం అనుభూతి బరువుతో అవాక్కయ్యే స్థితిని కలిగించే వాక్కులు ఈ పాటల్లో దర్శనమిస్తాయి.

'ప్రభలు పెరుగపసిపాటలు ప్రబల మొందనీ' - అనే 'ప్రణవసింధువు'ని 'ప్రపంచ ప్రథమ బిందువు'గా పోల్చుకొని, స్తుతించి, కృత్యా ద్యవస్థదాటి 'మధుపదాళి మృదుమ ధూళి మధుకర స్వర సంగతులలో పరవశించే' దివ్యగేయధారని ఆవిష్కరించారు.

ప్రతి పాటా అనంతమైన ఆర్తిని, శరణాగతిని పుంజీభూతం చేస్తుంటే, 'శివభక్తి' అనే అర్హత ఏ మాత్రం ఉన్నహృదయమైనా కరగకమానదు. కవితో తాదాత్మ్యం చెందక తప్పదు. ఎందరు దైవాలున్నా, అందరినీ కాదని, 'పశుపతి'నే ఎంచుకున్న కారణాన్ని, 'నమ్ము నమ్మకపో' అనే పాటలో చెప్తూ ''నీదీ నాదీ వీబూది జాతి!!'' అనడంలో శివుడు కూడా చిరునవ్వు నవ్వుకునేటంత చమత్కృతిని చూపించారు.

వైయుక్తికంగా తన కవన శక్తినీ, శ్వాసనీ కూడా ఈశ్వరాయత్తం చేసుకోవాలనే తపన - తనకీ, స్వామికీ ఉన్న స్వాభావిక బాంధవ్యం, సహజ తాదాత్మ్యం తెలుసుకొనే సాధనగా పరిణమించింది. ''పరస్పరం చిరపరిచితులం, పరిపరి వరుసల బంధువులం, మరచితివేమో గురుతుచేయనా? శివదర్పణముగ ఎదను నిలుపనా...'' అని మనోదర్పణంలో మహాశివుని పట్టి చూస్తారు. ఆ దర్శనం మొదలైతే దర్పణం ఇంక మిగలదు - దైవమే మిగిలిపోతాడు, అదే ''ఏకం అద్వితీయం బ్రహ్మ''.

''అమ్మతో చెబుతా'', 'ఊహకైన అందవేమి ఉమామహేశ!', 'అప్పులో నిండా మునిగావు లింగా!', 'తామసమా! దైవతమా!', 'గెలుపు ఎవరిమీదరా' 'ఈశావాస్యమ్' - ఈ పాటలో తాత్త్వికంగా పరాకోటికి చెందినవి.

'సాహో! సాంవిరో సాగిలబడిగిడిగిడి సేసాం వురో!', 'మల్లయ్యా! మేలుకో' లాంటి జానపద సౌరభాలు, 'దహనదృక్‌భ్రూదేశ!' 'త్రిదివేశనత శీర్షరంజిత చరణదేశ' శంటి ప్రౌఢ వాగ్ధోరణులు... అన్నీ రసాత్మకంగా ప్రవహించే భావధుని స్వీకరించే మెలికలహొయలు.

ఈ 'శివదర్పణం'కి చివర వచ్చిన క్షీరసాగర మధనం - ఒక అపూర్వ గేయామృతసిద్ధి. 'మృత్యువెంతటి ప్రశ్నయో... మర్త్యుడా! బ్రతుకుకూడా అంతటి ప్రశ్నయే' అని ముగుస్తుందీ గేయం.

ఆ స్వామిని మచ్చిక చేసుకోవడానికి అన్ని ఉపాయాలనూ ఉపయోగించడమే కవితా సాధనగా... అదే శివసన్నిధికి సోపానక్రమంగా మలచుకోవడం అనే ఒక 'శబ్ద బ్రహ్మోపాసన' ఈ కృతిలో సుస్పష్టమౌతుంది.

''భక్తి మనశ్శాంతిని కలిగించే ఆదమరపు కాదు, ఒకానొక అజ్ఞాతమైన బాధ్యతను తలకెత్తే మేలుకొలుపు'' వంటి వ్యాఖ్యాన వాక్యాలు ఆర్ష భావనలోని ముక్తిపథాల మర్మాన్ని కళ్ల ముందుంచుతాయి, ఆర్షసంస్కృతి వైభవంలోని శాశ్వతత్వం ఇటువంటి ఆర్జవశక్తిగల రచనల వల్ల ఆవిష్కరింపబడుతూనే ఉంటుంది.

- సామవేదం షణ్ముఖశర్మ

ఆప్తవాక్యం

సుగా ఋతస్య పంథాః ॥ (ఋగ్వేదం)

సత్యమార్గం సుఖమయమైనది – సరళమైనది

సత్యంలో ఉన్న సుఖం అసత్యంలో లేదు. స్థూలదృష్టితో చూస్తే అసత్యమే సుఖంగా కనిపించవచ్చు. ''ఈరోజుల్లో 'సత్యం' అంటూ కూర్చుంటే లాభం లేదు. అసత్యం వల్లనైనా సరే సుఖపడాలి'' అని కపట జీవితాన్ని సమర్థించే లౌకికులు ఉండవచ్చు. కానీ అసత్యం వల్ల చాలా చిక్కులున్నాయి. 'అసత్యం' అంటే నిజాయితీ లేకపోవడం, అవినీతి, (మోసం) కపటం, అధర్మం... అని అనేకార్థాలున్నాయి. వీటితో కూడిన జీవితానికి అడుగడుగునా ప్రమాదాలు పొంచి వుంటాయి. సత్యాన్ని (ధార్మిక నైతిక జీవనం) నమ్ముకోవడాన్ని చాదస్తం కింద కొట్టి పారేయడం మంచిది కాదు.

సాధారణంగా ఎవరూ చూడరు కదా అనో, గమనించే వారు లేరనో, ఎప్పటికీ గమనించే అవకాశం లేదనో, అతి త్వరగా ఎంతో సంపాదించేయాలనో – సత్య మార్గాన్ని వదులుతారు. పాపభీతీ, దైవభీతీ కూడా లేక, 'సత్యప్రియుడైన' భగవంతుని ఉనికిని కూడా విస్మరించి మోహంతో, అడ్డదారుల్ని తొక్కుతారు. అయితే ఆ దారిలో వెళ్లేటప్పుడు, మనస్సులో పొంచి వుండే భయాల్ని గమనించడం చాలా ముఖ్యం.

ఎప్పుడు ఏ నిఘా ఉంటుందో, ఎవరికి దొరికిపోతామో అనే భయం సహజంగానే ఉంటుంది.

కాలం అన్ని వేళలా అసత్యానికి అనుకూలంగా వుండదు. దాని స్వభావం సత్యంతో సహజ సాంగత్యమే. తాత్కాలికంగా అసత్యాన్ని సత్యంలా భ్రమింపజేయవచ్చు. కానీ అది కొనసాగదు. ఇది ప్రకృతి నియమం. శాశ్వత నియమం. సృష్టి చక్ర నిర్వహణకు అవసరమైనది ఆ శాశ్వతసత్యమే. దానినే వేదం ''ఋతం'' అంది. దీనికి మార్పు ఉండదు. దీనిలక్షణం 'ఆనందం'.

కాబట్టి, సత్యమార్గ సంచారి తాత్కాలికంగా దుఃఖితునిలా కనిపించవచ్చు. అసత్యవాదిలా తొంతరతొందరగా లౌకిక అభివృద్ధులు సాధించలేకపోవచ్చు. కానీ అతడు శాశ్వతమైన సత్యంతో బంధం ఏర్పరుచుకున్నాడు కనుక, నిజమైన ఆనందానికి దూరం కాడు. అతడికి భయం ఉండదు. ధైర్యానికి లోటుండదు. అతడి చూపులో బెదురుండదు. నిర్భయంగా సుఖంగా జీవితం సాగుతుంది. ఆ సరళమైన జీవనపథం – సత్యమార్గగమనమే. రామచంద్ర ధర్మరాజాదులు అచంచలంగా, అకుంఠితంగా అన్నీ ఓర్చుకొని సత్యమార్గాన్ని అనుసరించి జీవితం సాగించడం చేతనే ఆదర్శ మూర్తులయ్యారు. వేదధర్మానికి సాకార మయ్యారు. దుర్యోధన రావణాదుల పతనాలూ మనకు హెచ్చరికలుగా కనబడుతున్నాయి.

అసత్యమార్గంలో సాధించిన సంపదలో అభద్రత, భీతి వెన్నంటే ఉంటుంది. ఆ జీవితంలో అణువణువునా 'ఆత్మన్యూనతా భావం' (Guity Consciousness) నీడలా వెన్నాడుతూనే ఉంటుంది. అసత్యమార్గగామికి బయటి నుండి శత్రువులక్కర్లేదు, అతడి అంతరాత్మే ప్రథమ శత్రువవుతుంది. ప్రతి దశలో పొడుస్తూనే ఉంటుంది. గోరంతని కొండంతగా చూపిస్తూ భయపెడుతూనే ఉంటుంది. అటువంటి జీవితాలు ఎన్నో మనకు ప్రత్యక్ష ప్రమాణాలుగా కనిపిస్తూనే ఉంటాయి.

ఎంత ఉన్నత పదవుల్లో ఉంటే, అంత ఉన్నతంగా అసత్యాన్ని ఆశ్రయించి, సత్యంగా భ్రమింపజేస్తూ ఎదగవచ్చు. కానీ ఆ అభ్యున్నతి ఏనాటికైనా సర్వనాశనమవుతుందని ఇప్పటికీ ఎందరో పెద్దల పతనగాథలు మనకు తారసపడుతుంటాయి.

సృష్ట్యాదియందే ఈ విశ్వచక్రం సజావుగా నడిచేందుకు కావలసిన ధార్మికసత్యాలను ప్రవచించిన వేదం – సృష్టిలో ప్రతిప్రాణికీ ముఖ్యమైన ఆప్తవాక్యాలను ఇలా ప్రబోధించింది.

ఎన్నికాలాలు మారినా వేదమాతబోధ సార్వకాలీనం, సార్వజనీనం కావడంలో రహస్యమిదే. ✷

ఎంత సముద్రము మీద ఎగిరినను, పక్షి రాత్రి గూటికి చేరును. ఇది జాతీయత, ఇది సంప్రదాయము. – కవిసమ్రాట్ విశ్వనాథ

MEMBERSHIP FORM

Please fill in capital letters and mail to...

RUSHI PEETHAM PUBLICATIONS
'PARK VIEW' NO 6, 4TH FLOOR , NO 85, G.N. CHETTY ROAD,
T.NAGAR, CHENNAI - 600 017.

Yes, I want to be a member in Rushi Peetham for

One year Rs 120/- (US $30) ☐ 3 Years Rs 360/- (US $90) ☐
5 Years Rs 600/- (US $125) ☐ Donations Rs ....

Iam paying by cheque/D.D.No...drawn on
....for Rs..........................
date..............Favouring Rushi Peetham Publications.

Name : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Sex : Male ☐ Female ☐ Age ☐

Address : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

City : ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ Pin : ☐☐☐☐☐☐

Education : School ☐ College ☐ Graduate/Post Graduate ☐
Business ☐ Employed ☐ Retired ☐

P.T.O.

ఋషిపీఠం

Please mention Addresses or E-mail of your Nearest & Dearest who have interest in Rushi Peetham, Bharatheeya Manasa Patrika

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

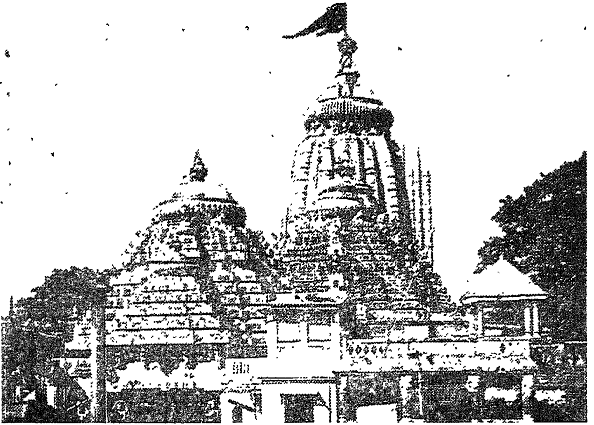
10.

11

** Terms : Allow 4 weeks for subscribing process. Super subscribe your name & Address on the reverse of the cheque/D.D. In case of further details contact Rushi Peetham Publications.

Owned & Published by : UPADRASTA SIVAPRASAD From From : No.3, Kamarajasalai, Ashok Nagar, Chennai - 600 083.
Printed By : V.C. Chermakani, Sakthi Process, No. 21F Kumballamman Koil St., Chennai - 600 081. Edited by : SAMAVEDAM SHANMUKHA SARMA

చలించని దేవాలయాలు

ఇటీవల ఒరిస్సా రాష్ట్రంలో సంభవించిన తుపాను సృష్టించిన బీభత్సం ఇప్పటికీ హృదయ విదారక దృశ్యాలను మిగిల్చింది.

అయితే... ఈ బీభత్స ప్రభావంలో ఆశ్చర్యకరమైన కొన్ని విషయాలు ప్రకటించబడ్డాయి.

అక్కడ టీవీ టవర్లు నేలకూలాయి. విద్యుత్ స్తంభాలు సూదుల్లా రాలిపోయాయి. మహావృక్షాలు కూకటి వ్రేళ్లతో పడిపోయాయి. అనేక కట్టడాలు ధ్వంసమయ్యాయి. కానీ ఎంతో కాలంనాటి పురాతన దేవాలయాలేవీ ఏమాత్రం చెక్కుచెదరలేదు.

క్రీ.శ. 6వ శతాబ్ది 12వ శతాబ్దికి చెందిన దేవాలయాలు కూడా దెబ్బతినలేదు.

కొన్నిచోట్ల అయితే – గంటకు 250 కి.మీ. వేగంతో వీచే పెనుగాలుల్లో సైతం, దేవాలయ గోపురాలపై ఉండే జెండాలు కూడా కదలలేదు.

సముద్ర తీర ప్రాంతాలలో నున్న ఏ దేవాలయాన్నీ ఈ తుఫాను దెబ్బతీయలేకపోయింది.

రాష్ట్ర పురాతత్వ శాఖకి చెందిన అధిపతి శ్రీ బి.కె. రథ్ వివరణలో – ''కేవలం భువనేశ్వర్ మహానగరంలో నున్న పురాతన కాలంనాటి 320 దేవాలయాలు సుస్థిరంగా నిలబడడం ఆశ్చర్యమే. ఈ 'దేవస్థలాలు' నిర్మించబడ్డ ప్రాంతాలు, నిర్మాణ విధానాలు పూర్తిగా సంప్రదాయబద్ధమైన దేవాలయ నిర్మాణ పద్ధతుల్నీ, ఆగమశాస్త్రాన్నీ, వాస్తు నియమాలనీ అనుసరించడం చేత ఇవి ఇంత సుస్థిరమైన నిర్మాణాలుగా నిలవగలిగాయి.

''వీటికి వాడిన రాళ్లు కూడా విలక్షణమైనవి. దీర్ఘకాలం మీద, వీటి ఉపరితలంపై స్వాభావికమైన క్షయం తప్ప ఇంకే విధమైనా క్షతీ ఏర్పడలేదు. మా శాఖకు చెందిన పరిశీలనా నివేదికల ప్రకారం, మరమ్మత్తుల్లో ఉన్న దేవాలయాలు కూడా దెబ్బతినలేదు. తీరప్రాంతంలో మారుమూలల ఉన్న దేవాలయాలు కూడా కదలలేదు.

''తుఫాను దాటికి గురయిన ప్రాంతాలలో మొత్తం 800 దేవాలయాలూ భద్రంగా, సురక్షితంగా ఉన్నాయి. అత్యధికంగా తుఫాను విజృంభణ జరిగిన 'పారాదీప్'లో నున్న పదవ శతాబ్ది నాటి 'పరాశర' దేవాలయం, ఇతర ప్రాంతాలలో నున్న పన్నెండవ శతాబ్ది నాటి మాధవానంద దేవాలయం, లతాహరణ దేవాలయం, గ్రామేశ్వర దేవాలయం వంటివి కూడా ఆశ్చర్యకంగా నిలిచి ఉన్నాయి.''

దేవాలయ నిర్మాణ సమయంలోనే మనవాళ్లు వైదికమైన శాస్త్రాలను ఆధారం చేసుకోవడం వల్లనే ఈ బలమైన కట్టడాలు స్థైర్యమయ్యాయని పురాతత్త్వ శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయం. మన సనాతన నిర్మాణ పద్ధతుల్లో శాస్త్రీయతే ప్రధానం. అది లేని ఆధునిక కట్టడాలు పేకమేడల్లా కూలిపోయాయి.

ఇకనైనా మన నిర్మాణ శాస్త్రాన్ని అధ్యయనం చేయాల్సిన బాధ్యత నేటి తరానికి ఉందని, ఈ అనుభవంతో హెచ్చరిస్తున్నారు శాస్త్రవేత్తలు. ఆలయ నిర్మాణాలకు లాగానే సమాజ నిర్మాణానికి కూడా వేద సంస్కృతి బలమైన పునాదులు వేసింది. వాటిని కాదంటే, ఏ ఉపద్రవానికో గురిఅయి, భారతదేశ తేజమే హరించుకుపోయే ప్రమాదముంది.

అయితే ''ఇది ఆ దేవాలయ దైవాల మహిమ'' అని నమస్కరించే వారూ ఉన్నారు. దీనినీ కాదనలేం. దైవం పట్ల అచంచలమైన నమ్మకంతోనే, ఆ దేవాలయ నిర్మాణకర్తలు శ్రమించారు. అంటే దైవవిశ్వాసం, శాస్త్రం రెండూ విభిన్న విషయాలుగా పరిగణించలేదు. పైగా రెండింటి అవినాభావ సంబంధాన్ని కూడా గ్రహించారు. అదీ ఈ దేశ సనాతన శాస్త్రాల విశిష్టత.

ఆ దైవం, ఈ తుపాను బాధితులందరినీ త్వరగా కోలుకొనేలా అనుగ్రహించాలని మనసారా ప్రార్థిద్దాం.